

વલા તત્તમેઉ ખોતોવાતિ રશયાતીને ધનહુ
લકુમ ઓદુવ મ્મોખીન.

(અને તમે શેતાનને પગલે ચાલો નહિ. ખરેખર
એ તમારો ખુલ્લો દુશ્મન છે.) O. T.

આવૃત્તી ૨ છે

૧૬૯૨૦૦૦

અલ-અરુહનં

લેખક:—“અરુહ.”

પ્રકાશક:—

વી. એમ. માળીયાવાલા.

કીંમત ૦) = આના

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાયિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૩૮૪૨ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ રૂપા બુરહાન

વિષય ૧૧૭૨૧:૫૪

VARAS DAHYABHAI VELJI.

વારસ ડાહ્યાભાઈ વેલજી.

“મુલતાનીયા ઓફીસ”ના સ્થાપક ને સંચાલક, ‘ડક્ટર’
કાઉન્સીલના અગાઉના પ્રેસીડેન્ટ, ધર્મસાહિત્ય પ્રચાર માટે ઉત્તેજન
આપનારે અને જુદા જુદા કોમી ક્ષેત્રોમાં તેમની તન, મન, ધનની
સાક્ષી વખતની નિઃસ્વાર્થ સેવાઓ ન ભૂલાય તેવી છે.

આભાર પત્રિકા.

આ પુસ્તક પ્રગટ કરવા પુર્વે કેટલાક ધર્મપ્રેમી
બંધુઓએ અગાઉથી ગ્રાહક થઈ, મહેને આભારી
કર્યો છે તેમના નામ આ પ્રમાણે છે.

૨૨૫ વારસ મુક્તામહુસેનભાઈ મોલેદીના	કચ્છ મુંદ્રા
૧૦૦ મીશનરી મોલેદીનાભાઈ મેધજી	આફ્રિકા
૧૦૦ મુખી લાલજીભાઈ દેવરાજ	મુંબઈ
૪૦ વારસ ડાહ્યાભાઈ વેલજી	અહમદ નગર
૪૦ મુખી જીવાભાઈ ઇસમાઈલ પ્રેસીડેન્ટ આર્થો કાઉન્સીલ કમિટી	આર્થો
૪૦ શેઠ આહમદભાઈ પુનમ માજી પ્રેસીડેન્ટ	આર્થો
૨૫ આલીજી અલીદીનાભાઈ અલીમહમદ	કરાચી
૨૫ " બંદાલીભાઈ કાસમ	"
૨૫ કેપ્ટન પીરમહમદ વી. હાજીયાણી	
એચ એચ. આગાખાન્સ વોલન્ટીયર કોર મુંબઈ	
૨૫ આલીજી મીશનરી અબ્દુલ અલીભાઈ રમજાન અલી કરાચી	
૨૦ શેઠ શાખાનભાઈ મોહિય	"
૨૦ મુખી આલીજી ડો. દાતુભાઈ રમજાન	"
૨૦ કામડીયા યાગલાભાઈ વલી	"
૨૦ મીશનરી જાફરભાઈ લાલજી	"
૧૦ મુખી ધરમશીભાઈ શામજી	ઓમારા
૧૦ શેઠ અલીમહમદભાઈ ડાહ્યા	મુંબઈ
૧૦ મુખી રાસીદભાઈ અબ્દુલા	કચ્છકેરા
૧૦ " સલેમાનભાઈ ઝવેર	મુંબઈ
૧૦ શેઠ તારમહમદભાઈ રવજી	વાંદરા
૧૦ " કાસમ અલીભાઈ, કલ્યાણ	મુંબઈ
૧૦ " જીવરાજ પીરભાઈ	"
૧૦ " હુસેનભાઈ શરીફ	કુરલા
૫ કામડીયા આલીજી પીરભાઈ કાનજી અન્વેદીના કચ્છકેરા	
૫ મુખી હાસમભાઈ લાલુ	સીધ હેદ્રાબાદ

બીજી આવૃત્તિનું વકતવ્ય.

“અલ્પ-પુરહાન” ની પહેલી આવૃત્તિ થોડા માસ પૂર્વે મી. વી. જીમ. માલીયાવાળા તરફથી પ્રગટ કરવામાં આવી હતી અને તે “દાક્ષ” પ્રિન્ટીંગ વર્ક્સમાં છપાવવામાં આવી હતી. આજે થોડાજ સપ્તાહમાં આ લોકપ્રિય થયેલા પુસ્તકની બીજી આવૃત્તિ ધરમાઇલી જનતાના કરકમળમાં મુકતાં મને અવશ્યનીય હૃદયિક આનંદ થાય છે.

અદ્ય માસમાં તેની એક હજાર નકલો ચટણીની માફક જોતજોતામાં વહેંચાઈ ગઈ અને બીજી નકલોની દુરદેશાવરેથી માંગણીઓ આવવા લાગી. રટોકમાં એક પછી નકલ સિલક નહીં રહેતાં ધરમાઇલી જનતાની માંગણીને તૃપ્ત કરવા બીજી આવૃત્તિ છપાવવાનું માથે લેવામાં આવ્યું. “અલ્પ-પુરહાન”ની પુરઝડપી માંગણીઓ પુરવાર કરી આપે છે કે, ધરમાઇલી જનતા પોતાના ધાર્મિક સવાલોમાં રજા લેવા જાગૃત અને રહી છે અને કામ તરફથી પ્રગટ થતા સાહિત્યની કદર કરી તેને ઉત્તેજન આપી પોતાના વહાલા ધર્મ પ્રત્યેની અખંડ પ્રેમભક્તિ પ્રદર્શીત કરવા અતિ તીવ્ર ઇચ્છા ધરાવે છે. પવિત્ર ધરમાઇલી ધર્મ તથા તેના પેશવા આકાએ નામદાર મૌલાના હાઝર ખમામ પ્રત્યેના વિધનસંતોષીઓના બેલગામ નિંદા પ્રયોગો અને એક સભ્ય પુરૂષને અણુછાજતી વલણને લઈ ધરમાઇલી કામમાં લારે અણગમે પ્રમટી નીકળ્યો છે. એવા બેલગામ અન્ય ધર્મની નિંદા કરનારા લેખકો ધર્મના અનુયાયીઓની લાગણીને કેટલો

બધા આધાત કરે છે તે, અનેક વખતે એવા મંદા અને વેર-
ઝેરની લાગણી ઉત્પન્ન કરનારા સાહિત્ય વિરૂધ્ધ પ્રમટ કરવામાં
આવેલી ઇસ્માઇલી જનતાની વર્તમાન લાગણી વિશેષ સ્પષ્ટ-
તાથી દેખાડે છે.

કેટલાક ડાહ્યા ડમરા ઇસ્નાઅશરી લેખકો તરફથી એવા
બચાવ કરવામાં આવે છે કે, ઇસ્માઇલી લેખકો તરફથી પણ
તેવું સાહિત્ય પીરસાય છે. વસ્તુતઃ આ વાતમાં જરાએ સંશ્લેષ
નથી એમ ન્યાયી પબ્લીક જોઈ શકશે. કારણ, એક બે
વર્ષ નહીં બલકે બે દશકા પુર્વેથી આવા પ્રકારની છેડતીઓ
કરવામાં આવી છે. ઇસ્માઇલી લેખકો સ્વભાવે ખાતર ચુપકીડી
ધારણ કરી રહ્યા હતા. પરંતુ તેમના પ્રાણથી પણ બહાલા ધર્મ
અને આકાએ નામદાર પ્રત્યેના અત્રીત ભવારાઓ વધતા જતા
છેવટે તેઓના ધાર્મિક સ્વમાનની લાગણી તિવ્ર બની અને તેઓના
તરફથી પણ જવાબો આપવાનું કામ ઉઠાવી લેવામાં આવ્યું.
તેમના એ જવાબો વચ્ચે એકાએક હજમ થઈ ગયે એવા ન હોવાથી
બહાના તરીકે ‘ઇસ્માઇલી લેખકો’નો આજે દોષ કાઢવામાં આવે છે
અને પોતાની પબ્લીકને વ્યથા બડકાવવાનો પ્રયત્ન ઇસ્નાઅશરી
લેખકો તરફથી થાય છે, એ તેઓનાજ માટે ગૌરવભય નથી. એક
ધર્મની લાગણીનો “જે મનુષ્ય ખ્યાલ રાખે છે તેને કદી પોતાના
ધર્મ માટે અપમાન ને આધાત ઝીલવો પડતો નથી” આ આદર્શ-
ભર્યા સૂત્રનો અમલ કરવા જેટલું મનુષ્યત્વ ઇસ્નાઅશરી લેખકો
શીખશે તો તેઓને કાંઈ કહેવાનીયે જરૂર રહેશે નહીં.

હું ફરીવાર કહું છું કે મી. ગૈન જેવા ઇસ્નાઅશરી લેખ-
કોએ ઇસ્માઇલી ધર્મ અને તેના પેશવા આકાએ નામદાર માટે

ભુકાણા પ્રગટ કરવા મુકી દેવા જોઈએ. મુતાઅ જેવી અસંસ્કૃત વસ્તુને અસંસ્કૃત શિક્ષ નહીં કરી શકાતી હોય તો શ્રાંત જેસી રહેવું અને ઇસ્માઇલીઝીને માથે “નિયોમ” નવાજી કરવાનું ગંભીર જોખમ ખેડી લેતાં અટકવું જોઈએ. આ સ્થાને એ પણ કહેવાની જરૂર છે કે ઇસ્માઇલી ધર્મનો વિશ્વપ્રેમ અને મનુષ્ય પ્રેમનો સિધ્ધાંત નહીં સમજવાને લાઇ આવી ગંભીર અને હુદ્દયક હુલ કરવામાં આવી છે. ઇસ્માઇલીઓ પોતાના ધર્મના મહાગુરુઓ જેવુંજ માન સધળા ધર્મના મહા પુરૂષોને આપે છે. જમે તો તે ઇરાન, અરબસ્તાન અને ચીનના પયગમ્બરો હોય અથવા હિંદુસ્તાનના રામ, કૃષ્ણ આદિ અવતારી પુરૂષો હોય માત્ર ધર્મનીતિને અનુલક્ષી આ ધર્માત્મા પુરૂષો પ્રતિ એક ઇસ્માઇલીનું હૃદય વ્હાલથી ઉછળે છે. બાકી પોતાના ધર્મનો એકલોજ પેશવા સનાતન કાળથી ઉતરી આવેલા “નુરે-ઇમામત” ના જલ્લાગર દૈવીક નુરાની પ્રકાશને પ્રત્યેક ઝમાનામાં હાઝર અને મૌજુદ માને છે.

હું પુનઃ મુળ વાંત પર આવતાં કહીશ કે, મી. જૈનનું “ઇસ્નાઅશરી અન્થાખના સિંહનાદ” નામનું પુસ્તક મહારા વાંચવામાં આવતાંજ મહેં તેનું ખંડન લખવાનો વિચાર કર્યો અને ઇસ્નાઅશરી ધર્મ સાહિત્યથીજ એ જવાબ આપવામાં આવશે તોજ ન્ય.યી વાંચકવર્ગને પોતાનો મત સ્થીર કરવાનું કાર્ય સુગમતા લયુ થઇ પડશે. એવું ધારી આ શુભ વિચારને અમલમાં પણ મુક્યો. “અલ-ખુરદ્દાન”નો કેટલોક ભાગ લખ્યો હતો કે એટલામાં મહારી ડ્યુટી અને અન્ય આવશ્યકીય કામકાજોને લાઇ મહારા મિત્રવર્ય મી. જૈનને આ કામ પુર્ણ કરવા હું બધી રક મેટર સોંપી રવાના થઇ ગયો. મી. જૈને

મહારી ગેર-હાજરીમાં મહારા અપુણ્ય રહેલા કામને સક્રીય સ્વરૂપે પુણ્ય કરી ઇસ્માઇલી જનતાના કરકમળમાં પુસ્તક આકારે મુકયું અને પોતાના કર્તવ્યનો ભાર ઉતારી તેઓ હળવા બન્યા. મહારા મિત્રના આ પ્રયાસ અને મહારા પ્રત્યેના પ્રેમ માટે હું આ તકે તેમનો અતિ આભાર માનું છું.

“અલ-ખુરદાન”ના પ્રકાશન કાર્ય માટે ઉત્સાહ બતાવનારા અને તેની બીજી આવૃત્તિનું પ્રકાશન પોતાના માથે લેનારા મી. વિસરામ મુળજી માલીયાવાળાનોય આભાર માનું છું. તે ઉપરાંત મહારા સાહયકો અને ધર્મદાઝ ધરાવનારા સદગૃહસ્થો શેઠ મગનલાલ મોહનલાલ, બુઝોગી મુખી લાલજીભાઈ દેવરાજ, આલીગઢ ઇસ્માઇલીભાઈ પુન્ન જમનચરવાળા તથા આમાની નામદાર કાઉન્સીલના માજી પ્રેસીડેન્ટ શેઠ આદમદાસ પુન્નનોયે તેમની બધી જાગૃતી માટે ઉપકાર પ્રદર્શિત કરે છે.

એક વાત હજી કહેવાની રહી જાય છે. તે એ કે, પ્રથમાવૃત્તિમાં બહુખરી મુદ્ર મીસ્ટરેકે રહી મધ હતી અને લખાણ પણ જોષએ તેવી હાલતમાં છપાયું નહોતું. એ ખામીઓ લક્ષમાં લઈ સુધારવામાં આવી છે, અને કેટલુંક લખાણ સુધારી વધારી આપ્યું છે. વાંચકોને પહેલી આવૃત્તિમાં પડેલી તકલીફ આથી દૂર થશે એવી આશા રાખું છું. પુસ્તકને પહેલાની માફકજ સર્વાંગ સુંદર બનાવવાનો આ આવૃત્તિમાં પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો છે.

બહાલા ઇસ્માઇલી વાંચકો! પોતાના ધર્મ પ્રત્યે થતા મલીય હુમલાઓનો જવાબ આપી દીનની શ્રેષ્ઠતા બતાવવાનો સમય હવે આવી પહોંચ્યો છે. પહેલી આવૃત્તિને જેવો રૂડો

સત્કાર કરવામાં આવ્યો છે તેવાજ બીજી આવૃત્તિનેયે મળશે એમ હું માનીજ લઉં છું.

પહેલી આવૃત્તિમાં આ પુસ્તકનો જવાબ આપનારા ધરના અશરી લેખકને ઉદ્દેશીને જે શબ્દો કહેવામાં આવ્યા હતા તે હું અત્રે ફરી ટાંકું છું અને મને ઉમેદ છે કે, મી. ગૈન. આદિ લેખકો એક મનુષ્ય તરીકે તેનો ભંગ કરી ઉતરતી કાટીમાં પોતાના વ્યક્તિત્વને મુકી દેશે નહીં પહેલી આવૃત્તિના પ્રસ્તાવનાના છેવટના શબ્દો એ પ્રમાણે છે:- “આ પુસ્તકમાં દર્શાવેલા ધરમાધવી મુદ્દાઓ અને ધરના અશરી દાવાઓના રદના બખાણુનો ઉત્તર, વ્યથા, ધીણોળ, માળગલોચ અને ભલતીજ દિશાએ ઉતરી પડી પોતાના ધાર્મિક મીશનની નબળાઇનો દેખાવ કર્યા વગર કાબા કુંપનીના કહેવાતા લેખક મહાશયો તરફથી પોતાના ધર્મ સહિત્યથીજ આપવા પ્રયત્ન કરવામાં આવશે એવી આશા રાખું છું.”

બીજી આવૃત્તિ સાથે મને કેટલાંક પરિશિષ્ટો અને ખાસ કરી “મુતાઅ” અને નિયોગના સંપૂર્ણ ખુલાસા ઉમેરવાના હતા પરંતુ તે અટાણે મારાથી બની શક્યું નથી. જે પ્રસંગ મળશે તો હવે પછી અથવા જુદા પેમ્ફલેટ દ્વારા તે પ્રગટ કરીશ. હવે આ લઘુ પુસ્તકના લંબાચલા વકતવ્યને અહીં પુર્ણ કરીશ.

આકસાર “અચલ” ના યા અલી મદદ.

અલ—પુરહાન.

ઝિન્દે ઇસ્લામ.

કુરઆન શરીફ

વલ્લા તહસયુન નહીઝીના કુરુલુ ફી સખી-
હિાહિ અમવાતુન અલ અહયાઉન ઇન્દ રખમેહિમ
યર્ઝકુના. (સુરએ આલે ઇમરાન ૧૬૬ આયત)

અર્થ:—જેઓ અસ્લાહના માર્ગે શહીદ થાય છે તેઓને મુર્દી નહીં સમજો, પણ તેઓ પોતાના પરવર-
દિગાર પાસે જીવતા છે અને અસ્લાહના પાસેથી રિઝક
હાસલ કરે છે.

આ વીસમી સદીનો જમાનો છે. જુના અનિષ્ટ
તત્વોને તજી નવા બળવાન તત્વો મુઠાણુ કરાય છે. વ્યક્તિ-
મત અને પ્રજામત જીવન આપનારા તત્વો જમત ધારણુ
કરતું ઉન્નતિના શિખર તરફ આમળ અને આગળ કુચ
કરતું જાય છે. યુરોપની સુધરેલી પ્રજાઓની સ્થિતિ વિષે
તો કહેવાનું જાગ્યેજ હોય પરંતુ તુર્કી, ઇરાની અને
અફઘાની જેવી મુસ્લિમ પ્રજાઓમાંજે ઉત્કૃષ્ટિના બુદ્ધિમ
કુંઠાતા જાય છે. રાજકીય, સામાજિક, સ્ત્રી વિષયક તથા
તેથી આગળ વધી ધર્મના નામે જમાનાઓથી ચોપણુ
મેળવતા આવેલા અકુદરતી અને અનિષ્ટ તત્વોને સ્વધામ

પ્રહોમડવામાં આવે છે. આ સમાજનો દરજ્જો સમવાતો જાય છે. શરીર જળવાન કરવા માટે મુસ્લિમ બાનુઓ આગળ વધે છે. લગાયક સેવાઓમાં ભાગ લેવા, નર્સની ફેજવણી લેવા સેંકડો મુસ્લિમ મહિલાઓ બહાર પડી છે. એક વેળા યુરોપીય હથીયારો વજીંત જેવા સમજાતા અને તેને લીધે મુસ્લિમ જગતને રાજકીય હાનીઓ વહેરી લેવી પડતી હતી. આ બધી અવન્નતિનું કારણ ધર્મના નામે અકુદરતી શકિડા મતના રીવાજો હતા ધરાની, તુર્કી અને અફઘાન પ્રજા પોતાની જહોજલાલીના નાશ કરનારા અને પડતીમાં આણનારા નબળા તત્વો રીવાજ રૂપમાં પ્રચરેલા હતા તેને ઝોળખવા લાગી, નવા જમાનાએ તેનો પરિચય કરાવ્યો છે. આજે તેઓ તેને તજવા લાગ્યા છે. એ તો તદ્દન અરજ છેકે મુરદાલ તત્વો કેમ દહાડે પણ નવજીવન આપી શકતા નથી જીવનદાયી તત્વોથીજ જીવન મળે છે અને તેના લીધેજ ટકી રહી દિર્ઘાયુષી થવાય છે.

‘મુરદાલ’ અને ‘જીવન’નાં તત્વોમાં કેટલો બધો ફરક છે તેના રહસ્યનું મુસ્લિમ જગતની વર્તમાન સ્થિતિ રજૂાટન કરે છે. નબળા અધાર્મિક વીચારોએ માનવ સમાજ ઉપર કેવી ખરાબ અસર કરી છે? તે પણ આ દાખલાથી રપટ સમજી શકાય છે. ધરમના આવવાનું કારણ આપણે તપાસી જોશું તોપણ એજ જણાશે કે પ્રાચિન તત્વો મુરદાલ થઈ ગયેલા હોય છે તેમાં જીવન જેવું કશું રહેતું નથી. મુરદાલ તત્વોને લઈ પ્રજા મુરદાલ પણ રાગથી પીડાતી હોય છે. હિંદુમત આવર્ત

તેઓમાં જીવન આવી જાય છે અને એ જીવન ફાલવાદ મથેલા મુરદાલ તત્વોનો નાશ કરી નાખે છે.

વૈદક નજરે જોઇએ તોપણ મુરદાલ ખોરાક મુરદાલજ બોલી પેદા કરે છે અને જીવન અર્પનારા તંદ્રસ્ત અને વીધીસરના ખોરાકથી જીવન મળે છે. ઇસ્લામે મુરદાલ માંસ ખાવા કારણને લઇનેજ હરામ ઠરાવેલું છે. માનસિક પ્રદેશમાં પણ એક ખરાબ વિચાર મનમાં અનિષ્ટ વિચારોતું ઝહેરી વાતાવરણ ઉત્પન્ન કરે છે અને તેનું ઝહેર જેમજેમ પ્રસરતું જાય છે તેમ તેમ માનસિક સ્વભાવ ખરાબ થતો જાય છે અને તેની અસર શરીર ઉપરે પણ થાય છે. તેના વિરૂધ્ધ સારા વિચાર મનને પવિત્ર બનાવે છે અને તેથી શરીર ઉપર તે તત્વ પરિપક્વ થતાં આપણને પ્રત્યક્ષ કરી દેખાડે છે. સામાન્ય રીતે પણ તેની સત્યતા આપણે સમજી શકીએ છીએ 'મેન્ટલ હેલ્થ'ની વિધાતાઓનો તો તે આત્માજ છે.

જગત ઉપર સ્વતંત્રતાથી અને ધર્માંધતાને કારે મૂકી વીચાર કરતાં આપણને સ્પષ્ટ રીતે જણાય છે કે, માનવ જીવનના વ્યક્તિગત, સામાજિક, માનસિક કે આત્મિક પ્રદેશમાં કુદરતનો એક મહાન સિધ્ધાંત કામ કરી રહેલો છે. જે માનવી કુદરતના સિધ્ધાંત અનુકુલ પોતાના જીવનની નાવ ચલાવે છે તે પાર ઉતરી જાય છે અને તેનાથી ઉભટું વરતન રાખનાર પોતાની ટુંકી પણ અમુલ્ય જીંદગી કંગાલતામાં પસાર કરે છે અને આ જગતમાનો તેનો ફેસે અફળ જાય છે, કારણ આ બે તત્વો, 'મુરદાલ' અને 'જીવન અર્પનારા' તત્વો, વિપરીત તેઓની અજ્ઞાનતા છે. આ

લેખને મથાળે કુરઆને શરીફની પવીત્ર આયત આપવામાં આવી છે તેમાં અલ્લાહ તાઅલા ઇસ્લામીઓને 'જીવનના તત્વો'ને ગૃહસ્થ કરી જીવન મેળવવાનો ઉપદેશ આપે છે ખીજા શબ્દોમાં કહીએ તો જેઓ જગતને જીવન આપવાને માટે પોતાના જીવતાં તત્વોથી છતોછત્ત ભરાયેલો આત્મા સરજનદારને માટે અર્પણ કરે છે-પોતાનો દેહ પાડી નાખે છે-તેઓ કહીએ મારતા નથી. જગતને જીવન અર્પનારને અલ્લાહ હમેશનું અમર જીવન આપે છે.

આ આયત અનુસાર ઇસ્લામ જીવનનોજ અનુમોદક અને પ્રસંશક છે. જીવનધારીઓની તે પ્રશંસા કરે છે અને તે કારણેજ શહીદોનો મરતખો ખુલ્લું છે. મુમામ હુસેન (અ.વ) પણ મુરદાલ તત્વોના આવરણથી આયડતા ઇસ્લામને જીવન આપવા શહીદ થયા, પરંતુ તેમના જીવનના ઉદ્દેશને આ શીલોસોશી નહોં સમજનારા અજ્ઞાન અને અંધશ્રદ્ધાળુ માણસો તેમના વીરતાભર્યા, જીવન પ્રેરક સ્મરણથી પોતામાં જીવન ઉત્પન્ન કરવાના બદલે રડવા કુટવાની પ્રથાને ધર્મ માની મુરદાલ તત્વોની આ-કાંક્ષા કરવાને ધર્મ માની લીધો. આધારણ રીતે પણ ઇસ્લામ આવાં નિર્માલ્ય કરનારા તત્વોને પુષ્ટી આપતો નથી. જીવનને અર્પવા અથવા મેળવવા માટે જેઓ માર્યા જાય છે, તેઓના માટે વિલાપ હોતો નથી પણ તેના પવિત્ર સ્મરણથી જીવન ઉત્પન્ન કરવાનું શીખવાનું હોય છે જગતનો ઇતિહાસ અપણી કંને પુષ્કળ ઓવા દ્રષ્ટાંતો રજુ કરે છે જેઓ પોતાના દેશ, ધર્મ

અને હકકોની રક્ષા માટે માર્ગ શ્રયા છે- જીવતા બાળી નખાયા છે, છતાં પોતાની પ્રજાને, જગતના જીવાત્માઓને જીવન આપવા ખાતર પોતાનો દેહ પાડી અમર નામના મેળવી ગયા છે. ચર્માપક્ષીની લડાઇમાં પ્રાણ અપનાર લીઓનીડાસ. અને તેના સાથીઓની વીરતાની કાણુ પ્રસંશા નહીં કરે? કયા પુરુષના દિલમાં આ વૃત્તાંત જીવનની એક દહેર નહીં ઉત્પન્ન કરે? સોક્રીટીસ નામના તત્ત્વજ્ઞાનીને તો દેહપતન પછીની અમરતાના સિદ્ધાંતમાં એટલી બધી શ્રદ્ધા હતી કે તેણે પોતાના જીવન તત્ત્વ શીલેસોશીનો ઉપદેશ ચાલુ રાખ્યો- મરણ પર્વત તે ડગ્યો નહીં તેના ઉપર બહાનાઓ ઉભા કરી કેસો ચલાવવામાં આવ્યા અને અંતે જહેર પીવાની ફરજ પાડવામાં આવી છતાં તે હસતે મુખે સ્વહસ્તે જહેરનેયે પી ગયો અને અમર બન્યો. જગત તેના માટે રડતું કકળતું નથી. તેની વીરતા, અમરત્વના સિદ્ધાંત અને ટેકની પ્રસંશા કરે છે તેની સ્મૃતી જીવન તત્ત્વના ચાહકોમાં જીવનની શિતળતા રેડી જાય છે.

પાક દિન ઇસ્લામ માટે પણ લાખો ઇસ્લામીઓએ પોતાના જીવનના બળી ચઢાવ્યા અને આજે તેઓના ધરમતત્ત્વથી રંગાયલા લોહીથી તે જગતમાં આવના વૃદ્ધીગત સ્વરૂપમાં આપણે જોઈએ છીએ મેકાલે નામના એક વિદ્વાન અને રાજ્યદ્વારી નરે કહ્યું છે કે શહીદોનું ખુન એ ચર્ચનો પાયો છે. યુરોપમાં પ્રથમે ધર્મ માટે સત્ય કહેનારને બાળી મૂકવામાં આવ્યાના અનેક દ્રષ્ટાંતો મળે છે. શરૂઆતમાં જન વીકલીએ સત્ય

દર્શાવ્યું. તેના અનુયાયીઓ “લોલાડ’ઝ” તરીકે ઇતિહાસ વિખ્યાત છે. ક્રાન્સમાં ‘રોમન કૅથોલીક’એ “પ્રોટેસ્ટન્ટો” ના લોહીએ ચર્ચ’નો પાયો ચણ્યો, એ “બાર્થોલોમ્યુની ક્રેલ” ની ધટના ખીરતી જમતના ચર્ચ ઇતિહાસનો કયો અજવાલી નથી જાણતો? આ બધા દાખલાઓ—ઇતિહાસના રેકાર્ડો આપણને બતાવી આપે છે કે શહીદોના સ્મરણથી પ્રજાને જીવન મળતું રહે છે. તેના પાછળ વિલાપ કરવાથી—રડવા કુટવાથી—શહીદોએ પોતાના પ્રાણના ભોજે વરેલા ઉત્તમ તત્વો પણ અફળ જાય છે. પ્રજાના જીવન અને મરણની આ શીલાસોશી છે. આખો ખોલીને પોતાના હિતાહિત માટે જીવે. મુરદાજ તત્વોનું નિકંદન કાઢી જીવન દાયી તત્વો ગ્રહણ કરી પોતાની ઉન્નતિ કરતા જાયો.

ધરમાધર્મીઓના દ્રષ્ટિ બિંદુમાં આ શીલાસોશી છે તેઓ. હઝરત ઇમામ હુસેન (અ.૦)ને અઘાપી જીવતાં અને અમર સમજે છે, તેથીજ તેઓ રડવા કુટવા કાળા કપડા પહેરવા વીગેરેને ખુદ શહીદ પુરૂષનું અપમાન કરનારા ગણે છે. ધરમાધર્મી ધર્મ, જીવન અપનારા તત્વોમાં માને છે. દરેક જમાનામાં ઇમામના હાઝર હોવાની માન્યતા પણ એજ જીવતાં તત્વોની શીલાસોશી છે. જ્યાં સુધી નદી વહેતી હોય છે ત્યાં સુધી પાણીમાં બગાડ થતો નથી પ્રવાહ અટકતા તેમાં કાઢવાટ ઉત્પન્ન થાય છે. ઝાંકે એને અનુલક્ષી કહ્યું છે.

રૂકાઓ ખુબ નહીં તખ્તચકી રવાનીમેં,
કે ખુ ફિસાફકી આતી હુય બંદ પાનીમેં.

ધરલામના શહાદત અને કુરબાનીના સિદ્ધાંતોનુંયે
એજ હાલ છે. બકરી ૬૬ માં પ્રાણીઓના વધ કરી
સારા સારા ખાણા જમવામાંજ નથી. તે માટે પણ કહ્યું
છે કે “મને પ્રાણીઓનું લોહી ને માંસ પહોંચતું નથી
પણ તમારી પરહેઝગારી પહોંચે છે.”

લંચ યનાલદલાહા લહુમોહા વલા દેમાઓહા
વલાકિંચ યનાલોહુ સકવા મિનકુમ.

તેઓનું માંસ અને તેમજ તેઓનું લોહી
ખુદાને કદી પહોંચતુંજ નથી. પણ તમારી
પરહીઝગારી તેને પહોંચે છે. (સુરતુલ હન્જ
આયત ૩૬.)

આ કલામે શરીરની આવતર્માં પણ જીવતાં તત્વોના
ગુણદર્શનનેક્ષમાં આવે છે. ધરમાણીઓ જીવતાં તત્વ,
જમતી જેતને માનનાર અને પરસ્તી કરનારા છે. એ
શિવાય ફેલાવવામાં આવતા ગુલખાનોમાં વળુદ નથી
અને તેની તેઓ દરકાર પણ કરતા નથી.

વસ્તુસ્થિતીનું પરિવર્તન તેજ એક મરણ બાજ છે. તે
સ્થિત્યંતર છે, નાશ નથી. માનવના જીવન સામગ્રીમાંના
પ્રત્યેક તત્વો અવિનાશી છે. તે તેના મરણ પછી પણ વિભક્ત
વિનાશી રહે છે, પણ તે તેવી સ્થિતિમાં રહે છે તે માટે જે
લોકોએ વિચાર કર્યો નથી, તેઓ તેની મહત્વતા જાણતા
નથી. તેઓ મરણને એક ભયંકરક સ્થિતિ માને છે
અને તેનું ખરું કારણ તે તેઓની અજ્ઞાનતાજ ગણાય.
ફાલે કોઈ વખતે તો સમજી માણસ, અજ્ઞાનીઓ મર-
ણો પાછળ જે ત્રાસ વર્તાવે છે, રૂએ છે, પીટે છે,

અને છાતી કુટે છે અને તે બધું તેઓ સારી રીતે સમજે છે કે એમ કરવાથી મરેલો માણસ પાછો આવવાનો નથી. છતાં પણ પ્રેમમાં અંધ બની અથવા તો જુની ચાલતી આવેલી રીતને વશ થઈને જ તેમ કરવા લલચાય છે અને આ રીત અંધનને એક પ્રકારની કર્તવ્યપરાધણતા માને છે, તે એટલી હદ સુધી કે કોઈના ધરમાં રોવાવાળાઓ ઝોછા હોય તો અમુક મજૂરી આપી ભાડેથી મજૂરો ખાસ રોવાના માટે જ આમંત્રે છે. આ રીત હિન્દુઓમાં વિશેષતઃ પ્રચલીત છે, અને તે વ્યવહારિક અજ્ઞાનતાનું અંગ છે, પણ અમેને એ વાત જગત આગળ મુકતાં અફસોસ થાય છે કે દીને ધરભામમાં એવા લોકો હસ્તી ધરાવે છે કે ઉપર પ્રમાણે “રોવું પીટવું” એને ધર્મનો એક અંગ સમજી જગતને પણ તેવાંજ અજ્ઞાનના ખાડામાં નાંખવાનો કુટિલ પ્રયત્ન કરી રહ્યા છે. નુરે ધરભામના પ્રકાશનો એક વખત અનુભવ લાઇ પાછા અંધકારના ખાડામાં તેઓ પડે એવા પોતાને ધરભામી કહેવાજાર ઉપર કયો ધરભામી દયા ન લાવે ?

દીને ધરભામના દ્વિદામ્નઓ મરણને આનંદથી વધાવી લે છે. તેઓને મરણ સમયનો ભય હોતો નથી. કારણ તેઓ મરણની ઉંચા દરજ્જાની દ્વિલસુરીથી એ કવિષ્ઠાળ (વિસાલ)ને કર્તવ્ય પુરતીની શુભ ધડી સમજી, હરતે મોહડે આ ફાની દુનિયાને તજે છે. આ વાત એક સાધારણ અકલ ધરાવતો માણસ પણ જાણે છે, છતાં જોઓ અજ્ઞાન હોય છે, આ ફાની દુનિયાની મોહ જળમંજી ફસી રહેલા છે, તેઓ તો જો કદાચ આ વાત જાણતા

હોય, તો પણ હઠધર્મીથી તેમ કરવા (રડવા કુટવા) તૈયાર થાય છે. આપણે એ પણ આપણા મન સાથે પ્રશ્ન કરતા નથી કે, શું આ અજ્ઞાનતાનું જ પરિણામ છે? અથવા સ્વભાવિક સ્થિતી છે? ખરું જોતા આ પ્રથા નાશના રસ્તે દોરવનાર અંધ વિશ્વાસ અથવા ધોર અજ્ઞાનતાનાં ફળ સિવાય બીજું કંઈ નથી. કારણ આપણે આ વાત તો દરેક ઠેકાણે જોઈએ છીએ કે જેઓ મરેલાઓની પાછળ રડે છે, તેઓને તેઓના પાડેશીઓ સમજવનારા પણ હોય છે અને તે વખતે ધીરજ દેવા ધણે ભાગે એવા શબ્દો વાપરે છે કે, “હવે શાંતી રાખો, જે થવાનું હતું તે થઈ ગયું. હવે રડવાથી શું એ પાછો આવવાનો છે? નકામા તમે તમારી તખ્તીયતને બગાડી દેશો, છાના રહો.”- એવી સ્થિતી પ્રત્યેક રડવાવાળાઓને ત્યાં જોવામાં આવે છે. તો શું તેઓના પડેશીઓ તે વખતે અકકલનો ઠોકદાર હોય છે? પણ તેમ ખાસ નથી, કારણ તેઓ પર જ્યારે એવોજ વખત આવે છે, ત્યારે તેઓ પણ રડવા, કુટવા તથા ચીંથરા ફાડવા તૈયાર થઈ જાય છે. જે વસ્તુ સ્થિતી એમજ છે તો પછી એ અજ્ઞાનતા અને આંધળાપણું જ નહીં તો તે સિવાય બીજું શું હોઈ શકે? અર્થાત નક્કી થયું કે જ્યારે માણસ અજ્ઞાનતાને આધીન થઈ તેમાં આંધળો બને છે, ત્યારે તેવી સ્થિતીમાંજ એવા અથવા એથી ભયંકર તેમજ શૈતાની કૃત્યો પણ કરી શકે છે. એવા બધા કૃત્યોનું જન્મ સ્થાન ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણે એકજ છે. ત્યારે આપણે વિચાર કરીએ કે “રડવું, કુટવું” એ શું સજ્જનોનું કામ છે? શું જ્ઞાનિયો તેમ

કરવામાં આનંદ માને છે ? થું તેથી કાંઈ ફાયદો છે
અથવા તેમ કરવાથી રહેને આનંદ થાય છે ? એટલું
સમજ્યા પછી જેઓ માનવતાથી છુટા પડ્યા નથી એવા
સાધારણ મનુષ્યો પણ એનો જવાબ નકારમાં જ આપશે
તો પછી એથી વિરૂધ્ધ વર્તનાર અસાની (મુખ) માણસ
શિવાય બીજો કોણ હોઈ શકે ?

અમારા ધસનાઅશરી ભાઈઓની દક્ષા એવાજ વિચીત્ર
પ્રકારની થઈ પડી છે અને અમારો તેઓને જીવતાં તત્વો
સમજવાનોજ પવીત્ર આશ્રય છે. મહોરમના બારમાં
તાબુત, કાળા વસ્ત્રો, બ્રુજનાહ અને એવી બીજી વસ્તુઓ
ધરભામી વીદાનોએ પણ ધર્મની નજરે વરજીત ઠરાવી છે
અને તે માટે પ્રતિ વરષે મહોરમ માસ એકતા ઉલ્લમા-
ઓના ફતવાઓ પ્રગટ થાય છે, એટલુંજ નહીં પણ
મહોરમમાં ધુસી ગયેલા આ અધરભામી રીવાજો માટે
સુધરેલા વીચારના ધસનાઅશરી આલેમો પણ વીરૂધ્ધ
વિચારો ધરાવે છે. પણ અજ્ઞાનતાના રોહમાં ધસડાતા
જતા મોટા સમુદ્ધની બ્હીકે તેમને આ સત્યતા દબાવવી
પડે છે.

ધસનાઅશરીયો જાહેરમાં ધરમાધલીઓને ધમામ
હુસેન (અ)ના દુસ્મન ચીતરવાનો, નિંદાપાત્ર પ્રયાસ
કરે છે. એ તો તદ્દન ખરૂં જ છે કે એક નબળો માણસ
જ્યારે પોતાથી બળવતર માન્યતા અને આચાર વિચાર-
વાળાને પહોંચી શકતો નથી ત્યારે તેની નિંદા કરવા મઠી
પડે છે અને તેમ કરવામાં પોતાના મનની નબળાઈ
સીવાય અન્ય કંઈ તે કરતો નથી.

ધરમાપલી મઝહબનો પાયો મારફત ઉપર છે આ
 “રડવું, કુટવું, કાલા કપડા પેહરવા” વગેરે વગેરે ક્રિયાઓ
 કરી નબળા બની તેઓ પોતાના જીવતા તત્વને મુરદાલ
 બનાવતા નથી કારણ કે ધરમામના લીડરોએ પણ એજ
 હીદાયત કીધી છે. આ સ્થળે અમે ધરના અશરીઓનાં
 માન્યવર લેખાતાં આલેખોનાં વચનો. ઉપરથીજ “રડવું,
 કુટવું”, વગેરે ક્રિયાઓ તેમના પોતાનાં ધર્મ સિદ્ધાંતથી
 ચોખ્ખ છે કે નહિ, તેનું સ્વતંત્ર નિરાકરણ કરવા થોડાંક
 કાલો (વચનો) અત્રે આપ્યાં છે અને અધર્માધિતાથી
 નિરાળા સજ્જનોને તેથી સારાસારનું તોલ કરવાનું બની
 આવશે.

કિતાબ કુલેની

૧ રસુલે ખુદા સ. અ. ફરમાવ્યું છે કે દરએક
 મુસલમાન કોઇ પણ મુસીબતમાં અપડાઇ જાય, તે વખતે
 પોતાની જાગ ઉપર હાથો નહિ મારે. એમ કરવાથી
 તેઓના નેક આઅમાલ બરબાદ થઇ જવાના છે અને
 તેઓના જીવતા તત્વ મુરદાલ થઇ નબળા પડી જાય છે.

(જલદ ખીજમાં પૃષ્ઠ સ. ૨૦૬.)

૨ ધમામ ઝહનુલ આબદીન અ. સ. એ ફરમાવ્યું
 છે કે કોઇએ આખમાથી આંસુ નીકળે તેટલું રડવું નહી
 કારણ કે તેથી દીલ નબળું પડી જાય છે. (પૃષ્ઠ ૨૨૨)

મનલા યહજરલ ફિકાહ

૩ ધમામ જહર સાદક અ. સ. ને એક સાયલે
 (મશ્ર પુછનારે) સવાલ કર્યો કે બાઇઓ કાળાં કપડા

પહેરી ધ્યાદત કરી શકે છે કે નહિં ? જવાબમાં ઇમામ
જાફર સાદક અ. સ. એ ફરમાવ્યું કે કાળાં કપડાંનો
પહેરવાસ દોઝખીઓનો છે અને એજ પ્રમાણે અમીરજ
મોમનીન અ. સ. તથા હજરત મહમદ મુરતઝા રસુલ
સ. અ. સ. એ પોતાના અસલખીઓ (ખીજલસમાં
એસનારાઓ)ને ફરમાવ્યું કે કાળા કપડાં નહિં પહેરો
કારણ કે કાળાં કપડાંનો પેશાક શીરજોતનો છે.

૪ ઇમામ મહમદ બાકરે ફરમાવ્યું છે કે મરી
ગએલા અથવા શહીદ થએલા માણસ ઉપર ફક્ત ત્રણ
દીવસ સુધી દીલગીર થવું જોઈએ, વધારે વખત રડવું
અને કુટવું તે પોતાના આત્માલને બરબાદ કરવા
બરાબર છે. (પૃષ્ઠ ૬૬.)

આ ઉપરથી સીધું થાય છે કે ઇમામ હુસેનની
શહાદતનો ભાવ ફક્ત રડવા કુટવા, કાલા કપડા પહેરવાથી
વ્યક્ત થતો નથી પણ આ શહાદત-ઇજલામને ઝીંદા
રાખવા સારું છે-મુરદાલ તત્વોને જીવન કરવા માટે છે.

બૈત.

દીં હસ્ત હુસેન દીં પનાહ હસ્ત હુસેન,
શાહ હસ્ત હુસેન બાદશાહ હસ્ત હુસેન;
સર હાદ ન હાદ હસ્ત હર હસ્ત યઝીદ,
હકકા કે બીનાયે લાહલાહ હસ્ત હુસેન

નાઅરે અસદ્દલાહ.

પરતવે નેકાં ન ગીરદ હરકે બુનિયાદશ બદ રત,
તરબિયત નાઅહેતરા ચું મિરદગાં બર ગુમ્મદ રત.

ભાવાર્થ:—જેઓની બુનિયાદ ખરાબ છે, તેઓના દિલ હિપર સારા માણસોની શિખામંચ અસર કરતી નથી. તેની મિસાલ એ છે કે જે પ્રમાણે કોઈ ગુમ્મદ પર દડો ફેંકવામાં આવે તો તે ત્યાં ઠરીકામ રહી શકતો નથી.

ધણે વખત રિતી ગયો છે અને તે દરમિયાન “ગયન” નામના એક ખોળા ધરનાઅશરી લેખક પરિત્ર ધરમાઇલી મજહૂબ પર એઅતરાબ (આક્ષેપો) કરે છે. પ્રત્યુત્તરમાં દરેક વખતે કે. એચ. સિન્ધીએ વિવેકથી અને દાખલા દલીલો સાથે જવાબો આપેલાં છે, એવી આશાએ કે, અશ્રુપુલ મખ્લુકાતના પદને યોગ્ય બુદ્ધીનો ઉપયોગ કરી એ લાઇ સત્યને સમજશે, પણ અફસોસ કે એ માન્યતાના આધારે જે સવાલો કરવામાં આવ્યા તેના તેઓ હજી સુધી જવાબ દઇ શક્યા નથી માત્ર ફેક્ટ સત્ય વગરની ગંદી વાતોથી એ લેખક કાગળો કાળા કરતા દેખાય છે.

પહેલા પશુ એજ પ્રમણે મી. કામા તથા તાબુત ટોળાના આગેવાન ખૈર ઝઝાકરીન મૌલાના હજી ગુલામ-અલી સાહેબ પશુ ધરમાઇલી મજહૂબ પર અવાજ અસત્ય એઅતરાબે (આક્ષેપો) કરતા આવ્યા છે, તેમાં નુરે હિદાયતના એડીટર સાહેબે પશુ એ બાબતમાં પોતાની (અ)

વિદ્વાતા બતાવવામાં કયાસ રાખી નથી. એવી હાલતમાં કવિરાજ મિશનરી વરતેજી તરફથી તેઓને તેઓની શંકાઓનું નિમૂલન કરી લાજવાળા બખાણથી એવા બોધબેળા કરી દીધા છે કે, ખોળા ઇસ્નાઅશરીઓના ધાર્મિક સાહિત્યમાં કેટલાક સત્ય પ્રેમીઓમાં સત્ય અંશોધન માટેની ઉત્કંઠા ઉદ્ભવેલી સાફ દેખાઈ આવે છે.

હાલમાં મી. 'ગયન' તરફથી "ઇસ્નાઅશરી સમ્યામનો સિંહનાદ" નામનું પુસ્તક બાહેર પાડવામાં આવેલું છે કે જેણે પોતાની અશુભમજી હાલતમાં મીં. કે. એચ. સીંધીના લેખપર અશુભટી અને ભેલગામ ટીકા કરવાના ઉદ્દેશથી ઉપર બજાવેલ કીતાબના એકંદરે લગભગ ૨૫૦ પાના ચિતરી કહાડ્યા છે ખરેખર અમેને તો એવજી બામની અજ્ઞાન દશામાં થયેલી ઉદ્વેગની હિપ્પર દયાજ આવે છે. ફારસી ભાષામાં એક કવી કહે છે.

જૈત.

ખુદરા ફજીહત દિગરરા નસીહત.

પોતાના ધરમાં તો કચરાના ઢગલાઓ પડેલાં હોય પણ તેને કાઢવાની કોશીશ ન કરતા બીજાઓને સ્વચ્છંદતાને ઉપદેશ કરે અને તેઓના ધરોમાં ઝાંડુ કાઢવા જાય, એ પણ આજની વીસમી સદીની વિચિત્રતા નહિ તો શું ?

અમારા અજ્ઞાનભાષી મીં. ગયન તથા તેમના જેવાજ કહેવાતા ખોળા ઇસ્નાઅશરી લેખકોએ 'બરકે ઇસ્લામ, અમદે ઇસ્લામ, ધુવા ધર્તીંગ દર્પ'ણુ' આદિ કચરાની ટોપલીને લાયકના પેચ્છલેટો કે લેખો પ્રગટ કરાવી જનતાની નજરમાં પોતાનેજ હાંસીપાત્ર બનાવ્યા છે. અમારો તો એ ભાષીએ.

માટે દયાભાવ હોયજ. એ બાપએ એટલું પણ ધ્યાન ન રાખી શક્યા કે, આ ચાલુ જમતીના જમાનામાં ધસના-અશરીઓનાં માનનીય ગણાતા આદીમો, મુજતહેદો, અને નાયબ ધમામના ફત્વા તથા કથનો પ્રમાણે 'કુરાન શરીફને ફેરફારવાળો હોવા'ની બાબતમાં તથા "તેને ન માનવા"ની બાબતમાં પોતાની બાહુ ઉજળી જણાવી, ધરમાઇલીઓની પવીત્રતાને કલંકિત કરવાનો કુડો પ્રયાસ કરી બતાવ્યો છે, તેમાં તેમનું પોતેનું પોકળ ઉઘાડી પડી જશે અને ગમે તેટલા બાચકાં બરવાં છતાં પણ, યાન દ્રષ્ટી ધરાવનારા એટલે ધરભામના બધા બાપયો સારી રીતે સમજે છે કે, ધસનાઅશરીઓની સત્તાવાર કીતાબોમાંજ 'ચાલુ કુરઆને મજીદ ઉપર "ધમામની મયબત"માં કેવળ નાચારીએ તેમની માન્યતા હોવા'ની સાબેતી મળી આવે છે. આજે જે આક્ષેપો ખોળા ધસનાઅશરીઓ મઝહબે (દિન) ધરમાઇલીયા પર કરે છે તેજ આક્ષેપો ધરમાઇલીઓ ઉપર કરવા કરતાં, ખુદ તેમના ઉપર વધુ હાથ પડે છે.

અમારા અજ્ઞાન હરીફોએ સમજવું જોઇએ કે આખી દુનીયા કાંઈ ધુવડની આખો વાળી નથી. માત્ર એવા થોડાંકજ હોય છે જેઓજ સત્યતાને શોની શકતા નથી અને પોતાની અજ્ઞાનતાનું પ્રદરશન કરી સમ્યાપના સુય' પર ધુળ ઉઘવવા મિથ્યા ફાફાં મારે છે. પણ વિના વીચારે તેમ કરવાથી, ઉઘટી તે ધુળ તેઓનીજ આખોમાં પડે છે, અને સુય' તો પોતાના દ્રિવ્ય પ્રકાશ વડે અદાકાળ ઝગડી રહે છે. એ તો દેખઇતુંજ છે કે જે વખતે સુય'નો ઉદય થાય છે તે વખતે અંધકાર નષ્ટ થઇ જાય છે.

સાચા ઇસ્લામી તરીકે ‘ઇસ્નાઅશરી મજહબ પર કુરાને શરીફની તહેરીફ વગેરે’ ની માન્યતાનો જે ધણો જીનો કબંક લાગેલો છે, તેને ધોધ નાખવા માટે ‘ઇસ્નાઅશરીઓ કુરાનને માને છે’ વિગેરે બતાવવા માટે મી. ગયને વળી હદ કરી છે, અને પોતાના કથનની પૃષ્ઠીમાં એક નિર્માલ્ય દલીલ ‘મઝહિબુલ ઇસ્લામ’ નો હવાલો આપી, મી. ગયન જણાવે છે કે ‘શીખ બાફર, અબુ મહમ્મદ તથા ખીમ્મો ચાલુ કુરાનમાં ફેરફાર થયો નથી’ એમ જણાવે છે પણ જેઓ સાહેબે ઇસ્લમ છે તેઓ એ દલીલની કિંમત આંકી એ લોકોની આવી અજ્ઞાનતા માટે હસીને દીલગીરી બતાવશે અને તેઓ જરૂર સમજશે કે મજહબના સાહિત્યથી ધણાજ નાવાકીફ હોવાના કારણે એવા નાપાયાદાર લખાણો લખવા કરતાં તેનો પુરો અભ્યાસ પહેલા કરવડી અતિ અગત્ય છે.

રા. ‘ગયને’ “ઇસ્નાઅશરીઓ કુરાન શરીફમાં તહેરીફના કાયલ નથી” એવું સિદ્ધ કરવાનો પ્રયાસ કર્યો છે. અને એ ચર્ચા તેઓએ પહેલા પ્રકરણમાં કરી છે. આ પુસ્તકના પ્રકાશક મી. અઝીઝે પેજ ૨૪-૨૬ સુધી એક ખુલાસો લખ્યો છે તેમાં મી. ગયનની માન્યતાનો વિરોધ કરી ઇસ્નાઅશરીઓ કુરાનની તહેરીફના કાયલ છે એ બતાવી આપ્યું છે. ખુખીની વાત તો એ છે કે લેખકની નેમ પોતાની માન્યતા છુપાવવા માટે ઇંદ્રગજ રચી પહલીકની નજરમાં પોતાને કુરાનને ખરી રીતે માનનારાઓમાં ખપાવવાની હતી પણ રા. અઝીઝે સચ્ચાઇ બહેર કરી મી. ગયનની કપટગંજને ઉધાડી પાડી,

આખા પુસ્તકનું વજન કેટલું છે તે પબ્લીકને બતવી આપ્યું છે. મી. ગયનની બુદ્ધિમતા અને હમાનદારી ઉપર આશ્ચર્ય છે કે તેઓ પોતાના દિલમાં જુદું માને છે, અને ખૂબ જુદાં આકીકનો પ્રચાર કરે છે. આવા દ્વીમુખી વર્તન કરતાં તેઓ બહુ બહેતર છે કે કાંતો 'કુરાનને તહેરીફ થયેલું' પોતાના દી ભાઈઓ માને છે તથા કહેવાતા દીનના આલીમો જેની તેઓ પયરવી કરે છે, તે મુજબ સિદ્ધ કરી તેનાથી બીજાકુલ હા ઉઠાવી લેવામાં આવે અથવા ઇસ્નાઅશરી ઉલમાઓએ લખેલ તથા અને માન્યતાઓને ઇસ્નાઅશરી ધર્મથી સંબંધ નથી એ જણાવી, આવી માન્યતાના બધાં પુસ્તકોને દરિયામાં પધરાવી દે "આવવાના જુદા ને દેખાડવાના જુદા"ની પોલીસી હવે પબ્લીક જાણી ગઈ છે અને વધુ વાર ધોકાનો પરદો ઇસ્નાઅશરીએ લોકોની આંખો ઉપર નાખી શકવાના નથી. "સિંહનાદના લેખક અને પ્રકાશક બન્ને વચ્ચેની વિરોધતા સ્વયં દેખાડ આપે છે કે જુઠું કદીય ટકી શકતું નથી. વા સાથે બા બીડવાથી હેવટ ધુળની ધુળજ રહે છે. હવે આપણે મી. 'અયન' કરેલી દલીલની પોકળતાની અન્ય દ્રષ્ટિએ સમાલોચના કરીશ.

'ચાલુ કુરઆને મજીદને માનવાનું કબુલ રાખનાર તથા અ કુરઆનમાં ઠાપપણુ જાતનો ફેરફાર સ્વીકાર નથી' વિગેરે બાબ જણાવનાર શેખ સુદુક, અબુ જાફર આદિ, મી. અયને અ અન્ય લોકોએ ગણાવેલા ઉલમાઓ કયા જમાનામાં હતા? તો કહો છો. તેમ હમામ મેહદી શામરાની ગારમાં આરામ મા તથરીફ લઈ મયા તેના અગાઉ કે તે બાદ? જો કહો કે અગાઉ થયા છે તો તે તમારા ઉમુલના બરખિલાફ થશે, કાર કે મજીદને ઇસ્નાઅશરીઓની માન્યતા છે કે, હમામ સુ

સમાન છે. જે વખતે સુરજ હોય છે, તે વેળાએ ચંદ્ર અને તારાઓ દેખાતા નથી, કારણ કે તેઓની તે સમયે જરૂરત પણ્ય હોતી નથી. તેજ પ્રમાણે જ્યારે ઝમાનાનો ઇમામ હાજર હોય છે, તો એ સમયે કોઈપણ કિતાબ, ફિકાહના ગ્રંથ અથવા કુરાનની જરૂરત હોતી નથી, કારણ કે ઇમામ પોતે નાતકુલ કુરાન છે. હરેક વસ્તુનું જ્ઞાન ઇમામ પાસે મોજુદ હોય છે અને તેની દલીલમાં 'કુદલે શાયઈન અહુસયના હો' ફી ઇમામુ મ્મોઈનીન'વાળી કુરાનની આયત પેશ કરવામાં આવે છે.

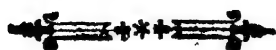
'ઝમાનાના ઇમાન પર શમે કદરમાં વહી નાજલ થાય છે. ખુદાવિંદ આલમીનના તરફથી જે કાંઈ આગ્રાઓ તેના બંદાઓને આપવાની જરૂર હોય તે અલામતીના સાથે મલાયકો ઇમામ ઉપર ઉતારે છે,' એ તમારા મઝહબે ઇસ્નાઅશરીનો માન્યતાનો તમો કયે મ્હોડે અસ્વીકાર કરી શકો છો ?

હવે જરા ઇન્સાફના ચક્ષુમાં પહોંચો અને હઠધર્મીને ખુદાના ખાતર બાબુ મુકીને કહો કે, જ્યારે તમારી માન્યતા પ્રમાણેના ઇમામ હાજર હતા તો તેઓની હાજરીમાં કદાચ તમારા ઉલ્લેખાઓએ આ ચાલુ કુરાનની અસ્સાદ માટે લખ્યું હોય, તો તમારા ઉમુક્ત પ્રમાણે તો એ ખરું નહીંજ કહેવાય. વળી તેવી હાલતમાં તમોને કુરાનની કાંઈજ જરૂર ન હોવાના અંગે એ લખાણો નકામા અને કવખતના ઠરે છે. ઉપરાંત ઇમામ જાફર સાદક અને મહમ્મદ બાકરની અનદ લખ તમારા કહેવાતા માનનીય ઉલ્લેખાઓનું 'કુરાને કરીમમાં તહરીફ થયેલી હોવાનું' કથન "હાજા કાફી લશીયતના" જેવા ધરખમ લેખાતા ગ્રંથમાંયે ઉપલબ્ધ છે, તો પછી આ તમારા કહેવાતા શેખ સુદુક આદિ તથા હજરત ઇમામો એ

બન્નેમાંથી સાચા અને બુદ્ધ કોણુ તે કૃપા કરી જણાવશો ?
 ધમામ ઉપર નહિઝબિલ્લાહ આક્ષેપ મુકતા તો તમેને જરૂર
 મવરત આવશે. એ વાતથી તો તે વખતના ધસ્નાઅશરીઓ
 તદ્દન અચ્છાત હતા કે, અમારો ધમામ બની અબ્બાસીઓની
 બહીકથી ગારમાં ચંતાઈ જશે અને તેની સાથે તે જમાનાના
 ધસ્નાઅશરીઓની માન્યતાવાળો 'વગર તેહરીફ કરેલો કુરાન'
 કોઈપણ ગાયબ થઈ જશે. ધમામની હાજરીમાં ચાલુ કુરઆનની
 અમત નહોતી, પણ એ બીના જ્યારે ખરેખર બની અર્થાત્
 ધસ્નાઅશરીઓના માની લીધેલા ધમામ 'સુરેમનરાય'માં
 અલોપ થઈ ગયા, ત્યારે ગાયબ ધમામની સાથે એ કહેવાતું
 સાચું કુરાન પણ ચાલતું થયું, અને મજહબે ધસ્નાઅશરીના
 અનુયાયીઓના એવા હાલ થયા કે એક ચાલતા માણસને કોઈ
 એવિંતો ધૂંધુ-મારી જમીન પર અમડાવી મારે અને તે વાતની
 તેને તો બીચારાને ખબર પણ ન હોય. જે મીસ્ટર મયન તથા
 તેમનો બેડીયાઓ એમ દાવો કરતા હોય કે, શેખ સંદુક (?)
 ધમામના ગાયબ થવા પછી સંદુકમાંથી નિકળ્યા હોય, તો પછી
 ધમામોની સનદવાળું 'તેહરીફ કુરઆનનું કથન' (નહિઝબિલ્લાહ)
 અસત્ય થશે, તે માટે તેમની કને કંઈ ખુલાસો છે ખરો ?

તેછતાં કદાચ થોડા વખત માટે એમ પણ કયુલ રાખીયે
 કે શેખ સંદુક અને અબુ ઝફર વિજેરે કહેવાતા ધસ્નાઅશરી
 આલેમોએ 'કુરાનની સત્યતા વિષે અને તેમાં ફેરફાર થયો નથી,'
 એમ લખ્યું હોય, પરંતુ અહિંયા એક ભારે અગત્યનો પ્રશ્ન
 ઉપરિચિત થાય છે. ધમામની જરહાજરીમાં તમારા દિનનો પાયો
 મુજતેહદોના ફત્વા-તફસીરો ઉપર અણ્યાયલો છે. જે હું કહું કે,
 તમારી નજરમાં (નહિઝબિલ્લાહ) ધમામો કરતાં મુજતેહદોનો

દરજીને ઉચ્ચતર-આલા છે, તો તે જરાય ખોટું નથી. કારણ
 ધરનાઅશરીઓના માની લીધેલા ૧૧ મા ધમામ હજન અસકરીએ
 કુરઆને કરીમની એક તફસીર લખી છે, તેને તમારા કહેવાતા
 આલીમે માન્ય રાખતા નથી, અને એ તફસીરને દબાવી દીધી છે.
 કહો હવે તમારી માન્યતા મુજબ કોણ સરસ ? એટલે જો એમ
 કહેવામાં આવે કે, તમારા મોટામોટા ઉલમાઓ ઉપર તમારા
 મજહબનો પાયો મક્કમ કરવાના કારણ સર તમારી ચાલુ
 માન્યતાનો દારોમદાર છ ત્યારે એવા જે મુસ્તનદ આલીમેએ
 'તેહરીફે કુરઆન' વિષે દલીલ કરી છે, તેઓ બધા ખોટા હરે છે
 અને તેમ થવાથી તેઓની લખેલી બધી કીતાબો ખોટી હરે
 એ પણ લેજા (તર્કશાસ્ત્ર) ની રૂએ ચોખ્ખું હરે છે, કારણ કે
 તે બિચારાઓએ તો તમારા ધમામોના કહેવા પ્રમાણેજ પોતાનું
 ભેળું ખરચ કરી 'ચાલુ કુરાન ફેરફારવાળો છે, અને તેમાંનો
 ધણો ભાગ કાઢી નાખવામાં આવ્યો છે તથા અમુક નવો
 ઉમેરવામાં આવ્યો છે,' એવું પોતાની કીતાબેમાં પ્રતિપાદન કરે
 છે, અને જો આ ઉલમાઓને તમે ખરા દિલથી તસલીમ કરશો,
 તો તમારા સુદ્ધ અને અણુ જાદર વિગેરે ઉલમાઓનું પોકળ
 પ્રકટ થઈ જશે અને તેમ થવાથી મિસ્ટર ગયન તમે જાણો
 છો કે મઝહબીયલ ધરલામની જે દલીલ તમેએ ટાંકી છે તે
 હવામાંજ હડી જશે. તમારી માદદારતે કદાચ તમેને રૂએ દીધો
 હોય, તો તેને ફરી તાજ કરવા માટે આ પહેલા પ્રકારના
 ઉલમાઓના નામો અને તેમના પુસ્તકોમાંની દલીલો વીમતવાર
 નીચે જણાવું છું.

ધસ્તાઅશરી ઉલમાઓના કોલ (વચનો) કે ધમાઓના કોલ (કથન) પ્રમાણે પોતાના સત્તાવાર પુસ્તકોમાં કુરાન શરીફમાં માણસોએ પોતાની તરફથી ભેળવેલ તથા કાઢી નાખેલ આયતો બાબત એઅતકાદતું લિસ્ત.

ધસ્તાઅશરી મજહબના મોટા આગેવાન લખનાના રહીશ બનાબ મુજતહદ મીરન સાહેબ પોતાની કિતાબ 'હદીકએ સલ્તાનીયા'ના ત્રીજા બાબ (અધ્યાય)માં લખે છે કે કુરાનમાં ફેરફાર અને તુકસાન આર વસ્તુમાં થયું છે. (જુઓ આયતે બઅનાત જુદ્દ ૧ લી બામ ૧ લો પાનુ ૧૧)

પહેલા પ્રકારનો ફેરફાર.

૧ “ દીનના દુશ્મનોએ કુરાનમાં તે લખાણો વધારી દીધા છે, જે ફસીદિત અને બલાગતની વિરુદ્ધ હોવાને લીધે (એટલે તેઓમાં શ્રેષ્ઠ અરબી બાબા નહોં હોવાને લીધે) તેનાથી અણબમો પેદા થવો જરૂરી છે.” (અફલામા તિઅરસીની ધરાન દેશના કાશાન શહેરમાં છપાયેલી કિતાબ એહેતેમજ પાનું ૧૩૦)

૨ “ બનાબ નખી (સ. અ. વ.)ને કલંક લગાડનારી જેટલી વાતોનું બયાન કુરાનમાં છે, તે સઘળી વાતોનો ખોટો આરોપ મુલાદિદો (દીનથી સખત નકાર કરનારાઓ) એ બનથી બેઠને મુકેલા છે.” મજકુર કિતાબ પાના ૧૩૦

૩. “ જે કુરાનમાં વધારો કે ઘટાડો કરવામાં નહોં આવતો તો ખિલાફતનો અમારો હક કેમ પશુ સમજી માણસ પર છાનો રહેતો નહોં ” (શિયા પંથની પ્રખ્યાત તફસીર અર્યાશી.)

બીજા પ્રકારનો ફેરફાર.

ઇસ્નાઅશરી પંથની રૂએ કુરાને શરીફથી પણ વધારે સ્થાની અને મોતખર કિતાબ ઉસુલે કાશી જે ઇસ્નાઅશરી પંથની હદીસોની ધણીજ નામકિત કિતાબ છે અને ઇસ્નાઅશરી મજહબના ધણીજ મોટા વિદ્વાન હદીસોના ઇમામ મહમદ બિન યાકુબ કુલેનીની રચેલી છે, (ઇસ્નાઅશરીઓની માન્યતા મુજબ આ પુસ્તક ઇમામ પાસે ગારમાં મોકલાવી તેના સહીહ હોવાની સરટીરીફ્ટ એ મુહદીસે મેળવી છે, અને ગાયબ ઇમામે એ મંથ પોતાની ગેરહાજરી દરમ્યાન તેમના અનુયાયીઓની મામ-દર્શીતા માટે સર્વાંશે સંપૂર્ણ હોવાનું જણાવેલું કહેવાય છે.) તેમાં એક આખો બાબ (અધ્યાય) એજ બાબતના મથાળાવાલો છે “એ બાબતમાં એજ બચાવ છે કે પુરેપુરું કુરાન ઇમામે વખર બીજા કોઇએ પણ એકદું કિધું નથી” જેથી સાફ જણાય છે કે હાલનું કુરાન જેવી રીતે ઇમામનું એકદું કીધેલું નથી તેવીજ રીતે એ પુરેપુરું કુરાન નથી પણ ઘણા લખાણો કમી કીધેલાં છે.

૨ એક બાબતનું મથાળું આ પ્રમાણે છે કે “વિભાગત (એટલે ઇમામોની ઇમામત) ની આમતો કુરાનમાંથી કાઢી નાખવામાં આવી.” (જુઓ ઉસુલે કાશી નવલકિશોર પ્રેસમાં છપાયેલું પાનું ૨૬૧.)

ઇસ્નાઅશરી પંથમાં ઇમામોની ઇમામત પર પણ ઇમાન લાવવાનો અકીદાવાળો મસલો છે અને એ અકીદાનો મસલો નહીં માનનારને તેઓ એક મ્હોટો કાફર ગણે છે. આ પરથી જણાય છે કુરાનમાંથી સંકડો અકીદાઓના મસલા પણ કાઢી નાખી કુરઆનમાં કમી કરવામાં આવી છે.

૩ મજકુર ક્રિતાબના પાના ૨૬૨ ઉપર તેજ આપત રિપે અણુ બસીરે જનાળ અણુ અબદુલ્લાહ હજરતે ઇમામ જાફર સાદકથી એક હદીસ એવી રીતે રિવાયત કરી છે કે, ખુદા પાકે અસલ તો આ આપત એવી રીતે ઉતારી હતી કે વમંચ ચોતી ઉલ્લાહા વરસુલોહુ શી વિલાયતે અલીયન વલ અઇમતે મિમ્મ આઅહેદિ ફકદ ફાની ફૌજન અઝીમા પશુ હાલ કુરાનમાં “શી વિલાયતે”થી “મિમ્મ આઅહેદિ” સુધીના અબ્દો નથી, એટલે એટલા અબ્દો કમી કરવામાં આવ્યા છે.

૪ મજકુર ક્રિતાબના એજ બાજમાં છે કે અબદુલ્લાહ ખીન સીનાને હજરત ઇમામ અણુ અબદુલ્લાહે (જાફર સાદક) રિવાયત કીધી છે વલકદ એહુદના ઇલા આદમા મિન કબ્સે કલમાલિન શી મોહમ્મદીં વ વ અલીયં વ વ ફાતિમતા વલ હસના, વલ હુસૈના વલ અઇમ્મતાહુ મિન સુર્રિ-યતેહી ફૈનસા હજરત ઇમામે પ્રતિજ્ઞાપુરક જણાવ્યું કે “ખુદા પાકના કસમ એ આપત મહરમદ અલઅમ પર ઉતારવામાં આવી હતી જે હાલના કુરાનમાં નથી એટલે તેમાંથી કમી કરવામાં આવી છે.

૫ મજકુર ક્રિતાબના પાના ૬૭૦ માં બાબુ-નવાદરિમાં છે કે, જનાળ ઇમામ અણુ અબદુલ્લાહ (જાફર સાદક) અ. થી રિવાયત છે કે આપે ફરમાવ્યું કે “જનાળ જાબિલ (અ.) જે કુરાન મહમ્મદ (સ. અ. વ.) પાસે લાવ્યા હતા તેમાં ૧૭ હજર આયતો હતી.” આ હદીસથી સાફ જણાય છે કે હાલના કુરાનમાં લગભગ ૧૧ હજર આયતો ઓછી છે, કેમકે હાલના કુરાનમાં કુલ ૬૬૬૬ આયતો છે. એ અફવાહ મસદુર છે કે

ઇસ્લામશરી પંથવાળાઓ કુરાનના ૪૦ પારા હોવાનું માને છે. અને એ રિવાયતોના આધારે ૧૧ હજાર આયતો ઉમેરતા ઇસ્લામશરીઓનું કુરાન ૪૦ પારા કરતા વધી જાય છે.

મી, જયન અને તેના સહાયક ઇસ્લામશરી લેખકોને પુછીશું કે આલુ કુરાનના ૪૦ પારા માનવાવાળાઓ તમારા પંથના છે વા નહિ? તેનો ખુલાસો લખશો? પણ યાદ રાખજો કે આ ૪૦ પારાની સાંકળ તમારા મળામાંથી નકળવાની નથી, બસે તમે તે માટે કામળીયાઓ કાળા કરતા રહો પણ જે છાપ લાગી મધ છે, તે તો તમારા ઉપરથી કિયામત મુધી ઉતરવાની નથી.

૬ અહલામા તિઅરસીની કિતાબ ‘એહતેમમ્’માં એક ઘણી લાંબી રિવાયત પાને ૧૧૬ થી શરૂ થઈને પાના ૧૩૦ પર પુરી થાય છે, તેમાં એક કારીરે (અદિંકે) હજારત બનાવે અમીરૂલ મોમીનીન (અ.)ની ૩૫૩ કુરાનની કેટલીક આયતો માટે વાંધો ઉઠાવ્યો અને તેનો ઉત્તર વાળતા બનાવે અલીએ મુરતઝા (અ.) એ પોતે નીચે લખેલા ફકરા જુદા જુદા ખયાન ફરમાવેલા છે.

(અ) “અગર મુનાફિકોને (ખુદા તેઓ પર લાગ્યૂનત કરે ખખર પડી જતે કે, આ આયતો જેની મતલબ મેં તાર્ ૩૫૩ ખયાન કીધી છે, આકી રાખવામાં શું શું તુકસાન છે તો તેઓ (કુરાનમાંથી) એ આયતોને પણ નકી કાઢી નાખતે, જેવી રીતે કે તેઓએ તેમાંથી બીજી આયતોને કાઢી નાખી છે.

(બ) “ફમકે (ખુદા પાક) પોતાના મદમથી જાણુતો હતો કે જે “સલામુન અલા આલે મોહમદીંવ” કુરાનમ.

બયાન કરવામાં આવશે તો, લોકો એને પણ કાઢી નાખશે, જેવી રીતે કે તેઓએ ખીજી (આવતોને) કાઢી નાખી છે.”

(ક) “અક્ષી તુકસેતુ ફિલયતામા” અને “ફનકફ” એ અબ્દો વચ્ચેથી કુરાનનો ત્રીજો ભાગ કાઢી નાખવામાં આવ્યો છે જે ભાગમાં હલાલ અને હરામના ધણાં હુકમો અને કેટલાક ફિરજાઓ પણ હતા અને તેથીજ એ આવતોનો સંબંધ ઉપલી આવત સાથે અંધએસતો નથી.”

૭ તદ્દસીરે અચ્ચાશીની મજકુર ઇંઆરત, જે હજરત મુહામ મહર સાદક (અ) નાજ વચ્ચે છે, તેમાં ફરમાવ્યું છે કે “જો કુરાનમાં વવારો કે ઘટાડો કરવામાં નહીં આવ્યો હોત તો અમારો હક કોઈ પણ વિદ્વાન માણસોથી સંતાપલો રહેતો નહીં.”

ત્રીજા પ્રકારનો ફેરફાર.

૧ ઉપર કથિત કિતાબ એહતમજની તેજ હદીસમાં બનાવે અમીરલ મોમનીન પેશા જિંદીકને ફરમાવે છે કે, ‘જો હું તારી આગળ તે સધળી ચીજોનું વર્ણન કરું કે જે કુરાનમાંથી કાઢી નાખવામાં આવી છે, અને એવી તરહની ખીજી વાતોનું વિવેચન ધણું લાંબું થઈ જશે, તથા “તકિઓ” જે ચીજને જાહેર કરવાથી રોકાણ કરે છે-એટલે દારતોની પ્રશંસા અને દુશ્મનોનાં દુષ્કાર્યો-એ સધળી ઘટનાઓ જાહેર થઈ જશે.’

આ હદીસથી ‘વધારવું, ઘટાડવું અને ખીજી લખાણ સાથે તદ્દન બદલી કાઢવું’ ત્રણે તરહના ફેરફાર હજરત અમીર અલી (અ. સ.) ની રીવાયત મુજબ થયા છે, એવી ઇસ્નાઅશરીઓની માન્યતા છે, એ ખુદલું સાબિત થાય છે.

૨ ઉચ્છેદે કાશીના પાના ૨૬૫ માં છે કે (આ હદીસનો રાવી હમઝા છે. જેમાં રાવીએ કહ્યું છે કે) “એક માણસે, ઇમામે જાફર સાદક અ. ની રૂબરૂ” કુલ એઅમલુ ફસયર-હલાહો. અમલકુમ વ રસુલહુ વલ મોઅમનુન. “આ આયત પઠી ત્યારે ઇમામે જાફરે (અ.) ફરમાવ્યું કે. એ આયત આવી રીતે નથી પણ તેમાં “વલ-મોઅમનુન” ને ઠેકાણે “વલ મામુન” છે અને “મામુન” અમે જિયે. એ રિવાયતમાં શબ્દને કાઢી તેને ઠેકાણે ખીજો શબ્દ ઉમેરવાની દલીલ છે.

૩ ઉચ્છેદે કાશીના પાના ૧૪૬ માં એક ઘણી લાંબી હદીસ છે જેમાં અહવેબયતની પાસે આમડાનો એક કાચળો હોવાનું બતાવે છે. તેમાં રાવીના કહેવા પ્રમાણે કમ કમ વસ્તુઓ છે તેનું વર્ણન કરતાં હજરત ઇમામ જાફર સાદકે (અ.) ફરમાવ્યું કે “ખરેખર અમારી પાસે ‘મુસહફે ફાતિમા’ છે. પણ લોકોને શી ખબર કે ‘મુસહફે ફાતિમા’ કમ વસ્તુ છે ? ત્યાર પછી આપે ફરમાવ્યું કે ‘તે એક મુસહફ (સહીફા અથવા ખુદા પાકે ઉતારેલી કિતાબ) છે, જેમાં તમારા કુરાન કરતાં ત્રણ ગણા વધારે લખાણો છે અને ખુદાના સોગંદ તેમાં તમારા કુરાનનો એક અક્ષર પણ નથી.’

પ્રીય વાંચકો ! આમડાના કાચળામાંના કુરાનમાં શું લખેલું હતું ? તેમાં ચાલુ કુરાનનો એક અક્ષર પણ નથી એવી કબુલ્લાત ઇસ્નાઅશરીઓનાં મુજતહદોએ ઇમામોના કોલ (કથન) થી આપી છે. એથી ભ્રમ યથ ચુકે છે કે ઇસ્નાઅશરી મજહબનો અડીદો તેજ આમડાના કાચળામાંના કુરાનમાં લખેલી બાબતો પર રચાયેલો છે, જેમાં હજાજ અને હરામના મસલા લખેલાં

છે તેથી સખીત થયું કે આ ચાલુ કુરાન સાથે તેઓને કાંઈ પણ ભાગતું વળગતું નથી કારણ તેઓમાં એવી ક્રિયાઓ કરવામાં આવે છે, જેની સામેતી આ ચાલુ કુરાનમાં કાંઈ પણ મળતી નથી અને તે ક્રિયાઓ આ ચાલુ કુરાનની તદ્દન વિરુદ્ધ પણ છે, જે આગળ જતાં હું ખુલાસેવાર જણાવીશ. ઇસ્નાઅશરી મજહબથી આટલા પ્રમાણમાં વાકીફ થયા પછી હું આશા રાખું છું, મી. ગયન, જીમ, અઝીઝ, રાજન આદિ કાપા કું. ના સભ્યો પોતાના માની લીધેલા ધર્મના આચનામાં પોતાનું મોઢું જોડીને ફરીથી પવિત્ર ઇસ્માઇલી મજહબ ઉપર બેઅદબીયામાં આક્ષેપો કરવાની કોશીશ નહીં કરશે. છતાં પણ જો ફરીથી કુચેષ્ટા કરશે, તો એથી પણ અધીક પુરાવા જે પેલા માનનીય આમ-ડાના કોષણોમાં ભરીને વખારોમાં ડેક્કવી રાખેલાં છે તેના ખુલાસાનો અર્થ કોમતી તોડફો તે ઉપરથી વિવેકનો પડદો ઉતારી ઘણી ખુશીથી નજર કરવામાં આવશે, એ વિષે તેઓએ છાતીએ હાથ દબાવે ધીરજ રાખવી.

ઇસ્નાઅશરી ઉલ્લમાઓ સત્તાવાર પુસ્તકોમાં પોતાના ધર્મા-મના વખતની ઉપર જણાવેલી જે જે બાબતો બખી ગયા છે, તે બાબતો સરવે સાચી છે, તેમાં કશુંએ ખોટું નથી, એ માન્ય રાખ્યા વિના છુટકો નથી. કદાચ એ બાબતોને ખોટી પાડવાનો પ્રયાસ કરાય તો મી. ગયન આદિએ માની લીધેલા મજહબની બુનીયાદ ઉખડી જઇ, રમવાના કાડના મહેલ પેરે તેમની મજહબી ઇમારત પડી જશે અને એવું ન બને તે માટે તમે એક તરફ ડોંઝ મારતા બાકી કે, “ખોળ ઇસ્નાઅશરી કોમમાં ફેટલાક કદાવકાઓ થયા શુધ્ધ ઇસ્લામી આચાર વિચારો પ્રચલીત થયા છે, અને તેવા વિચારોને વળગી ખોળ ઇસ્ના-

અશરીઓએ મસજીદો, ઇમામવાળાઓ (?) આદિ ધર્મ સંસ્થાઓ
ગ્રહોટો ખચે ઉભાં કરેલાં છે... વિગેરે.

અને અન્ય પક્ષે (હું તો ધારૂં છું કે મોહરમના ચેહલુમ
પરે આખો વર્ષ કાળા કપડા પહેરીને, જે જન્નત લેવી હોય
અને નાજ્યાહ ટોળામાં મણાવવું હોય તો) જેઓ સત્ય મામ
અને સાચા ઇમામની સત્તાખત આપે છે, તેમનાં માટે બળાપો
કરી રહતા જાઓ કે, “હમણા પાંચ વર્ષ થયા અમુક વિરોધી
છાપાઓ થકી ઇસ્નાઅશરીઓને જે ખમવું પડ્યું છે (જેઓ
સત્યથી વિમુખ થયા હોય તેઓનો અન્ય શું અંગમ હોય ?)
અને રોમ જે ઇસ્નાઅશરી અનુયાયીઓને (સત્ય આખરે
પોતાનેજ ગ્રહોડે બોલી રહ્યું છે. બલે ધુવડની આખ્યોવાળા
સુરના પ્રકાશને ન જુએ) પીડી રહ્યા છે તે રોમની દવા એ છે
કે પૈસાને એક બાંડોળ નિર્ભય (?) રીતે એકઠો કરીને (હિદાયત
ફંડ, અમકા ફંડ, ધમકા ફંડના પૈસા હોમયા થઈ ગયા છે,
એટલે બચ તો ખરોજ, અન્યથા જે કાંઈ સરૂં કાર્ય કરવાનું
હોય તો તેમાં બચ રાખવાનું પ્રયોજનજ શું ?)

વિસ્તાર બચને લીધે ‘ઇસ્નાઅશરી અધ્યાપનો સીદનાદ’ની
પ્રસ્તાવનાના પૃષ્ઠ ૮ નો પુરેપુરો ઉતારો આપ્યો નથી. પરંતુ ડાહ્યા
માણસો એ લખણમાં શો ભેદ છે, તે તુર્તજ કળી શકે છે. બિચારા
ખેડઝાકરીનનું ટટુ ચાલતું નથી, રાજનભાષનું ગાડું પશુ અડીયલ
છે. એટલે નિર્ભયતા (?) થી “તારી મારીમાં દીનની ઉન્નતી
અમજી, એ લોકોના માસીકામાં જે ફારજ રજુ થાય છે, એથી
અધિકતર અન્ય કંઈ દીની સાહિત્ય સેવા હોઈ શકે ?

હવે મુળ મુદ્દા પર આવીશું. એતો આપણે આગળ
જોઈ ગયા છીએ કે, બિચારા ઇસ્નાઅશરીઓની

માન્યતા મૂજમ તેમના માની લીધેલા ઇમામ પેતની સાથે કાચું કુરાને જરીફ લઈ ગયા, એટલે 'ઇમામ તથા કિતાબુલ્લાહ'ના જેરહાજરીમાં તેઓ બિચારા શું કરે? એટલે 'ન મામા કરતા' એ લોકોએ "કાણો મામો" માન્ય રાખ્યો. તેમાં શી નવાઇ? છતાંય આપણે ધડીભર માટે એમ પણ માની લઈએ કે 'મઝહિબુલ્લ ઇસલામ'માંથી શેખ સુદુક અબુમુસ્લિમ વીઝેરે ઉલમાઓનો જે દાખલો મી. મળે આપ્યો છે, તે પણ સાચોજ છે. એમજ અમો માનીયે છીએ, કારણ ઇસ્નાઅશરીઓના માની લીધેલા ઇમામ મેંદદી સામરાની ગારમાં આરામ માટે સીધાવ્યા એટલે તેઓ 'રેહબર' વિનાના થઈ પડ્યાથી ઇસ્લામી સાધ્યોએ તેઓના ડગમગીયા મજહબ ઉપર સખ્ત પર સખ્ત હુમલા કરવા લાગ્યા. કુરાન ઉપરથી તો પહેલાંથીજ પોતાને હાથે ઉપાડી લીધા હોતો અને બૂઝી ગઈ ઇમામત-તેની ઉપર માની લીધેલા ઇમામની હુબાતીમાં કુદી રહ્યા હતા. તે સોનેરી પક્ષી પણ હાથમાંથી ઉડી ગયું, એટલે ઇમામ વગરના થઈ પડ્યા. આજે નતો સામરાવાળી આવૃત્તિનું કુરઆન રહ્યું અને નતો ઇમામ.

એજ કારણે ઇસ્લામીયો કહેવા લાગ્યા કે ઇસ્નાઅશરીઓનો ઇસ્લામથી કોઈ પણ સજા રહ્યા નથી અને પણ તેજ કારણે ઇસ્નાઅશરી મજહબના લોકોના મોટા મોટા ટેળાં છુટા પડી બીજાઓના મજહબમાં ચાલ્યા ગયા. આવી કફોડી હાલત મજહબની પાયમાલી કરશે એમ ઉલમાઓને દેખાવાથી, તેઓ કેન્દરન્સો પર કેન્દરન્સો ભરવા લાગ્યા અને સર્વે ઉલમાઓ-મુજતેહદોએ એકમત થઈ ઠરાવ પાસ કર્યો કે, જે વખત સુધી આપણા ઇમામ ગારમાંથી પ્રગટ ન થાય ત્યાંસુધી અસલ હાલતનો તકિયો રાખી, આ ચાલુ કુરાન પર અમલ કરવો જોઈએ, ત્યાર બાં

સંજોગો જોઈ ધરનાઅશરી ઉભાઓએ ‘આ ચાલુ કુરાન માનવા તથા સાચું હોવા’ બાબદ લખવાનું શરૂ કર્યું’.

અરે, અરે, બિચારા ધરનાઅશરીઓ એજ આશા રાખી જીંદગી ગુજરવા લાગ્યા કે, નખી સહઅમની હદીસ પ્રમાણે કાલમ માટે દુનિયા ઉપર ધમામ ગેરહાજર રહી ન શકે, એટલે એકાદ વરસ કે બે વરસ કે ત્રુંક સમયમાં ગાયબ થયેલો ધમામ બાહેર આવશે અને આપણે આ ચાલુ કુરાનથી કેડો છોડાવી, ફરી આપણે ધણી ખુશીથી પેલા ચામડાના કાથળાને વધાવી લઈ તેપર અમલ કરીશું અને સુખી જીંદગી ગુજરીશું. એવી આશાથી તે ગારપર તસખીદ તથા તેહલીલ પડવાની ધમાલ થઈ તથા બાઈ અને ભાઈઓના મોઢામાંથી બરાડા પાડવાનું શરૂ થયું કે “અજલદલાહો તાઅલા ફરજક વસહલદલાહ મખરજક વ ઝહુરક” એટલે અથ ખુદા ! અમારો જે ધમામ ગારમાં સંતાઈ ગયો છે તેને જલદી બાહેર મોકલો. પણ નતો પાક પરવરદિગારે દિલના કુડાઓની દાદ લીધી, નતો તેઓના માની લીધેલા ધમામને પોતાના અનુયાયીઓની દયા આવી, અને એવાજ બરાડા પાડવાનો રીવાજ તે દીવસથી આજ દીવસ સુધી દિવસમાં પાંચ વખત દરેક મિજલસ તથા મેળાવડામાં ચાલુ છે.

વખત વહેતો ચાલ્યો. ધમામ સાહેબ તો એવા રિસાઈ બેઠા કે પાછા ફરવાની વાતજ નહિ. લોકો હવે મુંઝાવા લાગ્યા. નધણીયાતા દેર માફક આચકવા લાગ્યા. જેઓ સમજી હતા તેઓ જાણી ગયા કે, આ કહેવાતો ધમામ સાચો ધમામજ નહોતો, અને હોયજ ક્યાંથી ? બાઈ ‘ગયન’ અમારા આંકાએ નામદાર આગા સર સુલતાન મહમ્મદસાહેબ સાહેબુલ અમ્ર

વઝામનના નસબ નામા ઉપર ઝેઅતરાઝ કરે છે, પણ તેઓ જરા મરેખાનમાં મ્હોડું નાખીને જુઓ તો ખરું કે, તેમના કહેવાતા ગારમાં છુપાઇ બેઠેલા ઇમામની હસ્તીજ માટે ઇસ્લામની કિતાબો શું કહી રહી છે? એ વિષયનો ઉદ્દેશ આગળ ચાલતાં કરીશું.

પાંચ વર્ષની વયના કહેવાતા ઇમામ સામરાની ગારમાંથી પાછા ફર્યા નહિ, એટલે ઉલેમાઓ તથા સુલ્તનહદોએ બેળા દીલના માણસોને ફસાવવા માટે સંતાઇ ગયેલા આરમા ઇમામની ‘ગયબતે સુગરા’ (એટલે ટુંક વખતમાં ગારમાંથી બાહર આવશે) નો વખત છે એમ કહી પોતાને નાયબ મુકરર કર્યા અને પ્રથમે ઉલ્લામાન બિન સમુદે પોતાને “નાયબે ઇમામ” જાહેર કર્યા. ત્યાર બાદ તેનો છોકરો મહમ્મદ અને તે પછી હુસેન બીન રહ અને આખરમાં અલી બીન મહમ્મદ સમીરીએ દાવો કર્યો. એજ પ્રમાણે ફરેખની જાળ તમારા ઉલેમાઓ ૭૪ વરસ સુધી ચાલુ રાખી. જે વખતે આ જુદા ધર્તીગનો ભોપળો પુટ્યો તો પછી તમારા ઉલેમાઓએ એક નવા ધર્તીગનું લાકડું ફરીથી ઉભું કર્યું, કે આ જમાનો ગેબ થયેલા ઇમામનો ‘ગયબતે કુખરા’નો છે, એટલે હાલમાં એ ઇમામ ગારમાંથી તરત બાહર નીકળે એમ નથી. (જુઓ મઝહિબુલ ઇસ્લામ પાનું ૪૧૮ અને તારીખ અબ્દુરહાન ઇરાની છાપ પાનું ૭૨૨.) મીસ્ટર ગયન હવે તમો કેટલી મુદત સુધી તે ગારમાં સંતાએલા ઇમામની રાહ જોતા રહેશો? જો તે બીચારો ખરેખર ગારમાં હોય તો બાહર આવેને! મ્હને તમારી હાલતપર સદ્ગમ્હસોસ થાય છે કે હાલમાં તે ગાર પશુ ઇબ્ને સઉદે પાંચમાલ કરી નાખી છે.

હવે આપણે તમારા માથાનું ઇમામનો ઇતિહાસ તપાસીશું. જાણો એકના માતૃશ્રી કોણ હતા? નરહસ કે સોશન? એ “કનીઝ” હતા ખરા? અને પેલા ઐરઝાકરીન કહે છે, તેમ ‘રાન’માંથીજ પેદા થયેલા તેમાં જરાય શંકા નહિ. (જુઓ અલહાદી) અને બિયારા પરાપકારીએ પાકા! જ્યારે ઝહુર ફરમાવશે, ત્યારે “તવઅન વ કરહન” રાજ્યે વિના રાજ્યે માનવીએને ખુદાની ઇજાદત પર બાવશે. જાણો વગરની દિલની બંદગી કરાવવામાં લામ શો? અને તેનું ફળ મળે ખરું? જરા આગળ વધો અને જુઓ. જાહરિયા મજહબવાળાઓનું કહેવું છે કે હસન અસકરી વગર સંતાને દુનિયામાંથી સિધાવી ગયા તેઓને કેમ પણ જોવા દેતી નહી. તેનો કોઈ છોકરો મહમ્મદ નામનો હતોજ નહિ. તેઓ તો તમારા માની લીધેલા ઇમામની વલાયતના પણ મુનકર છે, અને તવારીખમાં એવું પણ વર્ણન છે કે જાહરિયા મજહબનું નામે એ ખાતર પાડવામાં આવ્યું કે હસન અસકરીને ફરજદ ન હોવા કારણે તેના બાપ જાહરને ઇમામ તરીકે સ્વીકારવામાં આવ્યા છે. એ બિયારા હસન અસકરીના બાપએ સાચી વાત કરી છે. વળી મજહબીયુલ ઇસ્લામમાં તમારા માની લીધેલા ઇમામની હરતી વિષેયે શકા દર્શાવેલી છે, તેથી તમે જાત છો ખરા? જુઓ તમારા ઇમામની ખોટી હરતી હોવા વિષેનું ચીત્ર દેરતાં, તેમાં જણાવ્યું છે કે, ‘મારા બાપનો કોઈ પણ દીકરો નહોતો,’ તો તેને તમારા ઉલેમાઓએ કઝઝાબ (અસત્ય વદનાર)નો ટાપટલ આપી, જાહરે કઝઝાબ કહેવા લાગ્યા.

ઇમામે ખરહકની શનાખત.

મસ્તર ગયન તમે અગર આ ચાલુ કુરાન શરીફ ઉપર શુધ્ધ બાવથી નજર ફેરવતે તો તમે જાહર ખરહક ઇમામની

જન.પત હાસલ કરી, મારમાં સંતાપ જનારની રાહ નહીં જોતે, પણ અફસોસ કે તમે તમારા આમજના કોયળાવાળા કુરાન પર ચકીન રાખી તે સંતાપ રહેલા મારવાળા ઇમામની રાહ જોયા કરો છો. અને ચાલુ કુરાનમાં હાઝર ઇમામે ઝમાનના બારામાં ખુદતાલાએ એક આડનાં ઉદાહરણમાં વર્ણન કર્યું છે, તે સુન્ની મયલાં જણાવ્યો છો.

અલમ તરા કયફે ઝરખલ્લાહો! મસલન કલેમતન તઘયખતન કશજરતીન તઘયખતીન અસલોહા સામે-તુન વ ફુરુઓહા ફિસસમાએ તુઅતી ઓકોલોહા કુદલ હીનીન બેઘજને રખેહા વ યઝરખુલ્લાહુલ્ ઇમસાલા લિન્નાસે લઅલ્લહુમ યતઝકકરેન.”

(સુરે ઇમ્મ હિમ આયત ૨૪-૨૫)

બાવાઈ:—ખુદાવંદે આલમીન કુરાન મજ્હમાં ફરમાવે છે કે, એક તુરાની વક્ષ જેના મુળીયાં પાતાળમાં છે અને તેની ટોચ આકાશ તરફ વધતી જાય છે. તે શાખ હમેશા ફળ આપ્યાજ કરે છે, જે ખુદાના હુકુમથી હમેશ કાયમ અને હાયમ રહેવાવાળા છે. તે આડને એક દાખલા તરીકે ખુદાવંદે આલમીન જમતને સમજાવે છે. એટલે એ વક્ષતું મુળ જનાબે મુરતઝા અલી (અ) અને આડ હજરત મહમ્મદ મુસ્તફા રસૂલ (સ. અ. વ.) અને તે વક્ષની ડાળ ખીખી ફાતમુત ઓહરા તથા તેના ફળ જમાનાનો ઇમામ છે અને પાન તે આડના મોમીન છે. એ ફળ જે ઇમામે ઝમાન છે, હમેશા એ આઠમાં કાયમ રહે છે, એટલે આ દુનિયામાં એકના પછી એક ઇમામ કાયમ રહેશે.

એવીજ રીતે ખુદાવંદે આલમીન ખીજ આડનું પણ બયાન કરે છે અને તે એક નાપાક આડ છે, જેની ફલીલ ઇમામતનો મુઠો ફાવો કરનારાઓ માટે આપી છે.

“વ મસલો કલેમતીન ખળીસતીન કશજરતીન
ખળીસતીન ઇજતુરસત મિન ફવકિલ અરજે માલહુ
મિન કરાર !! (આવત ૨૬)

બાવાઈ:—ખુદાવંદ આલમીન ફરમાવે છે કે એક પલીદ
ઝાડ વચમાંથી કાપેલ છે. તેમાં ખુશી અને આનંદ નથી, તે
સર્વ વૃક્ષો કરતાં ખરાબ છે। તે હર વખતે ખાનદાને રસુલની
હરીફાઈમાં જ રહે છે અને તે ઇમામતનો દાવો કરે છે પણ તે
ટકી શકતો નથી, કારણ કે તેનો વંશ આમળ જતાં કપાઈ
જાય છે.

જેનો વંશ કપાઈ ગયલો હોય તે ઇમામ ખરો કહેવાય
નહી. ઇમામ તે છે કે તેનો બાપ પણ ઇમામ હોય અને
છોકરો પણ ઇમામ હોય જેની વંશાવળી પેઢી દર પેઢી
આલમી જાય, વચમાં તુટી ગયેલો નહી હોય જેનો વંશ તુટેલો
હોય અને જે તે ઇમામતને દાવો કરે, તો તે ખોટો છે. એનો
વધારે ખુલાસો ખુદાવંદે આલમીન કુરાનમાં ફરમાવે છે.

ઇન્ન આતયનાકલ્ કૌસર ફસલે લેરખ્ખકા વનહુર
ઇન શાનેઅકા હોવલ અખતર

બાવાઈ:—ખુદાવંદે આલમીન ફરમાવે છે (અય મહમ્મદ)
હું તમોને ધણા છોકરાઓ આપીશ કારણ કે તમારું મુળ મજબુત
થશે તેથી તમો શુક્રગુજરી કરો અને તે ખુદાના મહિમામાં
ઉંટની કુરબાની અર્પો અને જે દુશ્મનો તમને વાંઝીયો કહે છે
તે ખુદ વાંઝીયા થઈ જવાના છે.

તેઓ ખરાબ અને ખરબાદ થઈ જશે કારણ કે તેઓની
ઐલાહ બાકી રહેવાની નથી પણ તમારી ઐલાહ કયામત સુધી
કાયમ રહેવાવાળી છે, જેને ઇમામતનો ઐધ્ધો સદાના માટે કાયમ

છે. આ દાખલામાં ખુદાતઆલા દુનિયાને ઇમામતને માટે સમજાવ્યું છે અને આમળ ચાલતા કુરાને મજ્હમાં ફરમાવે છે કે, જે વખતે હઝરત ઇબ્રાહીમ અલયહિર્રસલામને ઇમામતનો ઓખેડો સોંપવામાં આવ્યો તે વખતે હઝરત ઇબ્રાહીમે ખુદા પાસે અરજ ગુજરી કે આ ઇમામતનો ઓખેડો મારા વંશમાં પેઢી દર પેઢી કાયમ અને દાયમ ચાલતો રહે. ખુદાવંદે આલમે ફરમાવ્યું “લાયનાલ અહદી ઝઝાલમીન” એટલે જલ્દીમાં અને જુલમ ગુજરનારાઓને ઇમામતનો આ ઓખેડો આપવામાં આવશે નહીં એટલે ઇમામતનો ખોટો દાવો કરનારાઓનું વંશ આમળ વધવાનું નથી.

ચાલુ કુરાન તો આ પ્રમાણે જેમ ઇમામના આરામાં કોઇપણ ઠેકાણે કેહતું નથી; હાં કદાચ પેલા ચામડના કાચળાવાળા કુરાનમાં જે જેમ થયેલા ઇમામ સાથે મારમાં છે તેમાં કોઇ બખેલ હોય તો જરા તપાસ કરાવી દુનિયાની જાણ માટે રજુ કરશો!!

મિસ્ટર મયન! આ જેમ ઇમામને આપ એના માટેજ કયુમ રાખે છે કે હઝરત મોહાના શાહ ઇસ્માઇલની ઇમામતનો ઇન્કાર કરવા માટે, અને તેના હકો પચાવી પાડવા માટે અને મુસા કાઝીમના પક્ષને મજબુત કરવાના ઉદ્દેશથી પોતાની મનઘડત માન્યતા તમારા ઉલેમાઓએ જાહેર કરી છે, તે ટકી રહે. પણ આમળ જતાં તમેએ જે ખોટા કાવત્રા રચ્યા તે બધા બોપાળાં પુટી જાય છે, કારણ કે હઝરત રસુલિલ્લાહે હદીસમાં ફરમાવ્યું છે કે મારા પછી ૩૦૦ સો વર્ષે પશ્ચિમના તરફથી સુરજ ચમકશે, અર્થાત્ હઝરત રસુલના બાદ ત્રણસો વર્ષે પશ્ચિમ તરફ ઇમામનું ઝહુર થશે. આ મુદો ધણો સમજવાનો છે.

આ ભવિષ્ય જે પેઢલાથીજ નથી સાહેબે કહેલું છે તેમાં મોટો ભેદ સમાયેલો છે, કારણ ખુદાના રસુલને માલમ હતું કે, મારી ઉમ્મતમાં ફસાદ થવાના છે અને ખોટા દાવાઓ કરી, ધણા લોકો મારી ઉમ્મતને ગુમરાહ કરશે, માટે તેઓ ખરા ધમામની જોળખાણની કસોટી એ કાયમ કરી ગયા છે કે, ૩૦૦ વરસ બાદ પશ્ચિમ તરફથી સુરજ ડિગશે, એમ નથી કહ્યું કે, ગાયબ થઇ જશે. જે ધરલામી તવારિખો ઉપર જરા નજર નાખશે તો સમજશે, કે હીજરી સન ૨૯૪ માં આપના માની લિધેલા ધમામ મેહદી ગારમાં સંતાઇ જાય છે અને હી. સન ૨૯૬ માં ધમામ મૈલાના મેહદી ઇબ્ને ધમામ રઝી અબ્દુલ્લાહે સુરજના મિશાલ રોશન થઇ આફ્રિકામાંથી દુનિયાના ચારો ખુણા પર ધરમાઇથી મજબૂતનો વાવટો ફરકાવ્યો. અને ધરલામના જે ખરા ઉસુલ હતા તે અમલમાં લાવી દુનિયાને ખરો રસ્તો બતાવ્યો.

હવે તમોને તમારા ગયબ ધમામની સોમંદ દષ્ટ કહું છું કે રસુલિલ્લાહની હદીસ પ્રમાણે આપના મહમ્મદ મેહદી ગારમાં સંતાઇ જાય, તો તે ધમામ ખરો છે કે મૈલાના ધમામ મહમ્મદ મેહદી ઇબ્ને રઝી અબ્દુલ્લાહ અલયહિસ્સલામ ખર હુક ધમામ ઠરે છે અને કુરાન પ્રમાણે તમારા ધમામતું વંશ કાયમ રહેલું છે કે મૈલાના ધમામ મહમ્મદ મેહદી ઇબ્ને રઝી અબ્દુલ્લાહની નસલ પેઢી દર પેઢી કાયમ છે ? વળી રસુલિલ્લાહને જે ખુશ ખબરી ખુદાવંદે આલમીન તરફથી મળી હતી તે તમારા ગારમાં સંતાઇ ગયલા ધમામ માટે હતી કે મૈલાના ધમામ મહમ્મદ મેહદી ઇબ્ને રઝી અબ્દુલ્લાહ જે વંશના હતા અને જે આજ સુધી કાયમ હાયમ છે તે માટે હતી ? ખુદાવંદે આલમીને જે ઝાડમાં હમે-

જાના માટે મેવા (ફળ) વાળું હોવાનું ઉદાહરણ આપી સમ-
જન્યું છે, તે તમારા ગારમાં સંતાપ ગયલા ઇમામ માટે અથવા
તો મૌલાના ઇમામ મહમ્મદ મેંદહી ઇબ્ને રઝી અબ્દુલ્લાહના
વંશ માટે હવું? ખુદાવંદ આલમીને જે પલીદ આડની દલીલ,
આપી કુરાને શરીફમાં સમજાવ્યું છે કે તેની ઝુરિયત
રહેવાની નથી તે દલીલ કોને લાગુ પડે છે? અરે મહેન-
બાન રખેને તમારા ગારમાં સંતાપ ગયલા ઇમામની કોઇ
ઝોલાદ ન હોવાથી તે દલીલ આખાદ તેઓને તો લાગુ થતી
નથી ને? હવે જરા વિચાર કરો કે ખુદાના કોલ પ્રમાણે ઝુરિ-
યત કોની કાયમ રહેલી છે? ઇમામતના ખરો ધણી કોણ છે?
ખુદાના કોલ (ઉદગારો) પ્રમાણે જ્ઞાતીથી આ વાતોનું વિચાર
કરો. ખુદાવંદ આલમીને હજરત ઇબ્રાહીમે અરજ કરવાથી
વાયદો આપ્યો હતો કે, જલેમ અને સીતમ ગુજરનારાઓને
આ ઇમામતનો ઝોધો હું આપીશ નહીં. તેઓ ફરજ કરશે
પણ તે વધુ વખત ચાલવાનો નથી ખુદાતઆલાના આ વચનો
તમારા ગારમાં છુપાઇ રહેનાર ઇમામ માટે છે અથવા તો મૌલાના
ઇમામ મહમ્મદ મેંદહી ઇબ્ને રઝી અબ્દુલ્લાહ માટે છે?

હજરત મહમ્મદ મુસ્તફા રસુલ (સ. અ. વ) ની ઝેક
હદીસ, જે સહીહ શુખારીના પાના ૭ પાનું ૧૦૨ માં છે,
તેમાં ફરમાવેલું છે કે:—

“લન અઝી તખલુલ અરેજ ફી ઇમામલ હુયુલ
કયુમ થતકલમુનનાસ અલા ઉકુલેહીમ ખીલ હીકમા
વહોવા અલા સિરાતલ મુસ્તકીમ.”

ભાવાર્થ:—રસુલલાહ (સ.) એ ફરમાવ્યું છે કે જમીન
ઇમામ વગર કોઇ પણ વખતે ખાલી રહેવાની નથી અને તે

ધમામ ઝમાના પ્રમાણે માણસો સાથે હિકમતથી બોલતો રહેશે અને તેજ ધમામ ખગ મારે દોરવનારો છે

અમેએ ચાતુ કુગન તથા હદીસ મુખારકથી ધમામની શનાખત કરાવી છે જેમાં તમેને જરા પણ ચુંચા કરવાની જમા રાખી નથી.

અચ્છી ભુરી જો ખાત હુય ખતલાય દતે હંય, માનો ન માનો આપકો ચેહ ઇખ્તીયાર હુય.

ધરમાઇલી પાક ધમાનો પર કેહવાતા આક્ષેપોનો જવાબ.

મીસ્ટર મને પોતાની કિતાબ “ધરનાઅશરી અચ્ચાઇનો લિંહનાદ” માં ધરમાઇલી ધમાનોના વિરૂદ્ધ આક્ષેપો કરવા અને કુરઆન ત્રિષેની પોતાની માન્યતા છુપાવવા પોતે જે દોષો ને આક્ષેપોને પાત્ર છે, તેજ અપરાધો ધરમાઇલીઓના શીરે ઢાળવાના પ્રયાસો કર્યા છે, અને એ નાદમાં કોઇ ઠેકાણે કોરટની ભુખાનીઓના તાનમાં મશગુલ થાય છે અને કોઇ ઠેકાણે ધમાનોના ફરમાનોનું તોલ કરવા પોતાની ટુંકી અને અજ્ઞાનતાભરી નજર દોડાવે છે તેઓએ પોતાના મનમાં સમાયેલી દુશ્મનાઇનો બુખાર ખુબજ બાહર કાઢ્યો છે અને પોતાના જેહર ભરેલા દાંત વડે ફરડાવતો પ્રયાસ કર્યો છે, પણ તેમ કરતી વખતે તેઓ એટલુંયે ન અમજ્યા કે જે પાના હું ચિતરું છઉં તેને લખ મારાજ બોપાળાં ખુશ્લાં કરવાનાં કાર્યને હું ઉતેજન આપી રહ્યો છું અને મારી દુશમનીના બુખારને હુંજ દોજખના પાણીયા બુઝાવી રહ્યો છું. શું એ પણ જાણતા નહી હતા કે મારા દાંતોનાં જહેર માટે કોઇ મત્રિક મને ઉગ્રટો પછાડશે? પણ જ્યારે માણસ પોતાની

વાસનાઓને આધીન થાય છે, તે વખત તે માણસ જમતને કાળું જુએ છે. હક રસ્તાને છોડી તે આડે માઝે ઉતરી જાય છે અને પેટ ભરવા ખાતર અસંખ્યાત ફરેખ અને મકરની જળ પાંથરે છે અને એ માણસો દીન અને દુનીયા અને હાથથી ખોલી મેસે છે “મુઝમઝખ બધન ઝાલક” વચમાંજ અધર લટખી જાય છે એવા માણસો “ન ખુદાહી મિત્તા ન વિસાલે સનમ, ન ઇધર કે રહે ન ઉધર કે રહે;” થઇ જાય છે.

મીરટર મયના તમે પાક ઇસ્માઇલી હાઝર ઇમામ ઉપર ખોટા આક્ષેપો કરી વાદવિવાદના મેદાનમાં ઉતરી પડ્યા છો તેમજ તમારા ગોઠિયાઓ પણ ઇમામની પવિત્ર જાત પર ફર વખત પોતાની બેવકુશીમાં ફસાઇ તમારોજ પાક ભજવી બતાવે છે, પણ પવિત્ર ઇમામો માટે આ કાંઈ નવી નવાઇ નથી. ધણા જુના કાળથી તમારા જેવા દાંભિકો (મુનાફિકો)એ એ નતિ ચાલુ રાખી છે પાક રસ્તો બતાવનારા હજરત રસુલ (સ. અ. વ.) ઉપર પણ તમારા જેવા ધણા લોકો કેઇ વખતે પાગલ અને કેઈ વખતે જાદુગરનું તોહમત મુકતા હતા. ખરું જોતાં રસુલિલ્લાહ પાગલ પ્રજા નહીં હતા અને નતો તેઓ જાદુગર.

મા. યાઅતિહિમ મિન ઝિકીન મિં રંજબેહિમ,
મોહકસીન ઇલસતમઉતો વહુમ યલઅબુન.

ભાવાર્થ:—તેઓની પાસે પોતાના પરવરદિગાર તરફથી નવી મોકલેલી એક પણ શીખામણ આવતી નથી, કે જે સાબળીને તેઓ મરખરી કરતા નથી.

(સૂરએ અબીયા આયત ૩)

એજ પ્રમાણે હજરત રસુલ (અ.) પછી ઇસ્લામના દીનના પેશવાઓને દીનના વિરોધીઓએ વગેરે વાતોમાં પાછી પહાની કરી નથી. તવારીખના પૃષ્ઠો સાફ દેખાડે છે કે, હજરત મુરતઝ અલીને મુનાફિકો પણ જાદુમર કહેતા હતા તથા ઇમામ હુસેન જેવા દીનના માટે સત્યાગ્રહ કરનાર અને પોતાની કુરબાનીથી દીન ઇસ્લામની સત્યતાનો આખા જમતને પાઠ શીખાવનાર પવિત્રતાના ભંડારને પણ યાગી અને બાગી (રાજદ્રોહી) કહીને બોલાવતા હતા અને એવાજ અશ્રધાલુ લોકો આજેય રસુલ અને ઝમાનાના ઇમામ ઉપર નુકસાનની કરતા રહ્યા છે. તેઓ એ વાત ખુબ સમજે છે કે રસુલ અને ઇમામ પોતાની વાસનાઓના આધીન થઈ કોઈ પણ કામ કરતા નથી, પણ તેઓ તો ખુદના હુકમ અને તેનીજ મરજીથી બધું કામ પાર પાડના આવે છે અને તે માટે આ ચલુ કુરાન પણ સાક્ષી આપે છે.

કુરાને શરીફ.

“વમા યનતુકો અનિલ હવા ઇનહુ ઇલ્લા વહુય”
યુહા.”

બાવાઈ:-ખુદા ફરમાવે છે કે મારા પૈમબરો કોઈ પણ કામ પોતાની વાસનાને આધીન થઈ કરતા નથી પણ જે કાંઈ તેઓ કરે છે તે વહીના આધાર (એટલે મારા ફરમાન)થી કરે છે અને એજ પ્રમાણે ખુદાવિંદ આલમીન પવિત્ર ઇમામના બારામાં પણ ચાલુ કુરાનમાં ફરમાવે છે.

“વજઅલનાહુમ અઇયમત” યહુદના બઅમરેના અવહુયના એલયહુમ ફઅલ્લી ખયેરાત.”

(સુરે અખીયા બાયત ૭૩)

ભાવાર્થ:—ખુદાવંદે આલમીન ફરમાવે છે કે મેં તેઓને ઇમામ બનાવ્યા. તેઓ મારા ફરમાન વડે હીંદાયત કરતા હતા અને વહી મોકલવામાં આવી તેઓ ઉપર અને તેઓ સત્કાર્યના પ્રેરક હતા.

રસુલ તથા પાક ઇમામની શાનમાં ચાલુ કુરાને શરીફની આ આયતથી સીધા થાય છે કે ઇમામ અને પૈગંબરોનાં સર્વ કાર્યો ખુદાવંદે આલમીનના હુકમ વડેજ હોય છે, એમાં શક લાવનાર તથા વિના આંચકે ટીકા કરનાર બધા રસુલના તથા ઇમામના અને ઇસ્લામના પશુ દુશ્મન છે. જે પૈગંબર અને ઇમામોના કાર્યો અને ફરમાનો છે તે ખુદાની ઇચ્છાથી જુદા હોતા નથી, કારણ તેઓ તેથી જુદા નથી. જેવા જમાનો હોય તેવાજ ફરમાનો તથા કાર્યો પૈગંબર તથા ઇમામ કરે છે, એમાં શક લાવવાની કંઈ પણ જરૂર હોતી નથી, કારણ કે તેઓ અકલે કુલ અને મઝહરે જાતે ખુદા (God Incarnate) છે તેઓના બધા કામોમાં હિકમત જોવામાં આવે છે. ઇમામ તથા રસુલની હિકમતથી ભરપૂર કફરકીર્દોમાં પોતાની નાકીસ અક્લથી દખલ દેવી, એ પોતાની આકેઅત બગાડવી છે. શું એક અજ્ઞાન માણસ સરવજ, બુદ્ધિ ધરાવનાર દેવી પુરૂષની પરિક્ષા કરી શકે છે? અથવા એવો નજીવો માણસ તેઓની હિકમતને સમજી શકે છે? કદીપણ નહીં, કારણ કે ખુદાવંદે આલમીન પોતાના પાક કલામમાં ફરમાવે છે કે માનવીઓને મેં બધુંજ થોડું ઇલ્મ આપ્યું છે

“વમા ઉતિયતુમ મિનલ ઇલ્મ ઇલ્લા કઝીલા.”

ભાવાર્થ:—મેં તમોને બહુજ થોડું ઇલ્મ આપ્યું છે,

એથી સિદ્ધ થયું કે આ દુનિયાના થોડા-મદમરાજા માણસો
પ્રુદાએ સજેલી સર્વ વસ્તુઓની હિકમતને સમજી શકતા નથી.
આપણે એ તો જાણીએ છીએ કે ઇમામ માઅસુમ અને પાક છે.
તેઓની ઝાત બા બરકાતના વિષે કોઇ શંકા ઉદ્ભવી ન શકે. જે
કાર્યો સામાન્ય માણસની બુદ્ધિમાં વિરુદ્ધ દેખાય, તેમાં ઉપર કહ્યું
તેમ ઇન્જાનનું જ્ઞાન પહોંચી વળવા અશક્ત છે. છતાંય એવા
ધણા અકલના આધિજાઓ પંજતન નુર હઝરત હસન (અ.)
જેવા પર આક્ષેપ કરતા હતા કે તેઓ તો રાત્રે નિકાહ કરી
સવારે તલાક આપતા હતા, તેથી તેમને 'કસિરતમાક'નું ટાઇટલ
આપતા હતા તેઓ જાણતા હતા કે તે પાક જાત નિષ્કલંક
હોવાનું પ્રુદાતાલાએ ફરમાવ્યું છે.

ઇન્નમા યોરીદુદલાહે લેયુઝહેબા અન્કેમુ રરિજસા
અહુલલ બયતે વયોતહહેરા કુમ તતહીરાં.

(સુરએ અહઝાબ આયત ૩૩)

બાવાર્થ:—ખરેખર પ્રુદા એ ઇચ્છે છે કે (અથ મહમ્મદ)
તારા ઉપરથી અને તારી અહલુલ બયત અલી, ફાતીમા, હસન
અને હુસેન (તેમજ ઝમાનાના ઇમામ) ઉપરથી કલંક કાઢી
નાખ્યા છે અને એવા પવિત્ર (નિષ્કલંક) કીધા કે જે પવિત્ર
કરવાનો હક હતો.

મજહૂર આયતો જે કુરાન શરીફની છે અને જે કુરાનને
તમો માનવાનું જાહેરમાં ડોળ ધાલો છે, તે વાંચીને તમારા
મગજમાં જે બ્રમણા ભરાઇ ગઇ છે, તે વિચાર કરવાથી જરૂર
નીકળી જશે, કારણ કે જે હરતી નીમવા માટે પ્રુદા પ્રુદાવંદ
આલમીન સાક્ષી પુરે, તેઓ ઉપર ટુંકી બુદ્ધીવાળાઓ કયા

ઝડતો પાલો છે જે ઇમામોની પવિત્ર જાત ઉપર ખોટા આરોપ અને કલંક લગાડી પોતાની મતભ્રમ મેળવી શકે? તે નકલંક (નિષ્કલંક) સર્વ કલંકથી પાક છે અને તેઓ ઉપર પોતાની અદ્ય પુણ્ધી પ્રમાણે કલંક ચઢાવી ટીકાઓ કરવી, ખરેખર દીનના દુશ્મનોનું જ કામ છે.

હઝરત મુસા અને ખિઝરની ઘટના વર્ણનથી બાગેજ કોષ્ટ ઇસ્લામી બાળક અજ્ઞાત હશે, એટલે એ વર્ણન અત્રે બેરહસતો નથી. પરંતુ મી. ગયન! જરા કૃપા કરી બંધાવશો કે ચાલુ કુરાનની “૧૧૪ સુરામાંથી ૨૯ સુરા એવી છે, જે અરબી મુળક્ષરોથી શરૂ થાય છે, અને જેમાં ધણા ગુલ્ય ભેદોનો સમાવેશ થયેલો છે” તેના ભેદનો રફાટ ઇમામ સીવાય અન્યથી થઈ શકે ખરો? યાદ રાખજો કે “ફટલાક તફસીર લખનારાઓએ તે અક્ષરોનો અર્થ કરવાનો યત્ન કર્યો છે, તોપણ એમ કહી શકાય કે, “આ અક્ષરોનો ચોક્કસ અર્થ ખુદા અને તેના પૈગમ્બર (ઇમામે ઝમાન) સીવાય બીજો કોઈ જાણતો નથી,” કારણ કુરઆને શરીફમાં આવા ગુપ્ત રહસ્યપૂર્ણ વિષયોના રફાટન અર્થેના અધિકારી વિષે ખુલાસો કર્યો છે કે, “ફટલીક આપતો મોહકમ (રપટ) છે અને ફટલીક મોતશાબેહાત (અહુ અર્થી) છે,” અને “તેના અર્થ ખુદા અને જેઓ જ્ઞાનમાં દ્રઢ અને પ્રવીણ છે તેઓ સીવાય બીજો કોઈ જાણતો નથી,” ત્યારે એ અર્થ જાણનાર કોણ છે? જવાબમાં તમેને “ઝમાનાના ઇમામ” જણાવ્યા વગર છુટકો નથી, કારણ સર્વ શીઆ મતવલંબીયોની એ માન્યતા છે, ત્યારે જો ઇમામ પરહમાં હોય, અને તમારા મનમાં શંકા ઉદ્ભવે, તેનો ખુલાસો તમે કેવી રીતે મેળવશો?

ગુમ્મસ્તવા એલરસમાએ (પછી તેણે આકાશ ઉપર
સખા ફેલાવી) એ આયતના સખંધમાં શું આગ છે, તે
મી. ગયન! તમે જાણો છો? શું આ આયત કુરઆનના ગુદાર્થી
વાક્યોવાળી આયતોમાંની એક ગણવામાં આવતી નથી? અને
તેના અર્થ વિષે પુછપરછ કરવાની મના થઈ નથી? છતાંય
આજે ઇસ્લામ જગતમાં “ઇસ્તિસ્વા” શબ્દે શું ચર્ચા જમાડી છે,
તે આપ જાણો છો? આ વાક્ય કુરઆનમાં કેટલીક વખત
આવે છે, અને તેથી તફસીર લખનારાઓએ તેનો અર્થ કરવાનો
પ્રયાસ કર્યો છે, તેમાં નિષ્ફળ ગયા છે, એ વાત તો તમારી
જાણુ બહાર નજ હોય, એટલે તમેને નાચારીએ સ્વિકારવુંજ
પડશે કે, આ કાળી પાવડીવાળાઓનું કામ નથી? માટે ભાઈ
ગયન! અને તેના ગોડીયાઓને નમ્ર બલામથ છે કે, તમે
“મુરદાળ માંસ ખાવાથી હાથ ઉઠાવો” પીર સદરદીને બોધેલા
સત્યપંથ પર આવો અને ખુદાતાઅલા જેમ ફરમાવે છે તેમ,
કહો કે, “હે અમારા પરવરદિગાર તેં અમને અરે રસ્તે
દેખ્યા પછી, તું અમારા અંતઃકરણને પાછા આડે રસ્તે
લઈ જા નહિ અને તહારી પાસેથી અમારી ઉપર દયાની
બક્ષીસ કર, અરેઅર તું બહુીજ બક્ષીસ કરનાર છે.”
(આલે ઇમરાન ૮ આયત)

એ તુરાની દસ્તી પવિત્ર પ્રમામ પંજતનના વંશમાં સીધા
ઉતરી આવેલ હાલના જમાનાના પ્રમામ ઇસ્માઇલીઓમાં મોખુદ
છે અને એમના કાર્યો અને કાલ ખુદાના કાર્યો તથા કાલ છે.
મીસ્ટર ગયન! તમે અને તમારા ગોડીયાઓ ઇસ્માઇલી પવિત્ર
પ્રમામોની શનમાં અણુછાજના આક્ષેપો કરો છો અને તેની
રેહણી કરણી ઉપર ટીકાઓ કરો છો, તેથી તમે અને તમારા

ગોડીયાઓના નાખો મહમ્મદ અને આલે-મહમ્મદના દુઃશમ-
નોના નાપાક લીસ્ટમાં લેખાશે અને ઇસ્માયીલી મેમિનોની લામણી
તમે તમારા કુટીલ વીચારો વડે દુઃખવી રહ્યા છો. તેનો આરમાની
ઈન્સાફ તમારા માટે થવાનો છે.

મીરટર ગયન! આગળ જતાં તમારાજ લખાણથી સિધ્ધ
થાય છે કે તમે ખોળા ઇસ્નાઅશરી શીરકાવાળાની માન્યતા
રસુલ (સ. અ. વ.) ની નણુવત અને અલી (અ.) ની અમી-
રલ મોઅમીન ખરદક સમજવાની માન્યતાથી લાંખો ગાઉનો.
હાંસલો જણાય છે કારણ જે તમારા ચાલુ ડોળવાલુ મજદબે
તમેને એવી કૃતિમ હીદાયત આપી છે કે સમજ્યા વગર ટીકા
કરવી, એજ તમારા ધર્મનો સિધ્ધાંત જોવામાં આવે છે.

મી. ગયન! તમેને 'મઝહિબુલ ઇસ્લામ' પુસ્તક માન્ય
છે ને! એ પુસ્તક તો ખ્યાવ માટે એક ગેમી મદદ જેવું તમે
માનતા હશે, પણ એજ પુસ્તકે તમારી ધાર્મિક માન્યતા કેવી
પોકલ છે, અને તમારી આચારનીતિ કેવી છળભરી છે, તે
પર પ્રકાશ પાડ્યો છે, તેનું કેમ? આતો "ભેંસના સીંગડા"
જેવું થઈ પડશે, તેનો પહેલાથી વિચાર ન કર્યો. "ખિદા"ના
ખુલાસો લખતાં એ પુસ્તકની ઉદ્ધુ ઇત્તારતનો તરજુમો શબ્દશઃ
તમેએ "ઇસ્નાઅશરી સૂચ્યાઇનો સિંદનાદ"માં આપ્યો છે, તો
તમારી કુઝાઇ તથા નિંદા કરવાની ટેવનો નમૂનો એજ પુસ્તક
ઉપરથી ઉદ્ધુ બાપા અને ગુજરાતી લીપીમાં આપને અર્પણ
કરું છું (જુઓ મઝહિબુલ ઇસ્લામ ૫૯ ૪૩૪ ઇસ્નાઅશરી
ફિરકાની પ્રગતી કરવા વિષેનું પ્રકરણ)

"ઐર ચેદ તીનો (ખુવૈયા વંશના બાદશહે) યકે બાઅદ
હીગરે સાહિમે સલતનત હુએ ઐર યહાં તક ઐર બાંધા કે

પ્રુદ્ધાએ બગદાદ પર માલિયા આ ગયે, ઔર પ્રુદ્ધાકા અઝલ (પદ્મ્યુત કરવું) ઔર નસબ (સિંહાસનારૂઠ કરવું) ઉન્કે ઇખ્તી-યાર મેં હો ગયા, ઔર તમામ 'આઝરબજાન' વ 'પુરાસાન' વ 'જુરજાન' વ 'માઝનદરાન' વ 'જીલાન' વ દેલમ' વ 'મસ્ક-હાન' વ 'રઝે' વ 'શિરાઝ' વધમરા પર ઉનકા કબ્રા રહા ઔર ૧૨૭ બરસ તક ઉનકી સલતનત કાયમ રહી.....યેહુ લોગ ધુલ્લાત (શરીઅતની હદ કુદી જનારા) ઇસ્ના-અશરીઆસે થે. 'વલુ' કા ઉનકે યેહુ હાલ થા કે, હિ. સ. ૩૫૨ મેં જબ રૂકનુદ્દવંસા બિન બુવર્યાહુ ને 'તિઅસ્તાન' વ 'જુરજાન' ફાહુ કિયા, તો હુકમ કિયા કે, તમામ શીઆ ઇસ્નાઅશરી મસાજીદ પર યેહુ લિખ દે:-

લાઅનદસાહેા માઅવીયાહુ બિન અબી સુફીયાન, વ લાઅન મિન ગસબા ફાતેમતો ફિદકા, વ મિન મન્અ અન યદ્દતુલ્ હસન અન્દ કબ્રે જીદોહુ, વમન નફાય અબાઝરૂલ ગફારી, વ મિન અખરજલ અખ્માસ અનિ શશારા.

યાઅને અહ્તાહ લાઅનત કરે માઅવીયાહુ પર, ઔર ઉસ શખ્સ પર લાઅનત જીસને હઝરત ફતિમા (૨) સે ઝુલ્મ કે સાથ ફિદક (બાગનું નામ છે) કો છીન લીયા (અર્થાત હ. અબુઅક ઉપર) ઔર ઉસ પર જીસને આ હઝરત સદ્લાહેા અલયહિ વસ્સલમ કી કબ્ર કે પાસ ઇમામ હસન (અ.) કો મદખુન (ભૂમિદાહ) હોનેસે રોકા (અર્થાત જનાબ આયશા સિદિકા), ઔર ઉસ પર જીસને અબુઝર ગફારીકો શહર બદર (દેશપાર) કરાયા (અર્થાત હઝરત ઉસમાન ૨.) ઔર ઉસ પર જીસને

હજરત અબ્બાસ (અબ્દુલ્લાહ બિન અબ્બાસ) કે શીરે (મશવેરે) મેં સરીક કરને સે છોડ દીયા (અર્થાત હજરત ઉમર.)

આ તમારી નિંદનીય રીતિનો વધુ ઉલ્લેખ કરતો નથી. તમારી ધાર્મિક માન્યતાથી નોખા મતવાળાઓને ભાંડવા એતો તમોને મળકુંડીમાંથીજ જાણે પાવામાં આવ્યું છે. જાણું છે કે તમો હજરત રસુલ (સ.) ને જનાબ અમીર (અ.) ને માનો છો, અન્યથા તમારા આ સિદ્ધાંત પરથી તમે એમ પણ કહેવા મંડી જશો કે, હજરત રસુલે કરીમ તથા જનામે અમીર (અ.) સાચા નથી કે ઇમામ નહોતા. કારણ વિરોધીઓએ તેમના 'નયુવત' કે 'ઇમામત'નો અસ્તિત્વ કયો તે વાત તેઓએ માન્ય રાખી, એટલે તેઓનો એ દરજ્જો નીસ્તો નાબુદ થઇ ગયો. (નઉઝબિલ્લાહ) આ વિષયનું તમોને સ્મરણ કરાવવા માટે "હોદ્દેબીયા" તથા "જંગે સિક્કીન" પછીના કરારનો ઉલ્લેખ આ પ્રસંગે આવ્યું, તો અસ્થાને નજ લેખારો.

રસુલે કરીમ (સ. અ. વ.) અને અબુ સુફિયાનના વચ્ચે જે વખતે અહદનામું લખવામાં આવ્યું તેમાં કાતિબે લખનારે) હજરત મહમ્મદ (સ. અ. વ.) "રસુલિલ્લાહ"ના શબ્દો લખેલ હતા તે વખતે અબુ સુફિયાને વાંધો લીધો કે આ "રસુલિલ્લાહ"નો શબ્દ આ અહદનામા (સુન્નેહના કરારનામા)માંથી કાઢી નાખવો જોઇએ, કારણ હું હજરત મહમ્મદને રસુલિલ્લાહ માનતો નથી જો હું તેમને રસુલિલ્લાહ માનત, તો તેઓ સાથે લડાઇ કરી હરીફાઇમાં ઉતરતેજ નહીં અને આ અહદનામું લખવાનો વખત પણ આવત નહીં માટે આ રસુલિલ્લાહનો શબ્દ છોડી નાખી તે દેકાણે ફક્ત મહમ્મદ બિન અબ્દુલ્લાહ લખો. તો હું કબુલ કરીશ. અંતે અહદનામામાં રસુલિલ્લાહ

શબ્દ પોતે નથી સાહેબે પોતાના મુખારક હાથથી છેડી નાંખ્યો.

એજ પ્રમાણે અમુ સુદ્ધિયાનના છોકરા માઆવયાના સમયમાં પણ એવોજ પ્રસંગ આવ્યો હતો. એટલે સિક્કીનમાં જે અહ-દનામું મળતે અખ્યાસે લખ્યું હતું. તેમાં હજરત અલી (અ.) ના પવિત્ર નામ સાથે ‘અમીરૂલ મોઅમનીન’ લખ્યું તે વખતે માઆવિયાએ વાંધો લીધો કે હું હજરત અલીને ‘અમી-રૂલ મોઅમનીન’ તરીકે કબુલ રાખતો નથી. અમર જે હું તેઓને ‘અમીરૂલ મોઅમનીન’ કબુલ કરતે તો આ અહદનામું લખવાની કોઈ પણ જરૂર નહીં હતી, અને તેઓ સામે લડાઈમાં ઉતરતે નહીં, માટે આ ‘અમીરૂલ મોઅમનીન’ શબ્દ કાઢી, ફક્ત અલી મળતે અખીતાલખ લખો. તે વખતે પણ ખુદ અલી અં પોતાના હાથ મુખારકથી આ ખીતાખ છેડી નાંખ્યો. (જુઓ સવાનેહ ઉમરી હ. અલી અં તથા તવારીખ શવાહિદન નખુ-વત તથા તવારિખે ઇસ્લામ અને તવારિખે આસમે કુશી અને તવારીખ હખીખુસ્સીયર)

મીસ્ટર ગવન ! હવે તમે શું કહેવા માંગો છો ? આ જુઓ તમારા અકીદા પ્રમાણે મુદ્દો આવીને ઉભો રહેા, કારણ કે હજરત મહમ્મદ મુસ્તફાએ ‘રસુલિલ્લાહ’નો શબ્દ તથા હજરત અલી અં એ ‘અમીરૂલ મોઅમનીન’નો ઇલકાખ અહદનામા-માંથી કાઢી નાંખ્યો. એમ કરવાથી તમારી માન્યતા પ્રમાણે તો હજરત મહમ્મદ મુસ્તફાની રસાલત કાયમ રહી નહીં અને હજરત અલીની ઇમામત પણ કાયમ રહી નહીં, કારણ કે તેઓ પોતાના હાથેજ પોતાના ઇલકાખ કાઢી નાંખે છે એટલે (નઉઝિલ્લાહ) તેઓ રસુલ કે ઇમામ નથી. સુબ્હાનઅલ્લા

એજ તમારા ચામડાના કાથળાવાળા કુરાનમાં તમારા મઝહબની
 હિદાયત આપી છે, કે દરેક પૈમંબર અને ઇમામની રેહશી
 કરશી પર કિઆસ કરવો. એવી ધારમીક અંધ શ્રધ્ધાથી બચો
 અને તોળા કરો અને એવા વગર પાયાના અક્ષેપો તમો જે
 પાક માઅસુમ ઇસ્માઇલી ઇમામે પર સમજ વગર ન ખો છો, તેનો
 મેહેરબાન બરા વિચાર કરો. અરે દુનીયા ના માટે દીન બરબાદ ન કરો,
 ખુદાથી ડરો, રસુલથી શરમાઓ, ક્ષતિમાના રહેને ન સતાવો.
 આખરતના આઝાબને યાદ કરો ને જમાનાના ઇમામ કાયમે હાથમે
 આલ મહમ્મદ પાકપાકિજ તથ્થબો તાહેરના કાર્યો અને કાલ
 (કથનો) પર અક્ષેપો નહીં કરો. હદ ઓળંગી ખોટી ટીકાઓ કરી
 તમારું પાપી પેટ ન ભરો. પોતાની નાકસ બુદ્ધીના કુવાર્માં પડી
 પોતાને મુરદાલ ન બનાવો. જે ઇમામે ઝમાન સુર્ખ પ્રમાણે
 ચમકી રહ્યો છે, જેથી કોઈ પણ અજાણ્યો નથી, તેની ગુલા-
 મીની દોરી પોતાની ગરદનમાં નાખો. ખુદા અને રસુલના હુકમ
 પ્રમાણે 'ઉલીલ અમ્મ'ની છતાઅત કરવી વાજીબ છે તેને શરણ
 આવો. મુલ્તા મોસવીઓના ફંદામાંથી નિકળી અમારા સાથે
 બગલગીર થાઓ. થોડા વખતના માટે તે ચામડાના કાથળાવાળા
 કુરાનને બાજુ મુકી ગારમાં સંતાઈ રહેનાર ઇમામની આશા
 છોડો. કદાચ તમારી માન્યતા પ્રમાણેનો ઇમામ પ્રગટ થશે અને
 ચામડાના કાથળાવાળા કુરાન આ જાહેર દુનિયાને દેખાડશે, તે
 વખતે એ જાને પોતપોતામાં સમજી લેશે. તૃષ્ણા બુઝાવવા માટે
 જાહેર પાણી મોબુદ છે, તેને તમો છોડી રહ્યો જમીનમાં છુપાઈ
 રહેલા પાણીને કાઢવા શા માટે ફાકટની મહેનત કરો છો ?
 અને તે પાણી પણ ખાઈ નિકળશે કે મીઠું તે અત્યારે સમજી
 ન શકાય માટે આ અમારી તમારા પર આખર હુજૂરત છે.

મિસ્ટર ગયન ! ખરું પુછો તો આ ખોળનો ટાપટલ પણ પીર સદરદીનની મહેરબાનીથી મળેલો છે. પીર સદરદીન સાહેબના વખતમાં તમારા કહેવાતા ૧૦-૧૧-૧૨ માં ધમામેનો વખત ન હતો પણ તે વખતે તો હઝરત મૌલાના ધમામ ધરલામસાહ અ. ધમામતની ગાદી પર બેસવાગર હતા અને તેમ ધમામના ફરમાનથી અને હિન્દુસ્તાનમાં પીર સદરદીન સાહેબે હિંદ પધારી આપણા વડવાઓને એજ ધરમામલી ધમામનું ધર દેખાડ્યું હતું. કદાચ કોઇને પીર સદરદીન સાહેબનો જતાવેલો માર્ગ અને ધરમામલી ધમામેની ખૈયતથી ધન્કાર હોય તો તેઓએ જે "ખોળ"નો ખિતાબ પીર સદરદીન સાહેબની મહેરબાની વડે મેળવેલો છે તે છોડી દેવો. કારણ કે એક આનમાં બે તકવારો રહી શકવાની નથી. ખીજાઓના ધરની ચાકરી ન કરતાં, જે સત્ય માર્ગે આપણને ખોલીને 'સતપથે' દોરી બધ, આપણા પરત્વેના ગુણાનુરાગે પીર સદરદીન સાહેબે મહેરબાનીથી "ખોળ"નો ઇલકાબ આપણને અર્પણ કર્યો, તે ધારણ કરવામાં પોતાનું ગૌરવ સમજવું. પોતાનો ધર્મ છોડી પરધર્મીઓના ટોળામાં શામીલ થાય એ તો એક ખેમમાની કહેવાય. એક કહેવાતો મુસલમાન જે વખત ધર્મતર કરે, તે વખતે તેને મુસલમાન કહેવડાવવાનો કેમ પણ હક નથી તેમજ તેના ધમાનદાર માબાપોએ આપેલાં નામ ઉપરથી પણ તેનો હક ઉડી જાય છે. મીસ્ટર ગયન ! હું તમને હવે વધારે ગુંથવણમાં રાખવા ઇચ્છતો નથી, કારણ એક વખત એવો હતો કે તમે જે ટોળામાં છો તે ટોળો પણ તે વખતે અમારી જેવીજ માન્યતાનો હતો. માત્ર ફરક એટલોજ હતો કે અમારો માર્ગ હક હોવાના લીધે અમારી હુજૂરત કાયમ રહી છે,

અને તમારો ટોળો અરળે મારમે દોરવાઈ જવાના કારણે
 ઇમામ વચર રખડી પડ્યો, અને વસ્તુતઃ તમે નામે ખેળ
 રહેવાનેય લાયક ન રહ્યા, માટે તમારે માટે તો એજ શ્રેયસ્કર
 છે કે જે લકબથી અમો ઇસ્માઇલીઓને પીર અદરદીન માખાપે
 સંખોધ્યા છે, તે સંતાથી હાથ ધોઈ લેવા, અને જેમ યહુદીઓ,
 સમાજસ્તો કે બ્રહ્મસમાજોએ પોતાને માટે અમૂક ઉપમા
 રાખી છે, તેમ તમારી માફક પવિત્ર ઇસ્માઇલી ધર્મથી ફરી
 જનારાઓએ પણ કોઈ એક નવિન ઉપાધી ચોંટ લેવી.

મઝહબે ઇસ્નાઅશરીઓના ધર્તીંગા અને તેના મહોદે
 માખ્યાં ઇનામ.

દુનિયાનો રીવાજ છે કે ચોર લોકો હમેશાં અંધારાને
 વધારે પકાંડ કરે છે. તેઓ ખુદા પાસે દુઆ માગે છે કે,
 અંધારાની રાત કાયમ રહે, પણ કુદરતના કાનુન મુજબ
 જે વખતે સુર્યનો ઉદય થાય છે, તે વખતે અંધારાવાળી
 રાત મટી જાય છે ને પોતાની મેળે અંધારાના ચાહકો,
 બદકામ કરનારા, ચોર બદમાસો, હુંટારાઓ, વ્યભીચારીઓ,
 ફરેખીયો વીગરે સંતાઈ જાય છે. સુર્યનો ઝગઝગાટ મારતો
 પ્રકાશ જોતાં જેમ ધ્રુવડ આંધળું બની જાય છે, તેમ મઝહબી
 ડાકુઓ પોતાના નાપાક આઅમાલોનું કાળું દફતર ચીતરવામાં
 નાહીંમત બની જાય છે. ધ્રુવડની માફક સતપંથના પ્રકાશના ઉજ્જ્વળા
 કીરણો પડતાં તેઓ પોતાની અસત્યતાને લઈ આંધળા બની
 જાય છે, કારણુ તે પ્રકાશના પ્રકાશિત કિરણો વડે તેવા
 બદબખ્ત આઅમાલવાળાઓના ભોપાળાં ખુદા પડી જાય છે
 ને સત્ય બહાર તરી આવે છે.

મારા જુના મિત્રો મી. મયન! જીમ! અઝીઝ! એ અંધારાનો જમાનો હવે વહી ગયો છે. હાલમાં સુખનો પ્રકાશ ઝળહળી રહેલો દુનીયા નીહાળી રહી છે, જેથી એ ધર્તીએ કદીય આવી શકવાનાં નથી. તમારા કહેવાતા મઝહબના ઉલ્લમાઓ એવું જામ-જતા કે આ અંધારું સદાને માટે દુનીયા પર છવાએલું રહેશે ને અમે અમારી ધારણા પ્રમાણે ફરેખની જાળ ખીછાવી બોળાઓને જમાવી ફસાવતા રહેશું, અને અમારું મનમાન્યું ગડું કાયમ ચાલતું જ રહેશે. અમારી ખોટી રિવાયતોવાળી જુડી આગાઓ લોહા માનતાજ જશે. તેવજુ સાહેબોને એ ખબર નહોતી કે ઇસ્માઇલી ફિદાઇઓ સુખ મીશાલ સિરાતુલ મુસ્તકીમ-ધર્મનો માર્ગ-રોશન કરી અંધકારને પસંદ કરનારાઓનાં બોખા-જાઓ ખોલી, તેમની તાગડધીન્નાજરી રીતિઓ બહાર લાવી, અજવાળું પાડ્યે. હમેશાં કુદરતનો કાનુન છે કે અંધારા પછી અજવાળું જરૂર આવે છે ને અજવાળું આવતાં જેમ જેમ તેનો પ્રકાશ ફેલાતો જાય છે તેમ તેમ અંધારું ત્યાંથી દુર અને દુર ભાગતું જાય છે.

ખરી હકીકત જે તપાસવા બેસીએ તો ઇસ્લામનો જે ખરો રંગ હતો તેનો તમારા મઝહબના ઓલ્લમાઓએ તદ્દન રૂપાંતર કરી નાખ્યો છે ને ઇસ્લામના પાયા [મૂળ]ને ખેદી તેને હયમચાવી [પાયમાલીના સ્વરૂપ] મુક્યો છે.

જુઓ! જુઓ! નીચે લખી હીકાયત પર જરા તમો ગૌરથી જુઓ!!! તમારા માની લાધેલા ઇમામ મહેંદી સાહેબને સર-મનરાય [સામરા]ની ગુહામાં છુપા જવાની તમારી મનઘડીત હીકાયતોને થોડો ટાઇમ ગુજર્યો નહીં હતો, કે તમારા મઝહબના ઉલ્લમાઓ અને મુજતેહદો પોતાની મરજી મુજબ તે ગુહા ઉપર

અંદરો અંદરથી ચુંટણી કરી, તે ગાયેય બતાવેલા ઇમામના નાયબ તરીકે બની બેઠા ને એક પછી એક નાયબ થતા રહી, નાયબોની ચાર પહેડીએ ચુમેતેર વરસ સુધી ગાડું મગડાવ્યું. બિચારા બોળા ભટ ને જાહીજ માણસો ઇમામના હક તરીકે ઇમામને આપવાની ભેટ સોગાદો, ખુમ્મ તથા નજરો નિશાબના પધસા એકઠા કરી લાવતા હતા તે ઉપર પ્રમાણે નાયબે ઇમામની ડીઘી ધારણ કરી બની બેસનારાએ પોતાનાજ પેટમાં હજમ કરવા લાગ્યા ને માણસોને સમજાવતા હતા કે ઇમામ દુકાં મુદતમાં બાહર પ્રગટ થવાના છે ને તેથી તે સમયને તેઓ 'ગૈબતે સુગરા'ના નામથી યાદ કરાવતા હતા. રહેને રહેતે આ બોપાળનો ત્રાગડો ખુલો થવા લાગ્યો. ઇમામના નામે બોળા લોકો પાસેથી ઇમામના હકનો પધસો ઉધરાઈ થઈ આવતો, તે નાયબોના પેટમાં પડતો, પરંતુ સિંહણતું દુધ સોનાના વાસણ વગર જીરવી શકાતું નથી, તેમ તે નાણાની બદલજીમીયત થવાથી આંમમાં કુટી નિકળ્યા ને બીજાવેલી કરોળીયા જવી ફરેબી જળ તુટવા લાગી. તે દ્રશ્ય નિહાળી તમારા ઉલમાઓએ ફરીથી બોળાઓને સમાવવા નવું તરકટ ધડવાના ધરાદાએ જાહેર કયું કે હાલમાં ઇમામને બાહર આવવા માટે ધણા લાંબા ટાઇમની જરૂર છે ને તેનું નામ 'ગૈબતે કુબરા' ઠરાવ્યું. આવું નવું તરકટ ઉછું કરવાનું કારણ એ હતું કે ઇમામના નામે બોળા લોકો પાસેથી નાણા ઉધરાવી લાવતા હતા, ને આવી રીતે બીજાને હક હજમ કરતા હતા, તેથી એ નાયબોને ઉઠાડી મુકવામાં આવ્યા હતા. પરિણામે બોળા માણસોને સમજાવવા તમારા ઉલમાઓએ આ નવી જળ બીજાને લોકોને તેમાં ફાવવાનું શરૂ કર્યું (જુઓ મઝા-

હિંમુલ ધરલાભ) તે વખતે એવું જાહેર કરવામાં આવ્યું કે આપણા ગુનાહો ધણી વધી ગયા છે તેથી તે ગાયેખ થયેલા ઇમામ દીદાર પણ આપવાવાળા નથી ને લાંબા ટાઇમ સુધી પ્રગટ પણ થનાર નથી ને તે બાબત સિદ્ધ કરવા માટે મનઘડીત હદીસે ને કુરાને પાકના મનઘડીત અર્થો કરી લોકોને તમજાવ્યા.

મારા મિત્ર મી. ગયન! અજબબ પામવા જેવી દલીલ તો એ દેખાય છે કે જે જમાનામાં યઝીદ, મરવાન, મનસુર, હિમ્મલ જેવા બની ક્ષતિમાના લોહીના તરસાઓ મોજુદ હતા, ત્યારે એ કટાકટીના પ્રસંગોમાં તો ઇમામ કોઇપણ શુદ્ધમાં ગાયબ નહીં થયા, અથવા તેમને એવું કશુંયે કારણ મળ્યું હોય કે તે જમાનાના લોકોથી નારાજ થઇ પોતાનું મહેલું પણ દુનિયામાં દેખાડવા માટે શરમાઇને ગેર હાજર રહ્યા હોય. વિચાર કરો ! મારા મિત્ર ! શું મજબુર દુસ્મને આલે રમુક્કા કરતાં પણ એટલી બધી હદ સુધી તમે લોકોના ગેર આઅમાલો (કુકર્મો) વધી ગયા છે કે તમારી માન્યતાના ઇમામ સાહેબ તમારાથી બધા થઇ તમોને મહેલું પણ દેખાડવા ઇચ્છતા નથી !

મહેને તો એ વાતમાં કત્ય લાગે છે કે, તમારા ધર્મના અનુયાયીઓ દુસ્મનની ગરબ સારવામાં એકલા છે, કારણ તમારા માની લાધેલા ઇમામની “ગયબતે સુગરા” પછી “ગયબતે કુઅરા”નાં જે જાઅલી (બનાવટી) નિમિત્તો દર્શાવવામાં આવ્યાં છે, તેમાંનું એક “નાદાત મિત્રોની હુલ્લજાઇ” પણ તમારા ઉલ્લેખો લેખે છે. જરા વધારે સ્પષ્ટીકરણ માટે તમારાજ પ્રિય પુસ્તક “મઝાહિમુલ ધરલાભ”નુંજ અવતરણ તમોને અર્પણ કરવાની રજા લઉં છું.

“હજરત મહમ્મદ મેહદી કી ‘અયઅત મુમરા’ કે બાઅદ દોઆત (દાઉઓ)કા મિલસિલા બંદ હો ગયા હાં બાઅઝ યેહ દાઅવા કરતે હંય કે, હમ ઇમામ ધાયબ ઔર ઇમામીયાહ [ઇસ્નાઅશરીઓ] કે દરમ્યાન મેં સહારત [એલચીપણું] કરતે હંય, ઔર ફિર યેહ સ્પીર [એલચી] અપની વફાત કે વકત જાનશીન [ઉત્તરાધિકારી] કર દેતે.....અલી ખિન મહમ્મદ હિ. સ. ૪૧૬ મેં સ્પીર હુએ ઔર હિ. સ. ૪૨૮ મેં ફાત [મૃત્યુ] હુએ ઉનકે બાઅદસે સહારત [એલચીપણું]કા મિલસિલા [સંકલના] બંદ હો ગયા... ..ઔર ઇમામને ‘અયઅતે કુખરા’ ઇખ્તીયાર કર લી. શરીફ મુર્તઝા કહેતે હંય કે, ઇખ્તિલાએ [પ્રારભે], ઇમાનએ ‘અયઅત’ મેં ‘સાહેબુઝ ઇમાન’ અપને દોસ્તોં પર ઝાહેર હોતે ઔર દુશ્મનોંસે મખ્પરી [અંતાયલા] રહેતે થે જબ ઉ-હોતે. દેખા કે, મેરી તલાશમે મુખાબેદિન [વિરોધીઓ] વ મોઆનદીન [શત્રુઓ] નેહાયત મસરફ [રોકાયલા] હંય, તો દોસ્તોંકી નજરોંસે લી ધાયબ હો ગએ, ઇસ લિયે કે, નાદાન દોસ્ત ઉનકી ખખર મશહુર કર દેતે, ઔર દુશ્મન ઇસ મશહુરત (વિખ્યાતી)સે વ-ઘલા કર ઝિયાદા દરપય (પૂઠે) હો જાતે થે [પૃષ્ઠ ૪૩૨]

આથી સાફ સિધ્ધ થઇ જાય છે કે, તમારા માની લાંબિલા ઇમામ પરત્વે તમારા હૃદય કુઝાં છે, અન્યથા એવાં આત્મરણુ ઇમામના સાચા સેવકોનાં ન હોય। બલે “નાદાન” શબ્દથી તમારે શીરે ચોંટવું તોહમત બુંસવા મિથ્યા ફાફાં મારે, પણ “ઇમામના ઝહુર” માટે જે માન્યતા છે, તેય આપને શીરે રહેવું કબાંક વધુ સચોટ બનાવે છે. તમારા મુજતેહદો તથા ઉલમાઓનું કથન છે કે જે વખતે ચાલીસ ઇમાનદાર

મોઝમીન કાયમ રહેશે તે વખતે તમારા ગાયબ ધમામ પ્રગટ થશે શું અગીયારસો વર્ષ વીતી જવા આવ્યા છતાં તમારામાં ચાલીસ મોમીનોની જેટલી પણ સંખ્યા કાયમ થઈ નથી? તેટલા મોઝમીનો કાયમ કરવાને હજુ કેટલા વર્ષો તમે વિતાવવા જરૂરી ધારો છો? અજબખી તો એ છે કે તમારા મ્હેંટા મ્હેંટા ચાલીસો, ધમામના નાયબનો દાવો કરનારા મુજતેહદો વિગેરે મળી તમારી માન્યતા મુજબ એટલા મોમીનોની સંખ્યા પૂરી કરવા માટે લાયક નથી, કે જેની દુઆના પરિણામે તમારો ધમામ પ્રગટ થાય! (સત્ય હોય, તો થાયને? જ્યાં મૂળે કુવામાં જળ ન હોય, તો હવાડામાં આવેજ ક્યાંથી?)

મહેરબની કરી જણાવશો કે એ કયો વખત છે? હું તો ધારું છું કે કયામત શુદ્ધ ર ને અમવાસે તો નહિ! પેલા અંગ્રેજીમાં કહે છે તેમ તેઓશ્રી વખતે Greek Calendarsમાં પધારે તોયે અજબખી ન સમજાય!! ચાલીસ મોમીનો તમારામાં પેદા થશે ને તમારા નેક આઅમાલોનું દક્તર તમારી માન્યતાના ધમામ સાહેબ પાસે પહોંચશે ને તેઓને સંતોષ થશે, ત્યારે દુનીયામાં ઝહુર ફરમાવશે, એ “પેચીના રિંગણા” તો નથી? જરાક તેનો ખુલાસો મહેરબાની રાહે જણાવશો તો વધારે પ્રચ્છવા યોગ્ય ગણાશે “ઉમ્મલે કાશી” પ્રમાણે એકાદ “આમાલ નામુ” ગારમાં પાસ કરવા મોકલાવી દો, તો કેમ? કદાચ એથી કંઈ તેમને સંતોષ મલે તો બલે! પણ “શેખયદ્દી”ના કીલ્લા અમાનનાં તમારા માની લીધેલા ગાયબ ધમામ તો નથી? અને એવી રિયતિમાં તેમનાં “શેરાના આશા રાખવી” એ વંદાને પુત્ર સમાન છે, તે ભૂલશો નહિ.

હીજરી સન ૯૧૬ માં ફરીથી તમારા ઉલમાઓ તરફથી

એક ધરાનના આદશાહને તમારી માન્યતાવાળા માયેબ ધંભામ
 સાહેબના નામબ બનાવવામાં આવ્યા ને તેના આગળ માણસોને
 સુજીદો કરાવવાનો પણ પ્રયત્ન કીધો અને તે ધરાની શાહે પોતાની
 જે હુકમીથી મઝહબે ધરનાઅક્ષરીમાં લોકોને દાખલ કરાવવા
 સાર કોશિષો કીધી. જે માણસોએ તે ધરાની આદશાહને સુજીદો
 કરવાથી ધનકાર કીધો તેને કતલ કરવામાં આવ્યા. એહલે સુન્નત
 વલ જમાઅતના ઈઆદતના મકાનો અંધ કરાવ્યા અને મિઝબર
 ઉપર ખેસી ખુતબાઓમાં નખી રસુલિસ્લાહ [સ.]ની ધરવાળીઓ
 બીબી આયસા તથા બીબી હદીસા (૨.) અને મોટા મોટા અમલદારોના
 ઉપર ખુલેખુલી લાનતો કરી કરાવી, અને જે આજની ધડી સુધી
 તમારા મજહબના પુરૂઅ નંબર આઠમા પ્રમાણે તખરરરા
 કરવા જાએજ રાખવામાં આવેલ છે, એ તેતુંજ પરિણામ
 શાહનું આ મર્તન છે ને ત્યારથી તમે તે ક્રિયા ઉત્તમ
 અમલ હંમેશાને માટે બખવતા આવો છો. તેટલાથી પણ
 અંતોષ નહીં થયો જેથી એ ભૂપે સરે બાબર તેઓ
 ઉપર લાનતો કરવા કરાવવાનું શરૂ કર્યું અને એહલે સુન્નત
 વલ જમાઅતની મસજીદો [ખાને ખુદા]ની બેઅદબી કરી
 પાયમાલી કરી નાખી ને હજારો ઉલમાઓને કતલ કરાવ્યા.
 ઉપરાંત તમારી હસદની અગ્નિ એટલી હદ સુધી પહોંચી કે
 ગુજર પામેલાં સુન્નત વલ જમાઅતના ઉલમાઓની કબરો
 સુધ્ધા ખોદાવી તેના હાડકાંઓને બહાર કઢાવી બાળી નાંખાવ્યા
 [તોબા! તોબા!] જુઓ ‘મઝહિબુલ ધરલામ’ પૃષ્ઠ ૪૩૭
 અને ખાત્રી કરો કે, તમારી મઝહબી માન્યતા કેવા અધમ
 પ્રકારની છે?

મિત્ર મયન! તમે બીજાના મઝહબો ઉપર ગતીય હુમલાઓ

કરવા જતાં પહેલાં તમારા મઝહબના પોકલપણાઓ માટે કંઈ વિચાર નથી કર્યો કે શું? જુઓ તેમાની હકીકત તમેને ચશ્મેદીદ (નજરો નજર) થવા અત્રે ટાંકુ છું તે ઉપર જરા ગૌર હરમાવશો. (મનન કરશો.)

કિતાબ 'વીકાયા દીલપઝીર'માં લખેલું છે કે તમારા મઝહબના અનુયાયી પાદશાહ ગાઝીયુદ્દીન હૈદર વાલીએ અવધની બેગમ સાહેબે તમારા સાહેબુઝમાનની છઠ્ઠી વીધીની શરૂઆત કીધી.

(છઠ્ઠી તે દહાડાને કહે છે કે જે બાદને બચ્ચું પેદા થયું હોય તે બાળકના જન્મકાળથી છઠે દહાડે બચ્ચાંને નવરાવી ધોવરાવી પોતે પણ નહીં ધોઈ સારાં સારાં કપડાં પહેરી ખુશાલી મનાવે છે.)

તે બેગમ તમારી માન્યતાવાળા ઇમામ મહમ્મદ મહેંદી સાહેબની જન્મ ગઠિના દિવસે માસ શાબાનમાં છઠ્ઠી ઉજવતી હતી અને સેંકડો રૂપીઆ ખર્ચ કરી સ્વરૂપવાન છોકરીઓ ખરીદ કરી તથા બીજી કોઈ તજવીજથી હાથમાં લાવી, તેઓને બાર ઇમામની સ્ત્રીઓ બનાવતી હતી અને તે છોકરીઓના અગાઉ થઈ ગયેલી બાર ઇમામોની સ્ત્રીઓના નામો રાખી અછુતી બનાવતી હતી. [અછુતી તેઓને કહેવામાં આવે છે કે કોઈપણ પુરૂષના હાથ એ સ્ત્રીને અડકેલો ન હોય, અને પાછળથી પણ પુરૂષના સમાગમમાં આવી પરણીત જીંદગી ભેગવી ન શકે પરંતુ હઝરત મૈલા મુરતબઅલી વાસ્તે તેવી અછુત છોકરી બનાવાતી નહોતી [તે ફક્ત હઝરત બીબી ફાતમાતુઝ ઝેહરાની ઇજ્જત ખાતર] મજહુર છોકરીઓમાંની કોઈ છોકરીને જવાન ઉમર લાયક થઈ જવા પછી તેઓના દીલમાં કોઈ સાથે નિશાહ કરવાનો વિચાર ઉત્પન્ન થતો હતો, ત્યારે તે બેગમ

સાહેબો તેવજીને સાદી કરવાથી અટકાવતી હતી ને બિચારીઓને સમજાવતી કે, તમે તો પાક ધમામની બીબીઓ છો, તેથી કરી તમારા માટે કોઇપણ માણસ સાથે નિકાહ કરવો વાજીબ નથી. તમેને બીજા પુરૂષનો હાથ લાગવો તે અદલથી ખીલાફ છે. કાનુને ધરલામમાં અછુતીઓના લમ હરામ ગણાય છે.

ગાંધીયુદ્ધન હૈદરની બાદ જે વખતે નાસીરુદ્દીન અવધની ગાદી ઉપર આવ્યા ત્યારે તેઓએ પણ અગીયાર સ્વરૂપવાન છોકરીઓ બોળી કાઢી, અગીયાર ધમામો માટે એકંકી કરી, વળી તેણે હઝરતે કાસમ ને હઝરતે અબાસ વિગેરે શાહદાઓ (કરબલાના શહીદો) માટે પણ ધમામો માફક અછુતીઓ મુકરર કરી હતી.

મજકુર બાદશાહ ખુદ તમારા માતી લીધેલા ધમામોના જન્મ દિવસે પોતે ગરલવંતી બાઇના પ્રમાણે દેખાવ કરી જેમ બચ્ચું જન્મતી વખતે બાઇઓને પીડા થાય છે યાને પેટમાં શુગ (પીડ) આવે છે તેમ હરદની તકલીફ થતી હોય તેવો નાટકી દેખાવ કરતો હતો ને સુવાવડી બાઇને છઠ્ઠી સુધી જે બોરાક આપરામાં આવે છે તે માફક બાદશાહ બોરાક લેતો હતો અને બધી ક્રિયાઓનું નાટક (મરદ થઇને બાયડીની માફક) સુવાવડી બાઇ માફક ભજવતો હતો. બાદશાહ પાસે એક પુતલું શણગારી રાખવામાં આવતું હતું છ દીવસ બાદ જેમ સુવાવડી ઓરત બચ્ચાને લઇ લંગડાતી ચાલે તેવો દેખાવ કરી તે બાદશાહ પુતલા રૂપી બચ્ચાને ગોદ (કુબ)માં લઇ સુવાવડખાનામાંથી બાહર આવતો હતો ને આકાશમાં નજર કરી તારાઓ જોતો હતો (કે જેથી તેનો બનાવટી પુતલા રૂપી નિજીવ ધમામ તારા મીસાલ તેજવાન થાય)

મિત્ર ગયન ! લા ઇકરાહા ફિદિન એ કુરાને . શરીફની

આયાત છે ને તેનો બાવાઈ ઇસ્લામ ધર્મમાં [કોઇ પણ પ્રકારની] જબરદસ્તી નથી તે બાબત તમારાથી અજાણ્ય તો નહોતજ હોય! જ્યારે ઉપર વર્ણિત ઘટનાઓમાં તમારા કહેવાતા ઇસ્લામશરી મતવાળાઓએ જે જબરદસ્તી કરી છે તે કલામે ઇલાહીથી વીરુદ્ધ છે એમ તમારે માન્ય રાખવુંજ પડશે ઇન્સાફની નજરે તમે સાચા ઇસ્લામી હો, તો કહો આવો હદ ઉપરાંતનો જુલમ તમારા મઝહબ ઇસ્લામશરીનાં અનુયાયીઓએ નીર્દોષ માણસો ઉપર કીધો તે શું કદી માફ થઇ શકે તેવો છે ખરો ?

મનઘડિત કાયદાના આધારે ઇમામનો નાયબ ચુંટી કાઢી, તેના આગળ સજાદો કરાવવો, રસુલ (સ.) જેવા પવિત્ર પુરૂષની ધરવાળીઓને બેલમામ બની મરજી માફક માળો બાંડવી, રસુલ (સ.)ના અસહ્યો ઉપર લાનતો કરાવવી, મુસલમાનોની ઇમાન દતમાહ તોડી ફેડી વેરાન કરી નંખાવવી, મુસલમાનોના ઉલમાઓના મૈયતો કબરોમાંથી ખોદી કાઢી તેઓનાં હાડકાં બાળી નંખાવવા, ગરીબોનાં મકાનો પોતાના કબજામાં લઇ તેઓને દરબદર રખડતા કરી મુકવા, એ બધી હકીકતોને કયો મજહબ-કયા શીરકવાળાઓ વ્યાજબી ગણશે ? શીરને માથે સવાશેર હંમેશા નીકળયાજ કરે છે. રસુલ (સ.)ની ધરવાળીઓ તથા અસહ્યોને માટે મનફાવતું બોલી શું તમે રસુલનાં રૂહને નારાજ નથી કરતા ! શું તમારા મઝહબના તેવા વાજબી ઠરાવેલા અકાયદો (તજર્રા)થી રસુલ (સ.) તમારા પર રાજ થશે ? ખરેખર તમે ઇસ્લામના સ્થાપક રસુલ (સ.)ની લામણી દુઃખરી છે, અને દુઃખવો છો.

રસુલ (સ. વ.) ફરમાવ્યું છે કે જે કોઇ બીજા માણસની લામણી યાને દીલ દુઃખવશે તેને એટલું પાપ થશે કે જેટલું

માય કાચૂખાના તોડી પાડનારને માય. જેણે કાચૂખાને તોડ્યો હોય તે ધરભામી તરીકે પોતાને ઝોળખાવવાનો હક ધરાવતો નથી. જ્યારે તમારા મઝહબના ઉલમાઓએ ઉપર લખી બાંધ્યો તમારા માટે વ્યાજખી (રવા રખાવી) સમજાવ્યું છે, કે તેનાથી સવાબ હાસલ થાય છે, તો તેવી જુલમ કરવાની બાબત ધરભામના માનવતા પવિત્ર કુરાને શરીફના અંદર કયા પારામાં ને કંઈ આયાતમાં ફરમાવી છે તે બતાવવા મહેરબાની કરશો? કદાચ તમારા ચામડાના કાથળાવાળા કુરાનમાં ઉપરની ખીના વ્યાજખી ઠરાવેલી હોય તો તે આયત પણ પબ્લીકની જાણ માટે રજુ કરશો કે જેથી સંતોષ થાય.

વળી તમારા મઝહબના પોકળપણાનો બેદ ભરેલો પડો ખુલતો જોઈ તમે શરમાતા તો હશે! કહો તો ખરા આવી ક્રિયાઓ શું ધરભામી કહેવાય ખરી કે? અગર તમારી માન્યતા તેવી હોય તો કુરાને શરીફની અંદર કંઈ આયાતમાં તે મુજબ કરવા ફરમાવેલું છે તે વીગત લખી જણાવવા જરા તરદી લેશો! આવા પ્રકારની મનઘડત માન્યતાઓ હીંદુઓમાં પણ હસ્તી ધરાવતી નથી એમ સામાન્ય લોકો પણ કહેશે.

શું આ તમારા માની લીધેલા ઇમામની આ ગોપીયો ન કહેવાય કે? અરે ભાઈ ગોપીયો તો ફક્ત શુદ્ધ પ્રેમ ધરાવનારી હતી. તેઓ પોતાનો ધર સંસાર, પોતાના હક કરેલા પુરૂષો સથેજ ચલાવતી હતી. પણ તમારા હમ મઝહબી બાદશાહોયે તો તે કરતાં આગળ વધી તમારા ઇમામોની નહીં કરેલી અછુતો (ગોપીયો)ને નીકાહ કરવાથી પણ અટકાવી અને તેઓની અસમત બરબાદ કરાવી.

મી. ગયન! ખુદાનો ખાદ રાખો. કીયામતના દિવસે રસુલ (સ.)ને શું મ્હોદું દેખાડશે! તમારા દીની ભાઇઓને કાંઈ શરમ ન આવી કે નર શીટી નારી બનવાનો નાટક-ધર્મને નામે ધતીંગ-ઉભું કર્યું. પોતાને પ્રસૂતી બાઇઓનો દેખાવ આપી, બનાવટી બાળક પેદા કરાવી, સુવાવડી બાઇના પ્રમાણેની કીયાઓ કરાવી, ને જેમ ખરેખર કાંઈ બાઇને બચ્ચા જન્મતી વખતે પિડા થાય, તેવા ઢોંગ ધતુરા કરે, એ શું ધનસ્થાનીયત કહેવાય! મરદ માણસ થઇ બાયડી બનવું! એ ઉપરથી તો એવું સિદ્ધ થાય છે કે તમારા દીની ભાઇઓ અર્થાત તમે ખુદાતાલા પાસે દુવા માગતા હશે કે અમેને બાઇડી બનાવો કે જેથી અમે છોકરીઓ પેદા કરી પ્રમાણની અછુતો [ગોપીઓની] સંખ્યામાં વધારો કરીએ હું તો ધારું છું કે એ તમારા કાનુનને લઇનેજ તમેએ પણ ગયન, જીમ ને અઝીઝ રૂપી પુરખાઓ એઢી બાયડી જેવા બાયલા બન્યા હો! તમારા મઝહબની આવી હીદાયત ને તેના ઉપરની તમારી શીદાગારી ઉપર આફરીન છે!!

(ઇસ્માઇલી મૌલાના હાઝર પ્રમામની અતરાફમાં પોતાના રહાની પિતા તરીકે ગણી બેઠેલી ઇસ્માઇલી બાનુઓને ગોપી ચીતરનારાઓ મી. અલીભાઇ રાજન આપો ઉધાડી અવધમાં થઇ ગયેલા ઇસ્તાઅશી બાદશાહોની ‘અછુતી અબળાઓનો તવારીખી અહેવાલ ભાઇ જીમે પ્રમાણભુત ગણેલી ‘મઝહિબુલ ઇસ્લામ’માં વાંચી ઇશરત પકડશે અને ખીજાઓ ઉપર ટીકા કરવા પહેલાં શરમથી પોતાનું મસ્તક નીચે નમાવશે, એમાંજ તમારા પોઝીશનની સલામતી રહેલી છે.)

શું તમારો મજબૂત આવી ડોળધણ હિંદાયત કરે છે એ ખરૂં છે? અને તેને તમે રવા માનતા હો, તો કોઈ ઇસ્લામી કિતાબમાં એવી રીતે કરવા જણાવેલું તમે બતાવી શકશો ખરા? કે કોઈ પણ બાબુને જબરદસ્તીથી ઇમામની સ્ત્રી (ગોપી) બતાવી તેને નીકાહ કરવાથી અટકાવી હોય! નિકાહ કરવી સુન્નત છે, ત્યારે નીકાહ કરતાં અટકાવનાર ઇસ્લામી અકાયદથી વિરૂધ્ધ રસૂલ (સ.)ની સુન્નત તેડનાર છે. અવું ધર્તીમાં! ગજબ! મારા મિત્ર ગયન! અગીયાર ઇમામો વારસે અછુતો બનાવી પણ મૈલા મુરતઝા અલીના વારસે અછુતો નહીં બનાવી!! હ કાસમ તથા હ. અબ્બાસ માટે અછુતો બનાવરાવી ને હ. મૈલા મુરતઝા અલી માટે નહીં!! વિચાર તો કરો મી. ગયન! કે રોજે કિયામત હ. મૈલા મુરતઝા અલી તેઓને નહીં કહેશે કે શું હું ઇમામ નહીં હતો કે મારા માટે કોઈ સ્ત્રી અછુત (ગોપી) મુકરર નહીં કીધી? શું તમારામાં સરવે ઇમામો એક દરજ્જા પ્રમાણે ગણાતા નથી? જો તેવો ચડતો ઉતરતો દરજ્જો તમારા ઇમામો માટે તમે સ્વીકારતા હો, તો તે પણ ખુલાસા સાથે બખી જણાવશો.

જરા થોડી હીંમત કરી આજ દીવસ સુધી તમારા માની લીધેલા અગીયાર ઇમામોની અછુતો [ગોપીઓ]ની સંખ્યાનો આંકડો બાહર પાડી તમારી ખરેખરી શીદાઈગીરીની પબ્લીકને જાણ કરશો અને સમાજને ઉપકૃત કરશો, ને ત્યારેજ પબ્લીક તરફથી તમને વધારે શાખાશી મળશે! પણ ખીરાદર સાથે તે પણ જણાવી દેશો કે તેવી અછુતો [ગોપીઓ] ને કયા ગોદામમાં બંધ કરી રાખી છે? સાથે સાથે તમારા ચામડાના કોયળાવાળા કુરાનમાંથી તેની સાબીતી માટેની આયાત રજૂ કરશો. અને સાબેતી જરૂરની છે, કારણ

આ તમારી ઉત્તમમાં ઉત્તમ એક ક્રિયા છે. જે માણસો તમારા મઝહબથી અજાણ હોય તે પશુ તમારા ખુલાસા વાંચી, ઇસ્લામ થાય તો તેવા સવાખના કામમાં સામેલ થઈ, તમારા ઇમામોની અછુતો [ગોપીયો]માં વધારો કરે. તમારા બધા દીની ખીરાદરોને તેવા સવાખો ખટાવો. ફક્ત એકલા બાદશાહ ને તેની બેમોજ સવાખ ખાટી જાય ને ખીજ તમારા હમદીન સાધઓ રહી જાય, તો એ કાનુની વિરૂદ્ધ કહેવાય. મઝહબી બાબતોમાં તો ગરીબ ને અમીર સૌનો સરખોજ હક છે, અને જો ખેજ ઇસ્લામશરીઓમાં એ રિવાજ ચાલુ ન હોય, તો સત્વર તેની સ્થાપના કરશો. “અઝહારી”ના નામે માલ મલીકા ઉડાવો છો, તેમ એ જહાને કાળી પાધડીવાળાઓ માટે પૈસા કમાવવાનું નવું સાધન પેદા થશે, અને તમેનેય તામઝધીન્ના કરવાની તક મળી જશે. વળી કેટલાક માળાપોને છોકરીઓનો ઉદાવ ન થવાથી ચિંતાગ્રસ્ત રહેવું પડે છે, એ જાળજમાંથીય રાહત મળી જશે.

મી. ગયન ! જ્યારે તમેને તમારા માની લીધેલા મઝહબની પોકલતાનો પરિચય કરાવવાનું કાર્ય મહેં હાથ ધર્યું છે, તો હવે પુરા સોએ સો લેતા જાઓ [તોહફતુલ હીદમાંથી જે ગલીય ઉતારાઓ આપી પવિત્ર દીન ઇસ્લામલી પર કલંક ચોંટાડવાનો નીચ પ્રયાસ કર્યો છે, તેનો રફોટ આ પુસ્તકનાં પરિશિષ્ટમાં આપ્યું છે. મી. ‘ઐન’ની શરત ચુકથી મહારં એ વિષયના સખધનું લખાણ રહી જવા પામ્યું છે, એટલે આ સ્થળે આ ખુલાસો કરવાનું હું ઉપયુક્ત માનું છું] ઇમામોના નામે તમે કેવી પ્રપંચ જાળ પાથરો છો, તેનોય ભેદ હવે હું ખોલું છું. હું ચેલેન્જ સાથે કહું છું કે તમે “અઝહારાહ માઅસુમ”ના નામે અમુક વ્યક્તિઓ માનવી લોકોને લુલચાપમાં નાખો છો. હજારો

ધસ્તાઅશરીઓમાંથી લાગ્યેજ એક એવો જણ નિકળશે, જેણે
એ વિષે ગુલાટ ન ખાધી હોય. શું તમે આ વાતનો અસ્વિકાર
કરી શકશો કે, ધસ્તાઅશરી મઝહબના માણસો ચારદાહ માસુ-
મની ખજૂતરીમાં પોતાની માન્યતાવાળા પ્યાર ઇમામ તથા
ખીખી ફાતમાવુઝ ઝોહરા તથા હઝરત રસૂલ અ. અ. વ. મળી
જણુ ચૈદ અમળે છે? પરંતુ એ માન્યતા તદ્દન ભુલી છે ચૈદ
માઅસુમે તમારા જણાવ્યા પ્રમાણે નથી, પણ નીચે જણાવ્યા
પ્રમાણે ચૈદ માઅસુમે સહીદ [અરાબર] છે. મૌલવી કુદરતુલ્લાહે
જામે જહાંનુમામાં એ વિષે ખુલ્લો સ્ફોટ કર્યો છે:-

[૧] મોહસીન ખીન હઝરત અલી અ. સ. [૨] અબદુલ્લા
ખીન ઇમામ હસન અ. સ. [૩] જાફર ખીન ઇમામ હુસેન
અ. સ. [૪] કાસમ ખીન ઇમામ હસન અ. સ. (જેની ઉંમર
કરબલાના જંગ વખતે ફક્ત ત્રણ વર્ષનીજ હતી) [૫] હુસેન
ખીન ઇમામ અએનુલ આબેદીન અ. સ. [૬] સાલેહ ખીન
મહમ્મદ બાકર અ. સ. [૭] અલી અકબર ખીન ઇમામ મહ-
મ્મદ બાકર અ. સ. [૮] અબદુલ્લાહ ખીન ઇમામ જાફર સાદિક
અ. સ. [૯] ચહયા ખીન ઇમામ જાઅફર સાદિક અ. સ. [૧૦]
સાલેહ ખીન મુસે કાઝીમ અ. સ. [૧૧] તૈયબ ખીન મુસે
કાઝીમ અ. સ. [૧૨] જાફર ખીન મહમ્મદ તકી અ. સ. [૧૩]
જાફર ખીન હસન અસ્કરી અ. સ. [૧૪] કાસમ ખીન મહમ્મદ
મહેદી અ. સ. તેજ પ્રમાણે મરઅપતે આફતાબ નામની
તવારીખમાં વળી ચૈદ માઅસુમેનાં નામ જુદા દેખાડ્યાં છે.

એવી ધણી તવારીખોમાં જુદાં જુદાં નામ રજુ થયેલાં છે
ને અંદર અંદર મતભેદ પણ છે. મીત્ર ગયન! વિચાર તો
કરો આ કેટલું બધું અંધારું કહેવાય! તમારા ઉલમાઓએ

તમારા મઝહબે દરનાઅશરીયામાં એટલી પણ સફાઈ નથી કરીને અબવાળું નથી પાડી બતાવ્યું કે ચઉદ માઅસુમે તે કયા સાચા ને કયા ખોટા? માટે આપ તે વાંધે પુરતી તપાસ કરી કાંઈક અબવાળું પાડી બતાવશો કે ચઉદ માઅસુમે તે કયા ગણાય! તમારા હિલમાઓએ તમોને જે ચઉદ માઅસુમ સમજાવ્યા છે તે સાચા કે મજકુર કિતાબે મઝાહિયુલ ઇસ્લામના લેખકે તવારીખી હવાલાથી બખ્યા છે તે સાચા? તે વિષેની ચોખ્ખવટ કરી ખુલાસો બહાર પાડો ને મજકુર તવારીખનવેશોએ જુહું બખ્યું છે કે સાચું? તે પબ્લીકની જાણ માટે બહાર લાવો. એટલું તમારે જરૂર માનવું પડશે કે જે તે તવારીખનવેશો તે ચઉદ માઅસુમે વાળી હકીકત જુઠી લીધી છે તો તે પુરતક સતાવાર નહીં ગણાય ને તેની અંદરના બીજા બયાનો પણ શાયદ જુઠાં હોય! ને જે તે પુસ્તકની તે હકીકત જુઠી જણાવશો, તો પછી લવિખ્યમાં કોઈ પણ તમારા લખાણોમાં તમો મઝહિયુલ ઇસ્લામનો હવાલો આપશો તો તે ઇતજારને લાયક નહીં ગણાશે. મારે ખુલાસો કરવાની જરૂર એટલા માટેજ પડે છે કે, તમો ને તમારી મંડળી, બીજાઓના ધર્મ ઉપર હુમલો કરવા જતાં મજકુર પુસ્તકને સહીદ તવારીખ સમજી હવાલાઓ આપે મયા છે. મી. જુમે 'અલ-ઇસ્લામ'માં આપેલા હવાલાઓને તમો સાચા માનતા હો તો દરનાઅશરીઓ વિરૂધ્ધ તેજ પુસ્તકમાં લખાયેલી બિનાઓ તમોને માન્ય રાખવી પડશે. જે તે માન્ય ન રાખશો, તો તે હવાલાઓ અસત્તાવાર ગણાઇને ઇસ્માઇલીઓ વિરૂધ્ધના હવાલાઓ ટાંટીયા વગરના થઇ પડશે. માટે હજુ પણ મારી એજ માગણી છે કે આ ચઉદ માઅસુમે વાળી હકીકત જે સતાવાર તવારીખના

હવાલાથી સિધ્ધ કરી બતાવો તે તવારીખને આપ આહેમોને, મુસ્તનદ માનવી જોઈશે, અને તે તવારીખમાં જે કંઈ બીજું હકીકતો લખી હશે તે પણ તમારે કબુલ છે, તેમ સ્વીકારાયેલું ગણાશે. તમે પોતાની મતલબની વાતોનાં દર્શાવો તેમાંથી કબુલ રાખો ને તમારા વિરૂધ્ધના લખાણો તેમાં હોય તેના તમે ઇનકાર કરો, એ વ્યાજબી ન કહેવાય. ઇન્સાફ કરનારો માણસ પક્ષપાત કદી પણ નહીં કરે. એવટે ચઉદ માઅસુમે કયા આયા ગણવા તે હકીકત ચાલુ કુરાને શરીફ અન્યથા તમારા આમડાના કાયદાવાળા કુરઆનની આયાતો પરથી લેખીત બદલાર પાડી ઇસ્લામી આલમ સમક્ષ રજુ કરશે એવી આશા છે.

“નાસેખુતતારીખ” બીજા પુસ્તકની ચોથી જુદ્દમાં બસાએર દરખત અને કિતાબ કાશીમાંથી એક ઉતારો લીધો છે, તેમાં વર્ણવ્યું છે કે, એક માણસે ઇમામ બહર આદેક અ. સ. ને ઇલમે જફરની બાબતમાં પુછ્યું. ઇમામ બહર આદેકે (અ) તે પ્રશ્ન કરનારને ફરમાવ્યું કે, ઇલમે જફર એક બળદનું ચામડું છે જે ઇલમથી ભરપૂર છે. ત્યાર પછી તે (પ્રશ્ન કરનારે) સાએલે ફરીથી ઇમામને પુછ્યું કે “જામેઅ” શું છે? જેના ઉત્તરમાં ઇમામે ફરમાવ્યું કે, તે એક સહીફા (ગ્રંથ) છે જેની લંબાઈ ૭૦ સીતેર ગજ છે અને પહોળાઈ તેની ઉટની ટાંચ પ્રમાણમાં છે. તેમાં સરવે બાબતોનો ઇલમ મૌજુદ છે.

ફુનિયામાં માનવીઓને જે જે ગીજોની જરૂરત છે, તે સર્વ તેમાં વર્ણવેલી છે. કોઈ વાત તેમાંથી છટકી નથી ગઈ, એટલે સુધી કે કોઈ વસ્તુના હોલવાની વિગત સુદ્ધાત તેમાં લખેલી છે.

નાસેપ્રત્તવારીખના આ લખાણથી ૨૫૪ જણાં આવે છે કે જફરજામેઅ એક વસ્તુ છે. કિતાબ કાશીના પૃષ્ઠ ૧૦૩ ઉપર એ વિષયમાં લખેલું છે કે:-

ફરમુદ કે જફર જામેઅ સહીદે ઇસ્ત કે હફતાદ જરાઆ દરાઝીએ આંસ્ત દર અરઝ ચર્મી માનંદ રાને સુતરે દુ કુહાન.

(ઇમામ જાફરે (અ.) ફરમાવ્યું કે જફર જામેઅ એક મંથ છે, જેની લંબાઇ સીત્તેર મજ છે, અને પહોળાઇમાં બે પુંધ વાળા ઉંટની ચામડીની ટાંગના જેટલું છે.)

કિતાબ અનાબુતત્તરખમાં અમદુરસનદે લખ્યું છે કે જફર અને જામેઅ બે કિતાબો છે. તે મુરતઝા અલીના હાથ મુખારકની લખેલી છે. એ બેક કિતાબોમાં કિયામત સુધી જે કંઈ બનાવો થવાનાં છે, તે ચતાં રહેશે તે સરવે બાબતોનું વરણન કર્યું છે ને જેટલા ઇમામો તેઓની ઔલાદમાંથી થયા છે તે સરવેને તે ઇલમ હાંસીલ છે.

નાસેપ્રત્તવારીખની મજકુર જલદમાં લખે છે કે, ઇમામ જાફરે સાદેકે (અ.) ફરમાવ્યું છે કે, મુસહુદે ફાતમાની હકીકત આ પ્રમાણે છે. હઝરત રસુલ (સ. અ. વ.)ની વફાત પછી ખીખી ફાતમા પંચોતેર દિવસ સુધી જીવતાં રહ્યાં. તે વખત દરમિયાન તેઓ ગમગીન રહેતાં હતાં, ત્યારે જાલદ અ. દિલાસો આપતા ને રસુલે ખુદાના મરતબાની વાતો કરતા હતા. તેઓ પછી તેઓની ઔલાદ ઉપર ધણોજ જુલમ ગુજારવામાં આવશે તેની અગમચેતી કરી હતી, જે હઝરત અલી (અ.)એ લખી લીધી, અને એ હકીકતવાળા લખાણનું નામ મુસહુદે ફાતમા છે.

બધાએ રૂઢિ જાતમાં હમાદ બિન ઉચ્ચમાનનું એક કથન
લાખેલું છે જેમાં હ. ઇમામ જાફર સાદેક અ. સ. રૂઢિમાંથી છે
કે, આ મુસલ્માન હલાલ અને હરામ ને જાહેર કરવાવાળું છે
અને બવિખ્યામાં જે જે થવાનું છે તેનું પણ ઇલામ તેમાં છે.

મારા બહાલા મિત્ર મી. ગયન! જફર જામેઅ તમા
સહીફાએ ફાતમામાં તમામ ચીજો તથા ઇલામ મૌજુદ છે,
જામઅલ અ. ના કહેવા પ્રમાણે અમમવણીઓ પણ તેમાં
લાખેલી છે. વળી તે બેઉ પુસ્તકો વારસામાં એક ઇમામ પછી
બીજા ઇમામ પાસે ચાલતા આવેલાનું બહાવવામાં આવે છે ને
તેના ઇલામથી સરવે ઇમામો માહિતગાર હતા એવો તમારી
માન્યતાવાળાઓનો યકાદો છે ને તે તમારા અમાઉ થઇ ગયેલા
ઉલમાઓની સન'દોથી સાબિત થતું હોવાથી તમેને એ સખ'ધમાં
ચુનોચરા કરવા માટે કાંઈ રાષ્ટ નથી. માની લ્યો કે કદાચ
હું પણ થોડા ટાઇમ માટે તમારી એ વાતોને ચલતો થાઉં કે
તે બેઉ પુસ્તકો જફર તેરા ઇલામથી ભરપૂર છે! હવે એ
બેઉ બુકો ઇમામ જાફર સાદેક અ. પાસે પણ પહોંચેલી હોવી
જોઇએ એ માન્ય રાખવું પડશે તો જે વખતે હજરતે ઇમામ
જાફર સાદેક (અ.) હજરતે ઇમામ ઇસમાઇલ (અ.)ને ઇમામત
માટે નસ કરીધી તે વખતે તે સહીફાઓ (પુસ્તકો) ઉપર નજર
ફેરવી હતી કે નહીં? કારણ બવિખ્યામાં જે થવાનું હતું તે પણ
તેમાં સાફ લખેલું હોવું જોઇએ જે ઇમામ જાફર સાદેક (અ.) એ
બુકોમાં જોઇ તપાસી હજરત ઇસમાઇલ અ. ને ઇમામતની નસ કરી
હોય, તો મુસીએ કાઝીમ ઇમામતના હકદાર થઇ શકતા નથી.
કદાચ તમારું માનવું એમ હોય કે ઇમામ જાફર સાદેક (અ.)
તે પુસ્તકો જોયા વીના ઇમામ ઇસમાઇલ અ. ને ઇમામતની

નસ કરી હોય ! તો ઇમામ જાહર સાદેક (અ) ઉપર એક જાતનો એતરાજ થાય છે. ઇમામ દુનીયાપર હીદયત માટે નહીં થયેલા છે અને નહીં કે દુનીયાને ગુમરાહ કરવા માટે ! કદાચ આપ સાહેબો પેતાનો મનઘડીત મસલો બદાવાળો પેશ કરે ! કે પ્રથમે ખુદાનો ઇરાદો હ. ઇસમાઇલ અ. ને ઇમામ મુકરર કરવાનો હતો, પણ પાછળથી તમારી માન્યતાના ખુદાના વિચારો ફેરવાઇ ગયા હોય ! અથવા તો રસવત ખાઇ કરી હ. ઇસમાઇલ અ. નો હક મસખ કરી મુસીએ કાઝીમ સાહેબને તે ઓધી આપવા નહીં કીધું હોય.

મારા દોસ્તો ! હું તો જોઇ શકું છું કે ખરેખર તમે લુલા પડ્યા છો. જે ઉપરની બાબત તમે માનતા હો, તો મોટી થાપ ખાઓ છો, બદાલિષે ઇમામ જાહર સાદેક (અ) ફરમાવે છે કે જે કોઈ માણસ એવો એતેકાદ રાખે કે ખુદા તઆલાએ કાલે એક કામ કીધું, એની યુરાઈ નહીં જાણી અને આજે તેની યુરાઈને સમજી ગયો હોય કે કાલે મેં જે કામ કીધું, તે યુરું હતું ને તે કામ થઈ ગયા બાબત પશોમાન થયો હોય ! એવા અકીદા રાખનાર માણસથી હું બેજાર છું. આવા એતેકાદ રાખનારને ઇમામ જાહર સાદેક (અ) કાફર ઠરાવ્યા છે. સમજ્યા કે ભાઇ ગયન ! આ મુદો ધણો સમજવા જેવો છે ને એ મુદો ઉપરથી સાફ દેખાઇ આવે છે કે ઇમામ જાહર સાદેક (અ) હ. ઇસમાઇલ અ. ને ઇમામતની નસ કીધી પછી તે પાછી ફેરવી નથી. ખરેખર ઇમામ જાહર સાદેક અ. પછી ઇમામતનો હક હ. ઇસમાઇલ અ. સીવાય બીજા કોઇનો નથી. મુસીએ કાઝીમ સાહેબ કોઇમી રીતે ઇમામતના હકદાર ઠરી શકતા નથી. આ

સરવે કાવત્રા તમારા તે વખતના ઉલ્લમાઓનાં છે, માટે ઇનસાફ પસંદ થાઓ ને હકના રરતા ઉપર ચાલો કે જેથી તમારી આકેશત સુધરી શકે.

અગર તમે બદલાલો મસલો મંજુર રાખી, ખુદા અજાન યા ભુલપાત્રવાળો ઠરાવી હ. મુસીએ કાઝીમ સાહેબની ઇમામત કાયમ રાખશે, તો એ બદલાળા મસલાને મંજુર રાખતાં ક્યાંક ખુદા પાછો તમારી કરી કમાઇ ધુળમાં મેળવી તમારા જેવા જાનના દાવેદારોના માટે આખેરતમાં પાછી તેને બદા થઇ અને જહાનમમાં ધકેલી દે તો માર્યા જશે. ખુદાએ અત્યારે તમોને વાતદો કર્યો છે કે તમે “નમાઝ પડો, રોઝા રાખો નેક અઅમાલ કરો, તો કીયામતના દીવસે તમોને સીતેર સીતેર દુરો તથા ગીલમાન, સુંદર મહેલાતો, બાગબગીચા સાથેની બક્ષીશ કરીશ” પણ તે વખતે કદાચ તેને બદા થઇ ને ફેરવી પણ બાંધે, એ બનવાજોગ છે. તમારી માન્યતા પ્રમાણેના બદાના મસલાને લઇ તે વખતે ખુદાને બદા થઇ જાય તો એ શું ખેટું કહેવાય! પછી એવા બદા થનારા ખુદાના કોલ ઉપર કોણ ઇતબાર રાખશે? મહારા વહાલા દોસ્ત ગયન! આ બધા જીહાદમાં તમે. હવે સુર્યની રોશનીના ઝળકાટ વડે અંધારું દુર દુર નાસવા લાગ્યું છે. બહા વિચાર તો કરો કે ખુદાને બદા થવી એ અપગોળો તમારા ઉલ્લમાઓની ચાલબાજીઓના નમુના છે કે નહીં? ઇમામ બહર સાહેબે (અ.) ઇમામતની નસ હ. ઇસમાઇલ અ. નેજ કરી હતી ને તે ખુદાના હુકમ અનુસારજ થઇ હતી. ખુદાનો હુકમ જે થયો તે કદી પાછો ફરી શકતોજ નથી અને તેજ સાચી હકીકત છે. ‘તમે માનો, ન માનો’ તે સવાલ નથી ખરી હકીકત છુપી રહી શકતી નથી.

સાચી વાત તમે પાસે રજુ કરવામાં આવે, તો તે કાંઈ ખોટું
તો નજ કહેવાય ! પ્યારા બાપ મન ! આપને મારી એટલા
પણ અરજ છે કે આપ આ પુસ્તક પ્રગટ થયા પછી જવાબ-
રૂપે જે કાંઈ પણ લખવા ઇચ્છા કરાવો, તો તેમાં તે પણ
ખુલાસો બહાર પાડશો, કે તમારા કહેવાતા જે પુસ્તકો જામેએ
જરૂર તથા સહીકરૂં ફાતમા, કે જેમાં છુત લિખ્યને તો
વતમાનની વાતો કીયામત સુધીના વર્ણનો લખેલાં છે, તેમાં
તમારી માન્યતાવાળા ઇમામ હ. મહમદ મહેંદી સાહેબ જે
સામરાની ગારમાં જૈમ થઈ ગયા છે, તે હજુ કયાં સુધી ગારમાં
રહેશે ને કયું સાલ તથા કયા જમાનામાં ઝડૂર ફરમાવશે, એ
બાબત તેમાં લખેલી તો હશે, અને તે વિષે તમારા મુજતેહદોને
તથા કાળી પાંદડીવાળાઓને કહી પણ ગયા હશે, માટે તે
પ્રકાશમાં લાવી અજવાળું પાડવાની જરૂર છે ને તે હકીકત
બાહેર પાડશો તો આપનો આબાર માનવામાં આવશે. હાલ
ગુત તો અસ્સલામો અલયક મિન તાબેમલ હોદા.

પરિશિષ્ટ ૩

મુતાઅ અને નિયોગ.

“ધરમાઅશરી સમ્યાપ્તો સિંહનાદ”ના લેખક મી. ગયને પોતાના પુસ્તકના ૪, ૫ માં અને ૮ માં પ્રકરણમાં ‘મુતાઅ’નો અર્થાવ કરવા માટે અને જાહેર પ્રગતી નજરમાં તેઓના માતી લીધેલા ધર્મ સિદ્ધાંતો ઉતરી (હલકા પડી) જાય નહીં તે માટે ધરમાપલી ધર્મમાં “નિયોગ”ની માન્યતા છે એવું બતાવવા નિજીવ પ્રયાસ કર્યો છે. ધર્મના વાદવિવાદો જ્યાં સુધી તેની યોગ્ય મર્યાદામાં થાય ત્યાં સુધીજ તે યોગ્ય છે. પોતાની કલમ પર કાણુ નહીં રાખી, પોતાની નિંદનીય માન્યતાનો અર્થાવ કરવા તાણીતુડી અન્ય ધર્મની ક્રિયાઓ પોતાના સામા પક્ષ વાળાના માથે ઠેકી બેસાડવી, તે હલકા દરજ્જાની અધમવૃત્તિ સિવાય અન્ય શું કહેવાય? મી. ગયને સીધા જવાબો આપવામાં અશક્ત નીવડ્યાથી “આડી લાકડીએ વેર વળવાની” અમનુષિ પ્રથા ધારણ કરી છે, તે દિલગીર થવા જેવું છે. અમે આ વિષયમાં આગળ વધીએ તે પહેલાં એ જણાવવાની અમત્ય છે, કે ધરમાપલી ધર્મ હિંદમાં આજથી સાતસો વર્ષ પુર્વે પીરમહાત્માઓના પ્રયાસને લઈ પ્રચાર પામ્યો હતો. તે દિનથી લઈ આજ દિન સુધી એક પણ ધરમાપલીએ “નિયોગ”ની ક્રિયા કદીયે કરેલી છે એવું કોણુ પુરવાર કરી શકે છે? અથવા ધરમાપલી ક્રિયાઓના પુસ્તકમાં, મૌલાના હાજર ધમામના ફરમાનોમાં અથવા ધર્મને લગતા શાસ્ત્રોમાં ધરમાપલીઓને

“નિયોગ” કરવાનું ક્યાં શિક્ષણ અપાયું છે? એક ધર્મને ભગતી ક્રિયાઓ અમર ખીળ ધર્મમાં હોય, તો ખીળ ધર્મના શ્રોમાં તેની વિમત અવસ્થા હોવી જોઈએ, કારણ સોડાની ગળુ અને આચાર માટે એ ધર્મને ભગતી ક્રિયાઓ અથવા ધર્મસાહિત્ય તેના અનુયાયીઓમાં તો પ્રચલિત હોવા જોઈએ. મી. ગયનને અમે એવેજ આપીએ છીએ કે તેઓ ઇસ્માઇલી ધર્મમાંથી “નિયોગ”ની ક્રિયા સિદ્ધ કરી બતાવે.

મી. ગયને ઇસ્માઇલીઓ પ્રત્યેના દ્વેષ ભાવના પ્રવાહમાં તણાઇ, સત્યા સત્યનો વિવેક ક્યાં વિના “મુતાઅ”ના બચાવમાં “તોહફતુલ હિંદ”નો આધાર લઇ, ઇસ્માઇલી ધર્મ ઉપર “નિયોગ” તેઓની એક ક્રિયા હોવાનું પગલું ઠોકી બેસાડવા ફાફા માર્યા છે. એ માટે અમેને તેમની વિદ્વતા પર દયા આવ્યા વિના રહેતી નથી. ઇસ્માઇલી ધર્મની વિશાળતા સમજ્યા પછી જો તેવું લખાયું લખવામાં આવત, તો કંઈક અંશે હજી યોગ્ય ગણી શકાત. પરંતુ એ વિષયમાં મી. ગયનનું અજ્ઞાન હોવા છતાં વાદવિવાદના અખાડામાં તેઓ ઉતરી પડી, પેતાના જ્ઞાનદીપનું પોત પ્રકાશમાં ભાવી મુક્યું છે. ઇસ્માઇલીઓ પ્રત્યેક ધર્મના પુરૂષોને માનની નબરે જુએ છે. આત્મિક દ્રષ્ટિએ હિંદુ ધર્મના મહાત્માઓના દ્રષ્ટાંતોનો પણ વગર આનાકાની ઉપયોગ કરે છે. હિંદુઓના રામ અને કૃષ્ણ જેવા અવતારી પુરૂષોને તેવાજ દેવી પુરૂષો માને છે અને તે ઇસ્લામની આરા પ્રમાણેજ છે. પ્રત્યેક ભુમિમાં પયગમ્બર તથા એ ભાવને મળતી કુરઆને શરીફની આવતો થું એ હુકમ આપતી નથી? જો એ કારણેજ ઇસ્માઇલી ધર્મને હિંદુ ધર્મ, અને તેની ક્રિયાઓને

હિંદુ ક્રિયાઓજ માની લેવામાં આવે, તો તે મોટી ભુલ ક્યાં સમાન છે. ઇસ્લામના પ્રચાર પહેલાંનો ઇતિહાસ તપાસતાં, એ ખીના વધારે ૨૫૦૮૫૯ સમજાઇ આવે છે.

હઝરત ઇસા (અ.) ના આગમન પહેલાં હઝરત મુસા (અ.) ઉપર “તવરાત” નામક ધર્મ પુસ્તક નાઝિલ થયું હતું. હઝરત ઇસા (અ.)નો કાળ આવતાં “ઇન્જીલ” નાઝિલ થઇ હાલના ખ્રિસ્તિ આપબલમાં હઝરત મુસાની ‘તવરાત’ “જુના કરાર” અને હઝરત ઇસા (અ.)ની ‘ઇન્જીલ’ “નવા કરાર” તરીકે એકજ પુસ્તક છે. ખ્રિસ્તિઓ ‘તવરાત’ને માન આપે છે, તેને ‘ઇલાહી ધર્મ પુસ્તક’ માને છે, છતાં તેઓ પોતાને યહુદી-મુસાઈ નહીં, પણ ખ્રિસ્તિ તરીકેજ માને છે અને તેવાજ પ્રકારનું આચરણ રાખે છે. કુરાન શરીફમાં પણ ઉપસાંખને પુસ્તકોને ‘ઇલ્લામી’ માનવામાં આવ્યા છે. ધર્મ પુસ્તક તરીકે સમસ્ત ઇસ્લામીઓ તેને માને છે. (જેમાં ઇસ્લામી હોવાના દાવા તરીકે “ઇશના-અશરી” શીરકો પણ સમાઇ જાય છે) શું તેથી એક ઇસ્લામી યહુદી કે ખ્રિસ્તિ ગણાશે? યહુદી કે ખ્રિસ્તિ ધર્મની ક્રિયા તેના ધર્મની ક્રિયા માની લેવામાં આવશે? કદાપિ કોઇ માને, તો શું તેનો નિર્ણય કોઇ ન્યાયી મનુષ્ય એક ઇસ્લામીને ખ્રિસ્તિ કે યહુદી માનવાના પક્ષમાં આપશે? જો મી. ગયનની બુદ્ધિને ઇસ્માઇલીઓની અદેખાઇ ભાવનાની લીલ ચઢી મઇ ન હોત, તો તેમને ખુસ્તી અ.ખો વડે “નિયોમ” અને “વેદ” સાથે ઇસ્માઇલીઓને શું સંબંધ છે તે જણાયા વગર રહેત નહીં.

હઝરત યાકુબ સાથે ખુદાએ કુશ્તી બાંધી હતી અને હઝરત 'લુત' (અ.)ની બે બેટીઓએ તેઓને દારૂ પાષ નશામાં નાખી આપના નુકસાની દીકરાઓ મેળવ્યા હતા એવા 'તવરાત'માં ઉત્તપત્તિના પ્રકરણમાં વર્ણનો આપેલા છે. શું તેથી મી. ગયન એવું એક પળ માટે પણ કહી શકે, કે હઝરત યાકુબ (અ.) અને હઝરત લુત (અ.) ઇસ્લામીઓના પયગમ્બર છે એટલે આ આક્ષેપ ઇસ્લામ પર લાગુ થાય છે અથવા ઇસ્લામીઓ પણ અદલાહ સાથે કુશ્તી લાડે છે અને તેઓમાં પુત્રીઓને આપથી દીકરાઓ મેળવવાની ધર્મ ક્રિયા છે? જો કોઈ અક્કલનો આંધળો એમ કહેવા નીકળે તો તેના માટે સમાજ કેવો અભિપ્રાય આંધશે? ઇસ્લામીઓ પયગમ્બરોને આવા પાપકર્મથી નિર્દોષ (માઅસુમ, માને છે. 'તવરાત' અથવા 'આયબલ'માં તેવી વાર્તાઓ હોય, તો તે તેના ધર્મની યષ્ટ જતી નથી. એજ કારણે ઇસ્લામમાં "તેહરીફ" અને "મનસુખ"ના મસલાઓ છે. ઇસ્માઇલીઓમાં પણ "વારો તેની આણ 'નુ' સ્પષ્ટ સુચન એ ભાવ બતાવી આપે છે. આવી સ્થિતિ છતાં "તવરાત" અને "આયબલ" ઇસ્લામી ગ્રંથો મનાય છે તેમ "હિંદુઝમ" પણ છે. આ ગ્રંથના દોષો ઇસ્લામને બામતા નથી, તેમ ઇસ્માઇલીઝમને પણ "નિયોગ" જેવી ક્રિયાઓથી સંબંધ નથી.

આ સુત્રને રા. ગયન અને કામા કુા. ના સર્વ મેમ્બરોએ ખસ કરી બક્ષમાં રાખવાની હું ખાસ ભાર દઇને બલામણ કરું છું ઇસ્લામશરી માન્યતા મુજબની ગંદીલી "મુતાઅ"ની

રક્ષમ સર્વ ઇસ્લામી ફિરકાવાળાઓને લાગુ પડતી નથી, એ
મી. ગયન અને તેની બાગીદાર ટોળીને માન્ય કરવુંજ પડશે,
કારણ તેઓ સારી રીતે જાણે છે કે, જેમ ઇસ્લામીઓ વ્યભિચાર
પોષક ‘મુતાઅ’ને ધિક્કારે છે, તેવીજ રીતે એકલે સુન્નત વક્ત
જમાઅતવાળાઓ પણ એ ‘અદ્યાલ’ને નિરસ્કારે છે હું તો મનુ
છું કે એ ટોળીના સભાસદોનો આશય ગુપ્ત રીતે ‘મુતાઅ’ની ઓઠમાં
વ્યભિચાર પોષવાનો છે, અને સમય આવે ખુદનો પ્રચારનો છે, તેથી
તેઓની નેમ ‘અઝાકારીયા હુકે’ શદમગાનીયા” ફિરકાના
સિદ્ધાંતો લાગુ કરવાની છે, અને તેમ કહેવામાં હું વ્યાજખીજ
મણાઇશ. એક નિયમ અમુક પંથ કે ધર્મને લગતો હોય, તો
તે નિયમ અન્ય ટોળાવાળાઓને લાગુ પાડવો એ કસોટી મી.
ગયનનીજ યોજેલી છે. તમારી આ ધરવણાઉ થીયરીની
અંવેગમાં શદમગાનીયા ફિરકાનો સિદ્ધાંત તમારા મતાવલંખીઓને
લાગુ પાડવામાં હું નથી ધારતો કે તમે તમારા જાતી કથન
મુજબ વાંધો લઇ શકો. પબ્લીકની જાણ અર્થે એ ફિરકાનો
એઅત્તેકાદ કેવો છે, તેનો હું કે ઉતારો અત્રે આપું છું.

મી. ગયન ! તમારા માનીતા ગ્રંથ મઝાહિબુલ્લ ઇસ્લામમાં
“ધુલ્લાત”ના જુદા જુદા ફિરકા ગણાવ્યા છે, તેથી તો તમે પરિચિત
હશેજ અને તમે એ પણ જાણતા હશો કે, એ ફિરકાઓમાં “શદમ-
ગાનીયા”એને ચાદમો ફિરકો જણાવ્યો છે. તમારી વિશેષ માહિતી
સાર અને તમે પબ્લીકમાં “મુતાઅ”ની હિમાયત કરી, એ વિષયમાં
તમારા ટોળાની માન્યતા તમારી તડમાં પ્રચાર કરવાનું સ્વરણ
થાય, તે માટે હું ઉક્ત ગ્રંથમાંથી નીચે મુજબના અવતરણ સહમાન
અર્પણ કરું છું. “ઐર બદુન અકદ કે નિકાહ કરના જાયઝ

હય, ઔર કેહતે હંય કે ચું કે મહમ્મદ સમજાવો. અલયકે વક્તવ્ય સરદારાને કુરૈશી તરફ, જે નિહાયત સરકશ ઔર મુતકબ્બર થે, મળકિશ હુએ થે, ઇસ લિયે હિન્કે તકબ્બુર ધાને ઔર તાઅલા તેડનેકે લિયે શિખદા કરનેકા હુકમ દિયા, અય હિકમતકા ઇકતઝા યેહ હય કે, આદમીયોં પર ઔરતોંકી ફરજ મુખાહ કરકે ઉન્કા ઇમ્તેહાન કરના ચાહીએ. પસ આદમીયોંકો રવા હય કે અપને અઝીઝોં ઔર હોસ્તોં ઔર બેટોંકી ઔરતોંસે મુખા શરત કરેં, મગર શર્ત યેહ હય કે હોનોંકા મઝહુબ એક હો.

ઔર કેહતે હંય કે અગર શખ્સ ફાઝલ અપનેસે કમ દરજ્જેવાલેકે સાથ વત્તી (ગુદા પ્રયોગ) કરે, તો યેહ ખાત હિસકે લિયે જાયઝ હય, તા કે વોહ અપને નુરકા વજુહ હિસ મફ્ફુલમેં દાખલ કરે. ઔર અગર વોહ મફ્ફુલ હિસ ફાઝલકો વત્તી કરને ન દેગા, તો વોહ મફ્ફુલ દુસરે હોરેમેં, કે ખાઅદ ઇસ હોરકે આનેવાલા હય, ઔરતકી સુરતમેં બદલ જાએગા. (૫૪ ૧૬૬.)

મી. મયન! આવી માન્યતા તમારી ટોળીમાં હોવાનો તમારાથી અસ્વિકારતા થઇ શકનાર નથી હાથ નાથ કૃત 'આદાએ મુજમેઅત'ની પહેલી આવૃત્તી તો તમોએ વાંચી હશે? જરાયે અંકાચ વિના એ તમારા ખચકા ઝાકિરીને છમામેને નામે નિર્લજ્જ હદીસો ટાંકી છે, અને સફરમાં કે અન્ય સંજોગોમાં કામઢેલી અથે' કેટલીક રીતીઓ પણ આપી છે. તમારે અને ઇસ્લામી માન્યતા વચ્ચે તો કરોડો કાસોનો અતરાય છે અને જો છે, તો તે શ્લેષમાનીયા ફિરકાઓ પુરતોજ, કરજી ધી ઇસ્માઇલીનાં અમલેખ નિંદા

પુત્રન'માં કહ્યું છે તેમ, “તુ મહી કુન્દારકી તુજહે રામસે કયા કામ?” એ મુજબ તમે તો ‘નિંદા પુત્રક’ છો. તમારે ઇસ્લામ સાથે લેવા દેવા શું? ‘મા બહેનને ભોગવવા રેશમના કપડા રિઝેરેની આડ’એ ઇસ્લામનું શિક્ષણ, કેહનારાઓ માટે તો કુળી મરવું બહેતર છે.’ પોતાના ધરમનો ‘શરમગાનીયા’ ફોજેતો ઢાંકવા મી. મયન તમેએ “તે હરિપુલ હિંદ”નો જે આશરો લીધો છે તેની પોલ એથી ખુલી જાય છે. હવે હું અન્ય રીતે નિયોગની ચર્ચા કરું છું.

મી. મયને પોતાની મતલબ સિદ્ધ કરવા ખાતર “તે હરિપુલ હિંદ”ના અવતરણ પોતાના ઉપર દર્શાવેલા ત્રણ પ્રકરણમાં આપ્યા છે અને તેમાંથી “નિયોગ”ની સિદ્ધી બતાવી ઇસ્માઇલીઓ ઉપર તે ચોટાડવા પાના ચીતરી માર્યા છે. મી. મયન ઉતાવળા થવામાં એટલુંયે ભુલી જાય છે કે, “નિયોગ” હિન્દુ શાસ્ત્ર સંગત છે કે નહીં અથવા મી. જૈન જેવા દોઢ ચતુરોએ તેને પણ ધર્મના આડમાં બલિયાર ખેલવાની મુતાઅને મળતું સ્વરૂપ આપી એક પ્રથા ઉભી કરી છે. હું “નિયોગ”ની સમાજોનાની માન્યતા વિષે માત્ર ત્રિવાદ શાસ્ત્રની ફરજની રૂએ લખું, તે પહેલાં એ ખુલાસો કરવાની અગત્ય છે, કે નિયોગથી ઇસ્માઇલીઓને કોઇપણ પ્રકારનો સંબંધ નથી. માત્ર શુદ્ધ વૈદિકશાસ્ત્રોમાં તે હસ્તી ધરાવે છે કે નહીં એ બતાવી મી. મયનનું વૈદિક ધર્મનું કેવું બહોળું જ્ઞાન છે તે મને દર્શાવવાનું છે !!

ખ્રિસ્તિ-ઇસ્લામ ધર્મથી પ્રભાવિત થઇ છેલ્લી અર્ધી સદી પર સ્વામી દયાનંદે હિન્દુ ધર્મમાં એ લોકોના મુધારા દાખલ કરવા એક નવો કીડ ધડી કાઢ્યો હતો અને તેમાં પોતાના મનમમતા

કેટલાંક આકર્ષણોએ રાખ્યાં. ખરું જોતાં આ સ્વકલ્પિતજ હતું, પરંતુ તે માન્યતા લોકોને મનાવવા તેઓએ વેદમાંથી હોવાનું દેખાડવા મારી મચડીને શ્લોકો ને મંત્રોના ગમે તેવા અર્થો કર્યા. શ્રીયુત સાયણ જેવા પ્રમાણભૂત ટીકાકારોના બાપ્યો સામે તેઓની પોલ ઉઘાડી પડી જતી હોવાથી સ્વામીજીએ તેના બાપ્યને બનાવટી અર્થોવાળા જણાવ્યા અને હિંદુસ્તાનમાં સેંકડો વર્ષ પૂર્વે કરવામાં આવેલા વેદના અર્થ તેઓના આખ્યા અમાઉ કાષ્ઠએ સમજ્યાજ નથી એવું કહેવની ધૃષ્ટતા કરી. (સમાજીએ પેઠે ખોજા કહેવાતા ઇશ્નાન્નશરીઓના ધર્મમાં પણ એવોજ એક ફાટો છે. ભોળાઓને ફસાવી પોતાના ધર્મનો પ્રચાર કરવાનું આકર્ષક થાય અને મુજતહેદો, ઝાઝીરો ધર્મની આડમાં લખનવી લીલા ચલાવવાનું સુગમ થઈ પડે તે માટે તેઓએ “નિયોગ”ના મગતા “મુતાઅ” જોડવી માર્યા હોય તો કાંઈ અજબ થવા જેવું નથી)

મી. કાલુરામ નામના એક સનાતની વિદ્વાને વેદ સમૃતિ અને પૂરાણોથી “નિયોગ”ની માન્યતા સનાતનીઓમાં નહીં હોવાનું સિદ્ધ કર્યું છે, અને તેનું હાલનું સ્વરૂપ એ સ્વામી દયાનંદનીજ શોધ છે, એ તેમણે “નિયોગ ” પરના પોતાના દળદાર પુસ્તકમાં દેખાડી આપ્યું છે.

વેદના કેવા અનર્થ કરી સ્વામી દયાનંદે નિયોગની માન્યતા ધડી કાઢી છે તે બતાવવા રા. કાલુરામ સનાતની વિદ્વાને વેદ મંત્રો, સમૃતિ અને પૂરાણોના તે બાબેના મંત્રો આપી, લંબાણ ટીકા કરી છે. હું માત્ર નમૂના તરીકે ઋગવેદનો એક મંત્ર તથા પૂરાણના એકાદ દાખલા પરથી એ બતાવીશ. મી. ગયને લીધેલો આધાર સનાતની વૈદિક ધર્મથી કાંઈ

અર્થ ધરાવતો નથી માત્ર આર્યોની અર્થારણી છે એ તેથી દેખાઈ આવશે. દાખલા તરીકે ઋગ્વેદનો એક શ્લોક લઈશું.

ઇર્માત્વ મિન્દ્ર મીઢવ, સુપુત્રાં સુભગાં કૃણુ!
દશાસ્યાં પુત્રાના ઘેહિ, પતિ મેકાદશં કૃધિ!!

(ઋગ. મ. ૧૦ સૂ. ૮૫ મ. ૪૫.)

મી. કાલુરામ જ્ઞાતાતની પોતાનાં “નિયોગ” નામના પુસ્તકનાં ૩૩ મા પાના ઉપર આ પ્રમાણે સ્વામી દયાનંદે કરેલો તરજુમો આપે છે. “હે (મીઢવ ઇન્દ્ર) વિયં સિંચવામાં ઋમર્થ એશ્વર્યં યુક્ત પુરુષ તું આ વિવાહિત સ્ત્રી વા વિધવા સ્ત્રીઓને શ્રેષ્ઠ પુત્ર અને સૌભાગ્યયુક્ત કર. આ વિવાહિત સ્ત્રીમાં દશ પુત્ર ઉત્પન્ન કર અને અગ્યારમી સ્ત્રીને માન. હે સ્ત્રી! તું પણ વિવાહિત પુરુષ અને નિયુક્ત પુરુષોથી દશ સંતાન ઉત્પન્ન કર અને અગ્યારમો પતિને સમજ.”

મી. કાલુરામ ટીકા કરતાં જણાવે છે કે, આ મંત્રમાં ઉંડી ચાલાકીથી કામ લેવામાં આવ્યું છે. (૫૫૪ ૩૪) સ્વામી દયાનંદે “ઇર્માત્વ મિન્દ્ર મીઢવ” વાળા આ મંત્રમાં ૧૧ પતિ માંજવાનો અર્થ કર્યો છે. પહેલો પતિ થયો તો તેનાથી અગ્યાર પતિ કરવાની આજ્ઞા માંગી...એ પ્રમાણે જોટલા વિવાહ થશે જોટલા પતિઓમાં પ્રત્યેકથી અગ્યાર અગ્યાર પતિ માંજશે. જો મંત્રમાં કહેલા અગ્યાર પતિનો નંબર આવી ગયો તો પછી અગ્યારથી અગ્યાર પતિ માંજશે. આર્થ સમાજી વિવાહનો આ હાલ છે. આમળ ચાલતાં સ્વામી દયાનંદ આ મંત્રમાં અગ્યાર નિયોગ કહે છે (૫૫૪ ૫૬) મારું કહેવું એ છે કે

આ મંત્રમાં તો આય' સમાજોએ પતિવ્રતાઓથી વેશ્યાઓના કાનો કપાવી નાખ્યા છે. (પૃષ્ઠ ૫૧).

“આ મંત્રનો આ અર્થ સાક્ષી આપી રહ્યો છે કે, સ્વામી દયાનંદજીને “લઘુ કૌમુદી” તથા “સારસ્વત” શીખેલા વિદ્યાર્થી જેટલુંયે વ્યાકરણ જ્ઞાન નહોતું. જે હોતે તો “એકાદશમ” “અગ્યારમા”નો અર્થ “અગ્યાર” કરતે નહીં. જે જરાએ વ્યાકરણ સ્વામી દયાનંદ જાણતા હોત તો “પતિમ” વિશેષ્યનો વિદેપણ “એકાદશમ”ને ભૂલીનેયે બહુવચની ન સમાજ લેતે અને “એકાદશમ” જે પૂર્ણાઈ પ્રત્યય છે તેને સખ્યાઈ માની અર્થનો અનર્થ ન કરી દેતે...આ મંત્રનો મૂળ અર્થ આ છે:—

“હું સર્વ સુખકારી પદાર્થોની વર્ષા કરવાવાળા (આ (મીઠવ)નો અર્થ થયો.) (ધન્દ્ર) પરમ એશ્વર્ય યુક્ત ધન્દ્ર દેવ (તત્ત્વમ) તમે (ધમામ) આ વિવાહ-હિતા સ્ત્રીને (સુપુત્રામ) સુપુત્રોવાળી અને (સુભગામ) સૌભાગ્યવતી (કૃણુ) કર. (અસ્યામ) એમાં (દશ) દસ (પુત્રાન) પુત્રોને (આધેહિ) ઉત્પન્ન કરો અને અગ્યારમા પતિ જીવતો રાખો.”

આ મંત્રનો એ મૂળ અર્થ છે. વર ધન્દ્ર-ધર્મથી વિવાહ કાળમાં આ પ્રાર્થના કરે છે. જેનો સ્વામી દયાનંદે નિયોગ બનાવ્યો છે. (પૃષ્ઠ ૫૩-૫૬) કાલુગામ સનાતની આય' સમાજોએ બધા વૈદિક ધર્મની અન્ય પ્રજામાં કેવી હાંસી ચાપે છે તે માટે નિશ્ચય નાખતા બાપે છે કે, ઇસાઈ અને મુસલમાન લોકો “દયાનંદના અર્થો જેઠાં વેદને કોઈશાસ્ત્ર બતાડવા લાગ્યા, વેદના મહત્ત્વને તેથી ધકકો લાગ્યો.”

ઉપલા માત્ર એકજ મંત્રથી મુળ વૈદિક ધર્મ અને
 દયાનંદી મત ફેટલો બધો વેગલો છે તે સ્પષ્ટ સમજાય છે.
 મી. કાલુરામે પુજાળ મંત્રો આપી ટીકાઓ કરી છે પણ સ્થળ
 સંકેતોને લઈ તેની ચર્ચા અત્રે કરવાનું મુસ્તવી રાખું છું.
 ઉપરાંત મહેં તે માત્ર એક દાખલોજ આપ્યો છે,
 કારણ એતો હું અગાઉ બાપોદાર એલેન્જ સાથે જાહેર
 કરી ગયો છું કે, "નિયોમ"થી ધરમાછલીઓને કંઈએ
 લેવા દેવા નથી. મહારે તે એ સીદ્ધ કરવાનું હતું કે,
 મી. મયને આપેલા "તોહફતુલ હિંદ"ના અવતરણો દયાનંદી
 અથવા અવૈદિક લોકોના છે. મી. મયને પૂરાણોમાંથીયે ફેટલીક
 એવીજ વાતો લખી છે અને તેમાં પણ તેઓએ ઉલ્લખખરડી
 ખાધી છે. "તોહફતુલ હિંદ"ના કામનો તેઓ ભાવ સમજ્યા
 નથી, અને કપાસ તથા મીઠાનો ભાર લઈ એ ગમેડા નદી
 ઝોળખતા કપાસવાળો મીઠાવાળાના વાદે મરણ પામ્યો તેવી
 રૂઠી આચરી છે. "વા કષ દિશ્વામા વાય છે તે બતાવવા લખખલું
 પુરતું છે" એ ન્યાયે સમૃતિ અને અન્ય શાસ્ત્રોના અવતરણો
 અને ટીકાઓ પણ હું અત્રે આપતો નથી. નિયોમના વિષયમાં
 હિંદુધર્મનો મત જાણવો હોય તો કાલુરામ કૃત "નિયોમ"
 કાનપુરથી મંગાવી લેવું.

હવે બીજા મુદ્દા ઉપર આવતાં કહીશ કે ફેટલીક વાતો
 ધર્મમાં દૃષ્ટાંતિક કહેલી હોય છે અને સારી નરસી અને
 બાળુનો ખ્યાલ આપવાનું તત્વ તેમાં સમાયલું હોય છે. એ
 કાંઈ અધમવૃત્તિનો પુરુષ અવળો અર્થ કરે તો તે તેની મનો-
 વૃત્તિનુંજ મુચન કરે છે એવુંજ ગણાય. કુરઆન શરીફમાં

નમસ્ક, શદાદ, કારન, હઝરત લુત (અ.) ની દુરાચારી કામ વિજેરના દ્રષ્ટાંતો છે. જો કોઈ એવું કહેવા નીકળે, કે કુરઆન શરીફ જેવા પવિત્ર ગ્રંથમાં તેઓના નામ આપ્યા છે, એટલે તેઓ મહાત્મા હોવા જોઈએ અથવા તેઓના જેવાં કામ કરવા જોઈએ, તો તે પુરુષ પોતાની બુદ્ધિનું જ લીલામ કરે છે. કુરઆનમાં “સુરે-યુસુફ” નામની સુરા સ્ત્રીઓ માટે વાંચવી યોગ્ય મનાઇ નથી. તેમાં હુસેયબા અને હઝરત યુસુફ પયગમ્બરની પ્રેમવાર્તાનાયે લાગ છે. શું તેથી એમ ગણાશે કે કુરઆન કરીમ પ્રેમવાર્તા શીખવે છે? “અહુસનુલ કસસ” શું તેને એ કારણે કહેવામાં આવે છે? અધમ મનોવૃત્તિના લોકોજ તે ઉપર ટીકા કરશે અને તેવાઓ માટે કવિ ઝૈક કટાક્ષ યુક્ત કહે છે કે,

કુચ્છ ગુઝરે ગુમાં ઔર ન દિલમેં તેરે કાફીર,
યાદ ઇસ લીયે મંય સુરએ યુસુફ નહીં કરતા!

કાફીર વૃત્તિના લોકોને તો તેઓની ગંદી મનોવૃત્તિના પડધાને લઈ તેમાં “મુતાઅ” અને “નિયોગ”નાજ દર્શાન થશે.

મી. ગયન ૧૪૪ માં પૃષ્ઠ ઉપર લખે છે કે, “મુતાઅ મોટામાં મોટી ઇબ્નાદત છે તેમ મી. સિ ધી લખે છે પણ નામદાર આગાખાન પણ ઇશનાઅશરી હતા, (અથવા છે.) અને ઇશનાઅશરી ખાનુના પેટનાજ પાકયા છે. તો તેઓ ઇશનાઅશરી હોતાં તમારા મત મુજબ તેઓ પણ તેવી ઇબ્નાદત કરતા હશે કે કેમ?”

મી. ગયનની બુધ્ધી ઉપર અફસોસ થાય છે, કે તેઓ એક તરફથી શર્મના માર્યા મુતાઅને ઇબ્નાદત માનવા

અવકાશ છે. ખીજી તરફ તેઓના ધર્મશાસ્ત્રો જુદુંજ બતાવે છે. ત્રીજી તરફ તેઓ નોખોજ લવારો કરે છે. તેઓના મોઢાની વાતો સાચી માનવી? અથવા બાખો ધરનાઅશરીઓ પોતાની ધાર્મિક ક્રિયા જેના આધારે કરે છે એવાં પુસ્તકને અશ્વત્થ માનવા? મી. ગયન મુતાઅ ઇલાહત જેવી સવળની ચીજ છે કે નહીં તે જુઓ:-

“શોહર (મુતાઅ કરનારનો અર્થમાં) મુતવજગેહ હો જવઝાસે અપની અયસા કે રાહમે ઉઘને તલવાર ખેંચી હો વારતે જહાદ કે, જખ મુજમેઅત કરે તો ગુનાહ ઉરકે ગીરતે હૈ, મીસ્લ ગીરતે પ-તે દરખત કે. જખ ગુસલ કરે ગુનાહસે પાકે હોતા હય.

“જો અખ્લ મુતાઅ કરે ઉમરમેં એક મરતખા વોહ અહલે ખેહિસ્તસે હય.....અઝાખ ન કીયા જાએગા વોહ મર્દ ઔર ઔરત પર કે મુતાઅ કરે.” તોહફતુલ અવામ પૃ. ૨૭૧ બાખ ૧૨ મો મુતાઅના અવાખવાળું પ્રકરણ.

મી. ગયનનો ઇલાહત જેવા અવાખનો મુદ્દો નહીં સ્વીકારવાની પોણ આથી ખુલી જાય છે. મુતાઅ કરનાર જહાદ માટે તલવાર ખેંચતો હોય તેમ પુરૂષ સ્ત્રી તરફ રજુ થાય. એક વેળા મુતાઅ કરનાર સીધો જન્નતનો હકદાર થઇ જાય છે. જે ધર્મ આવા પ્રકારની ક્રિયાઓનું શિક્ષણ આપતો હોય તેની નીતિમત્તા, આતિમકતા કેવા ઉતરતા પ્રકારની હોવી જોઇએ? અખનોની નવાખી, વાજીઅલીની ઈદરકબા આ શિક્ષણના વિકારી પરીણામો તો નહીં હોય? કારણ ધર્મના ઓથામાં કાયદાપુર્વક બ્યબિઆર

કરનારને એ ધર્મ “અઝાબ” ન થવાની અર્થશીકટ લખી આપે છે. અઝાબમાંથી ઉગરી જવાય, બહિષ્ત મળી જાય એનાથી વિશેષ ઇજાદત અને સત્કાય કયું હોય ?

મુતાઅ કરવા આમળ સેજો પઢવો પડે છે એવું મહારા મિત્ર મયન લખે છે અને તે અરબીમાં હોય છે. જો કેઇને અરબીમાં પડવા નહીં આવતું હોય તો પોતાની માતૃભાષામાંજ પડી લેવાની જોગવાઈ રાખી અઝીમ સવામના (?) કામને સરળ બનાવવામાં આવ્યું છે. બધા મીયાં બીબી રાજી થાય કે ચોકકસ મુદત માટે ધણી ધણીયાણી તરીકે રહે, અમન ચમન કરે ! નહીં ધર્મનો ડર, સમાજની બીતી કે સરકારની ધારતી !! મળુ દાખી દાખીને મખરજ કાઢવાનીયે કડાકુટ નહીં. તોહફતુલ અવામના પૃષ્ઠ ૨૭૨ માં લખે છે કે “અમર-ઇન સેજો કે પઢને પર કાદર ન હો ઔર દુસરા પઢનેવાલા મુમકિન ન હો તો અપની જાનમેંબી મુતાઅ કર સકતે હો. ઇસ તરેફે ઔરત કહે કબુલ ક્રિયા મયને મુતાઅકે વારતે અપની જાતકે ઇસ કદર મહેર (પૈસા) ઔર મુદત પર. મખર ઝરર હય કે ઔરત ઇન કલેમાતકો મુતસિમ કહે, યાને પહેલેસે ચેહ કલેમાત ઉરકો યાદ હો.

ઉસુલે કારીમાં મુતાઅનું એક જુદુ પ્રકરણ લખવામાં આવ્યું છે હદીસો આદિના માટે ઇસ્નાઅશરીઓનો પ્રમાણભૂત આગ્રંથ છે ઇસ્નાઅશરી મુતાઆચાર્યો પોતાના ધર્મ સાહિત્યમાં ઇમામોના નામે હદીસો ધડવા તથા તેઓના પોતાના જીવનમાંથી બનાવરી એવા દાખલાઓ બતાવવા પણ અટક્યા નથી. તેમાં

હાઝરત અલી (અં) થી હાઝરત ઇમામ જાફર સાદિક (અં) જેવા પવિત્ર-આત્માઓ પણ સમાધ જાય છે. જેઓ પોતાના ઇમામનું ચે સન્માન જાળવતા ન હોય, એવા પવિત્ર પુરુષોના નામે જીંદગીઓ ફેલાવતા હોય, તેઓ બીજાઓ સાથે માળગળો-ચથી વતે એમાં નવાઈ શું ?

મીં ગયન નતાઓ કટાક્ષ મૈલાના હાઝર ઇમામ અને માતા સરકાર પર કરવાએ અટકવા નથી. નામદારશ્રી ઇસ્માઇલી શીરકના ઇમામ છે એ કોર્ટ અને તવારીખોમાં પુરવાર થયેલું છે એટલે અહીં આ ચર્ચા કરવાની જરૂર નથી “ઇમામતની મૈજુદગી તથા આ દુન્યામાં હાઝર અને જાફર હોવું” એની હું આ પુસ્તકમાં ધર્મશાસ્ત્રોના પ્રમાણોથી દલીલો આપી ચૂક્યો છું. મીં ગયનને હું એમ પુછીશકે આજથી ૩૦ વર્ષ ઉપર મહુવા વિગેરેનાં કેસો અગાઉ તથા ૨૦-૨૫ વર્ષ ઉપર ઇસ્માઇલીમાંથી ખોળા ઇસ્નાઅશરી તરીકે જ્યારે તમારી તક જુદી પડી, ત્યારે શું નિયોગનો ચાલ ઇસ્માઇલીઓમાં ચાલુ હતો? જુદા પડેલા ભાઇઓના સગા સંબંધી નરનારીઓને નિયોગનો અનુભવ થયો હતો? ન્યાયની રાહ એ લખવા કૃપા કરશે. મુતાઅ આટલી પવિત્ર વસ્તુ “તોહફતુલ અવામ”ના કર્તાએ લખેલી હોતાં હજી પણ આપને ત્યાં મુતાઅ થાય છે? લખનઉ દીલ્હી, ઇરાક કે ઇરાન તે માટે મુસાફરો જાય છે કે? જો મુતાઅ ખરેખર ધર્મ ક્રીયાઓના પુસ્તકમાં-તફસીરોમાં-મહત્વપૂર્વકની ગણવામાં આવી હોય, તો બેશક તે આચરણમાં પણ ઉતરતી હોવી જોઇએ. બંબીયાર જેવા તમારી માન્યતા મુજબ તો તેમાં

કલાંક નથી એમેય કહેવામાં આધાત તો નજ થાય? પ્રથમ એ બાબતની તમારા તડમાં પુરતી તપાસ કરી મુતાઅના ઝળકતા સબકોબર્યા રીપોટ' બહાર પાડશો અને તે પછી ઇસ્માઇલીઓને ત્યાં નિયોગ કે મુતાઅ થાય છે કે નહીં તેની ખબર લેશો.

મુતાઅ અને નિયોગની બાબતમાં એક મોટું પુસ્તક તૈયાર થાય એમ છે. મહારે તો પરીશીષ્ટ તરીકે ટુંકમાં દીક્ષા બતાવવાની હોતાં આટલેથીજ અટકું છું,

હકીર: બુચલ.

પરિશિષ્ટ (વ)

આભાર પત્રિકા.

(શેષ અંશ.)

- ૧૨૫ વારસ જીવાભાઈ બાણજી (બરમા) રંઝુન
- ૧૨૫ આલીજીહ અલીભાઈ મહામદ ,
- ૧૨૫ શેઠ અલીભાઈ હકીમજી ,
- ૧૦૦ ,, અબાદીનભાઈ ગુલામહુસેન પદમંશી મુંબઈ
- ૧૦૦ ,, મમલાલ મોહનલાલ, પ્રેસીડેન્ટ કા. હિ. મંડળ ,
- ૫૦ આલીજીહ ધરમાધલભાઈ વીરજી માધણી ને પી.
પ્રેસીડેન્ટ, કા. સુ. કા. મુંબઈ
- ૪૦ ,, ધરમાધલભાઈ પુંજ મેગ્યર
કા. સુ. કા. જામનગર
- ૨૫ મુખી નજરઅલીભાઈ હાશમ મુંબઈ
- ૨૫ વારસ કરીમભાઈ કાશમ સીંધ હૈદરાબાદ
- ૨૫ શેઠ વલીભાઈ ખટાઉ સાલુઆણી ,
- ૨૫ ,, ગુલામહુસેન બંદા સોમજી મુંબઈ
- ૨૫ ,, ખલફાનભાઈ લાલજી પ્રેસીડેન્ટ, વર્ધા કાઉન્સીલ વર્ધા
- ૨૦ ,, શામજીભાઈ મેવજી કરાચી
- ૧૫ ઇતિમાદી ફદુભાઈ પીર સીંધ-કરાચી
- ૧૫ શેઠ હસનઅલીભાઈ લાલજી, પ્રેસીડેન્ટ કરાચી કાઉન્સીલ ,
- ૧૫ વારસ કરીમભાઈ ધરમાધલ મુંબઈ
- ૧૫ શેઠ ઇ. ઇ. ખેરાબની કુ. રંઝુન
- ૧૨ ,, મુરાદઅલીભાઈ વલી હેડ માસ્ટર, બગીચા સ્કુલ કરાચી
- ૧૦ ,, કરીમભાઈ રહીમ ઝેતુનઆબેદીન મુંબઈ
- ૧૭ ,, કરીમભાઈ અબાના સેક્રેટરી, બાયબ્રેરી કરાચી

૧૦	શેઠ મહામદભાઈ મુખી બંદાલી ગુલામખી	કરાંચી
૧૦	,, કાનજીભાઈ વલી પ્રીટોરીઆવાળા	મુખઈ
૧૦	મુખી કરીમભાઈ કુરજી	,,
૧૦	શેઠ ગુલામહુસેનભાઈ ખટાઈ સાલુઆણી	સીંધ-હૈદરાબાદ
૧૦	,, જુમાભાઈ જીવરાજ	પાંડરકવડા
૧૦	મુખી જમાલભાઈ પ્રેમજી	,,
૧૦	કામડીયા કરીમભાઈ લાલજી	વર્ધા
૧૦	કામડીયા પ્રેમજીભાઈ	પાંડરકવડા
૧૦	શેઠ સાબુજીભાઈ નાનજી	મટારસી
૧૦	,, અબ્દલાભાઈ વલી સાલુઆણી બી. એ. (૧૩૧૨) સીંધ-કરાંચી	
૧૦	,, રહીમભાઈ અબ્દરહેમાન ભગત	મુખઈ
૫	શેઠ અલુભાઈ હુસેની નંદુ	સીંધ કરાંચી
૫	મુખી જુમાભાઈ સઅજઅલી	,,
૫	શેઠ જફરભાઈ નુરમામદ	,,
૫	,, મહામદભાઈ હાશમ ચંદુઆણી	,,
૫	,, દાતુભાઈ બચલ	,,
૫	,, કારાભાઈ કરીમ	,,
૫	,, કરમાલીભાઈ બચલ	,,
૫	,, વેલજીભાઈ ગુલામહુસેન	,,
૫	,, રહેમતલાભાઈ પારેદીના સાલુઆણી	,,
૫	,, જનતઅલીભાઈ ખલફાન	,,

સુધારો.

વારસ ગુલામહુસેનભાઈ મોલેદીના નામે “૨૨૫” નકલો છપાઈ છે, તેને બદલે “૨૫૦” સુધારીને વાંચવું.

ધી રીફ્રીએશન કલબ ઇન્સ્ટીટ્યુટ પ્રેસ ડીપાર્ટમેન્ટના
જોન. સેક્રેટરી રહેમતુલાભાઈ વીરજીએ ધી બોમ્બ
બોધી પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ ૧-૪ ડોમરી બીટ બીમપુરા
મુંબઈ નંબર ૬ માં છાપ્યું.
